

De rol van afstandsonderwijs bij leesprestaties tijdens de coronapandemie

Double jeopardy voor doelgroepleerlingen?

Expertisecentrum Nederlands: Joyce Gubbels, Melissa in 't Zandt,
Judith Stoep, Eliane Segers

KBA Nijmegen: Annemarie van Langen, Tessa Jenniskens,
Maarten Wolbers

Nijmegen, juni 2023

Project: 2020010

© 2023 Expertisecentrum Nederlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van het Expertisecentrum Nederlandste Nijmegen.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoud

1		
	Aanleiding en vraagstelling	5
	1.1 Aanleiding	5
	1.2 Doel	5
	1.3 Theoretisch kader	5
	1.4 Onderzoeksvragen en hypothesen	6
	1.5 Leeswijzer	7
2	Opzet en werkwijze	8
	2.1 Onderzoeksdesign	8
	2.2 Opzet scholenwerving	8
	2.3 Instrumentarium	9
	2.4 Respons	10
	2.5 Definiëring groepen	11
3	Begrijpend leesontwikkeling rondom scholensluitingen	13
	3.1 Inleiding	13
	3.2 Ontwikkeling begrijpend lezen	13
	3.2.1 Basisonderwijs	13
	3.2.2 Speciaal basisonderwijs	17
	3.3 Vooruitblik	19
4	Ouderlijke ondersteuning thuis	20
	4.1 Inleiding	20
	4.2 Leeractiviteiten tijdens eerste scholensluiting	20
	4.3 Ouderlijke hulp en ondersteuning bij leeractiviteiten	21
	4.4 Monitoren voortgang	23
	4.5 Tevredenheid over samenwerking met school	24
5	Rol ouders en ouderlijke omgeving bij leergroei begrijpend lezen gedurende eerste scholensluiting	26
	5.1 Inleiding	26
	5.2 Basisonderwijs	27
	5.3 Speciaal basisonderwijs	29
6	Vormgeving afstandsonderwijs	31
	6.1 Inleiding	31
	6.2 Inrichting afstandsonderwijs door scholen	31
	6.2.1 Basisonderwijs	32
	6.2.2 Speciaal basisonderwijs	33
	6.3 Knelpunten en positieve punten bij het thuisonderwijs	34
	6.3.1 Basisonderwijs	34
	6.3.2 Speciaal basisonderwijs	35
	6.4 Extra ondersteuning	36
	6.4.1 Basisonderwijs	36
	6.4.2 Speciaal basisonderwijs	37
	6.5 Digitaal leesonderwijs	38
	6.5.1 Basisonderwijs	38

6.5.2	Speciaal basisonderwijs	40
6.6	Monitoren van leerlingprestaties	41
6.6.1	Basisonderwijs	41
6.6.2	Speciaal basisonderwijs	43
6.7	Contact met leerlingen en hun ouders	44
6.7.1	Basisonderwijs	44
6.7.2	Speciaal basisonderwijs	45
6.8	Protectieve factoren van succesvolle scholen	45
7	Rol school bij leergroei begrijpend lezen gedurende tweede scholensluiting	48
7.1	Inleiding	48
7.2	Rol school bij leergroei begrijpend lezen	49
7.2.1	Basisonderwijs	49
7.2.2	Speciaal basisonderwijs	53
8	Conclusie	54
8.1	Rol van scholensluitingen bij (leergroei) begrijpend lezen van doelgroep leerlingen en niet-doelgroep leerlingen	54
8.2	Kwantiteit en kwaliteit van ouderlijke ondersteuning en invloed op verschil in leergroei	55
8.3	Kwantiteit en kwaliteit van vormgeving afstandsonderwijs en invloed op verschil in leergroei	55
8.4	Lessen voor de toekomst	57
	Bronnen	58
	Bijlagen	61
	Bijlage 1: Vragenlijst afstandsonderwijs	61
	Bijlage 2: Herziene vragenlijst afstandsonderwijs	61
	Bijlage 3: Aanvullende vragen ouder vragenlijst	61
	Bijlage 4: Factor- en betrouwbaarheidsanalyse ouderlijke ondersteuning	61
	Bijlage 5: Factor- en betrouwbaarheidsanalyse invulling afstandsonderwijs	61
	Bijlage 6: Analyse rol invulling afstandsonderwijs gedurende tweede scholensluiting	61

Aanleiding en vraagstelling

1.1 Aanleiding

Begrijpend lezen staat aan de basis van schoolsucces in zowel het basisonderwijs (bo) en speciaal basisonderwijs (sbo) als in de verdere schoolloopbaan en vormt een cruciale vaardigheid in de huidige kennismaatschappij. Leerlingen met laagopgeleide ouders, een lage sociaaleconomische status (SES) en/of een migratieachtergrond (zogenoemde doelgroep leerlingen, verwijzend naar de doelgroepen van het Onderwijsachterstandenbeleid) hebben vaak een relatief laag leesniveau; over de hele linie is het leesniveau van Nederlandse leerlingen overigens dalend (Gubbels et al., 2019; Swart et al., 2023). Bovendien is er in zowel het primair onderwijs (Inspectie van het Onderwijs, 2020a) als het voorgezet onderwijs (Aalders et al., 2020) sprake van toenemende kansenongelijkheid: de daling in leesvaardigheid is sterker voor leerlingen met laagopgeleide ouders en/of met een migratieachtergrond.

Door de Covid-19- of coronapandemie hebben leerlingen gedurende twee periodes wekenlang afstandsonderwijs gevolgd. Alle scholen voor regulier basisonderwijs (bo) en speciaal basisonderwijs (sbo) werden per 16 maart 2020 gesloten. De bo-scholen zijn op 11 mei 2020 deels en op 8 juni 2020 volledig heropend. Sbo-scholen gingen 11 mei 2020 weer geheel open. In de tussenliggende periode hebben de scholen onderwijs op afstand aangeboden, al bleek de vorm en intensiteit daarvan te variëren (Inspectie van het Onderwijs, 2020b). Sbo-scholen kozen bijvoorbeeld vaker voor herhaling van lesstof; bo-scholen vaker voor een gehele of gedeeltelijke voortzetting van het normale lesprogramma. Op 15 december 2020 sloten de bo- en sbo-scholen voor een tweede keer. Deze scholensluiting duurde tot 8 februari 2021 (Ministerie van Algemene Zaken, 2021).

1.2 Doel

In het huidige onderzoek brengen we in kaart of en in hoeverre de leesprestaties van doelgroep leerlingen in het bo en sbo meer werden beïnvloed door het afstandsonderwijs dan de leesprestaties van niet-doelgroep leerlingen en welke factoren beschermend hebben gewerkt. Om dit doel te bereiken zijn gegevens uit leerlingvolgsystemen en diverse vragenlijsten geanalyseerd. In het verlengde van deze kwantitatieve data-analyse heeft ook een inhoudelijk kwalitatief onderzoek plaatsgevonden in de vorm van casestudies. Daarover wordt in een afzonderlijke publicatie gerapporteerd die eind 2023 zal verschijnen.

De inzichten die het onderzoek oplevert, helpen om beter beslagen ten ijs te komen bij een heropleving van de pandemie of andere omstandigheden die het leesonderwijs aan doelgroep leerlingen bedreigen. Door te leren van het verleden, hopen we beter te kunnen anticiperen op de toekomst en lessen te kunnen trekken wat betreft de gewenste aanpak voor zowel doelgroep leerlingen als niet-doelgroep leerlingen. Het gedane onderzoek biedt ook input voor beleidsmaatregelen ter bestrijding van onderwijsachterstanden, bijvoorbeeld het faciliteren van weekend- en zomerscholen en thuisprogramma's die kinderen stimuleren om te lezen in de zomervakantie om de extra opgelopen achterstand te compenseren (Bolhaar et al., 2018).

1.3 Theoretisch kader

Gemiddeld genomen behalen doelgroep leerlingen een lager begrijpend leesniveau dan niet-doelgroep leerlingen. Dit is in recent wetenschappelijk onderzoek aangetoond in zowel de onderbouw van het basisonderwijs (Van den Bosch et al., 2020), als in de midden- en bovenbouw (Raudszus et al., 2019), waarbij individuele variatie in kind- en gezinskenmerken een belangrijke rol spelen. Deze

resultaten sluiten ook aan bij de resultaten van de PISA-meting van 2018 waaruit is gebleken dat 15-jarige leerlingen met laagopgeleide ouders en/of een migratieachtergrond lager scoren op leesvaardigheid dan degenen met hoogopgeleide ouders en/of zonder migratieachtergrond (Gubbels et al., 2019). Bovendien is uit een recente trendanalyse op de Nederlandse PISA-data van 2003 tot en met 2018 naar voren gekomen dat de geconstateerde daling in leesvaardigheid sterker is geweest voor leerlingen met laagopgeleide ouders en/of met een migratieachtergrond (Aalders et al., 2020). De Inspectie van het Onderwijs laat in het onderwijsverslag van 2020 (Ivho, 2020a) echter zien dat scholen met eenzelfde schoolweging (dat wil zeggen, een vergelijkbare populatie wat betreft het aandeel doelgroepleerlingen) sterk verschillen in het aandeel leerlingen dat het streefniveau voor leesvaardigheid behaalt.

Langdurige onderbrekingen van fysiek onderwijs kunnen negatief uitpakken op de academische ontwikkeling van leerlingen. Uit diverse studies (zie bijvoorbeeld Cooper et al., 1996; Tiruchittampalam et al., 2018) blijkt bijvoorbeeld dat kinderen van ouders uit lage SES-groepen kennis verliezen in de vakantie en kinderen uit hogere SES-groepen bijleren. Voor wat betreft leesprestaties is aangetoond dat leerlingen met een lage SES na de zomervakantie één tot drie maanden verder achterlopen op leerlingen met een hoge SES dan daarvoor (Alexander et al., 2007). Verondersteld wordt dat de coronamaatregelen in het onderwijs een soortgelijke uitwerking kunnen hebben: leerlingen en ouders verwachten dat doelgroepleerlingen meer hinder ondervinden van de scholensluiting dan niet-doelgroepleerlingen (UNICEF Nederland, 2020). Uit een onderzoek onder jonge kinderen bleek dat de scholensluiting inderdaad consequenties had voor hun leesvaardigheid (Bao et al., 2020). De opgelopen achterstand kan extra groot zijn voor (doelgroep)leerlingen in sbo, doordat sbo leerlingen specifieke onderwijsbehoeften hebben, waaraan bij afstandsonderwijs mogelijk minder goed kan worden voldaan. Tot slot kunnen er grotere verschillen naar geslacht optreden, omdat meisjes thuis meer lezen dan jongens (Gubbels et al., 2019) of omdat jongens vaker computers en internet gebruiken dan meisjes (Drabowicz, 2014).

1.4 Onderzoeksvragen en hypothesen

Het huidige onderzoek richt zich op de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat is de rol van coronamaatregelen op verschillen (in ontwikkeling) in het begripnend leesniveau van doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen in het bo en sbo?
2. Verschilt deze naar de mate waarin (kwantiteit) en de manier waarop (kwaliteit) in die periode (a) de mate waarin kinderen thuis zijn ondersteund door hun ouders bij het volgen van afstandsonderwijs en/of (b) het afstandsonderwijs werd vormgegeven door de school?
3. Welke lessen voor de toekomst kunnen we trekken uit het antwoord op de bovenstaande vragen in relatie tot de onderwijspraktijk ten tijde van de coronapandemie?

De algemene hypothese is dat de aangepaste manier van werken tijdens de twee scholensluitingen een negatieve rol hebben gespeeld bij het leerproces en de leeruitkomsten van alle leerlingen, met name op het gebied van begripnend lezen, en dat deze hinder groter is voor doelgroepleerlingen dan voor niet-doelgroepleerlingen. De hypothese voor onderzoeksvraag 1 is dan ook dat doelgroepleerlingen door de coronamaatregelen minder leergroei hebben doorgemaakt (c.q. hun leesachterstand hebben vergroot) dan niet-doelgroepleerlingen. Daarnaast verwachten we dat de door de coronamaatregelen toegenomen leesachterstand varieert naar geslacht. Het kan zijn dat de leesachterstand van jongens op meisjes nog verder vergroot is, omdat meisjes thuis meer lezen dan jongens (Swart et al., 2023). Het is echter ook mogelijk dat jongens de leesachterstand op meisjes deels ingelopen hebben, omdat ze vóór de coronacrisis al vaker gebruikmaakten van computers en internet (zie bijvoorbeeld Notten et al., 2009). Wat betreft de tweede onderzoeksvraag is de hypothese dat de rol van de coronamaatregelen

bij de leergroei minder sterk is (a) naarmate ouders beter in staat waren hun kind thuis te ondersteunen of (b) naarmate scholen beter in staat waren meer kwantiteit en kwaliteit in hun afstandsonderwijs te bewerkstelligen.

1.5 Leeswijzer

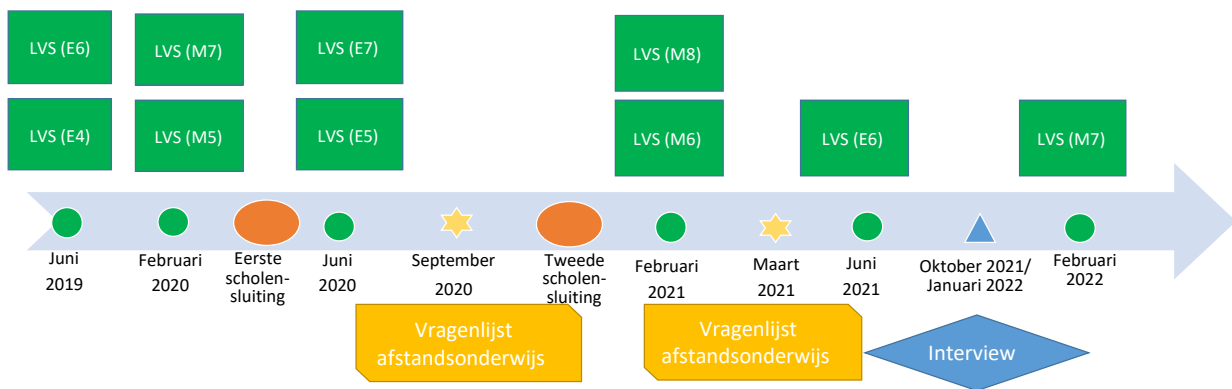
In deze rapportage beschrijven we eerst de opzet en werkwijze van het onderzoek (Hoofdstuk 2). In Hoofdstuk 3 onderzoeken we de rol van de coronamaatregelen in het onderwijs op de ontwikkeling in begrijpend lezen van leerlingen van groep 6 en groep 8 in het bo en van schoolverlaters in het sbo. De mate waarin en manier waarop leerlingen tijdens de periode van het afstandsonderwijs thuis ondersteund zijn, wordt beschreven in Hoofdstuk 4 en de interveniërende rol hiervan bij hun begrijpend leesontwikkeling wordt beschreven in Hoofdstuk 5. In Hoofdstuk 6 gaan we in op de vormgeving van het afstandsonderwijs in het bo en sbo en in Hoofdstuk 7 komt de verklaringskracht hiervan op de ontwikkeling in begrijpend lezen aan bod. Tot slot beantwoorden we in Hoofdstuk 8 de eerste twee onderzoeksvragen, waarna een conclusie volgt van de resultaten en een beschrijving van de lessen die we uit dit onderzoek kunnen trekken (onderzoeksvraag 3).

2 Opzet en werkwijze

2.1 Onderzoeksdesign

Het onderzoek omvatte een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve dataverzamelingen. De kwantitatieve dataverzameling bestond uit het opvragen van de LVS-toetsscores begrijpend lezen bij de bo- en sbo-scholen en daarnaast uit het afnemen van vragenlijsten bij schoolleiders over het afstandsonderwijs en bij ouders over de ondersteuning thuis. Ten behoeve van de kwalitatieve dataverzameling zijn interviews gehouden op een beperkt aantal scholen uit het kwantitatieve onderzoek, die opvielen vanwege de relatief gunstige leesontwikkeling van hun doelgroepleerlingen. Figuur 2.1 laat de planning van de verschillende onderzoeksactiviteiten zien.

Figuur 2.1 Visuele weergave van de planning van de diverse onderzoeksactiviteiten

2.2 Opzet scholenwerving

Voor het huidige onderzoek is aangesloten bij twee lopende (inter)nationale onderzoeken naar begrijpend lezen: *PIRLS-2021* en *Peil.Leesvaardigheid-2021*, beide uitgevoerd in hetzelfde schooljaar (2020/2021) en wat bo betreft ook op dezelfde scholen. PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) is een grootschalig internationaal vergelijkingsonderzoek naar begrijpend leesprestaties van leerlingen in groep 6 van het bo. Peil.Leesvaardigheid betreft een periodiek nationaal onderzoek naar de leesvaardigheid van leerlingen in groep 8 van het bo en schoolverlaters in het sbo onder regie van de Inspectie van het Onderwijs. De steekproeven waren representatief voor alle Nederlandse scholen voor bo en sbo. In totaal hebben 116 bo-scholen en 41 sbo-scholen in het voorjaar van 2021 deelgenomen aan deze onderzoeken. We verwijzen naar de rapportages van deze onderzoeken voor meer informatie over de steekproeftrekking, werving en het verloop van de dataverzameling bij de leerlingen, ouders en scholen (zie Swart et al., 2022; Swart et al., 2023).

Alle bo- en sbo-scholen die deelnamen aan PIRLS en Peil.Leesvaardigheid zijn ook benaderd met het verzoek om aan dit aanvullende onderzoek mee te werken. Een aanzienlijk deel bleek daartoe geheel of gedeeltelijk bereid (zie ook Paragraaf 2.4). Bij deze scholen zijn extra gegevens opgevraagd, bovenop de gegevens die al verzameld werden in het kader van PIRLS en Peil.Leesvaardigheid. Een klein deel van deze scholen heeft bovendien meegewerkt aan de interviews in het kader van het kwalitatieve onderzoek.

2.3 Instrumentarium

LVS-toetsscores begrijpend lezen

Een groot deel van de bo- en sbo-scholen in Nederland maakt gebruik van de toetsen van het Cito-Leerlingvolgsysteem (LVS) om in kaart te brengen hoe de ontwikkeling van hun leerlingen verloopt. Dit systeem kent voor elk van de groepen 5, 6 en 7 twee toetsen voor begrijpend lezen: een middentoets die wordt afgenomen in januari/februari (bijvoorbeeld 'M6' voor medio groep 6) en een eindtoets in juni (bijvoorbeeld 'E7' voor eind groep 7). Voor groep 8 heeft het Cito LVS één toets die wordt afgenomen in november of januari/februari ('B8/M8').

Ten behoeve van het onderhavige onderzoek zijn de vaardigheidsscores voor begrijpend lezen opgevraagd van leerlingen die in schooljaar 2020/2021 in groep 6 of groep 8 van het bo of in de schoolverlatersgroep in het sbo zaten. Het ging om de vaardigheidsscores van de laatste twee toetsafnames vóór de eerste scholensluiting (juni 2019 en februari 2020), de toetsafname tussen de eerste en tweede scholensluiting (juni 2020) en de eerste toetsafname na de tweede scholensluiting (februari 2021). Om ook de lange termijneffecten van de scholensluiting ten gevolge van de coronamaatregelen in kaart te brengen, werden van de bo-leerlingen die in 2020/2021 in groep 6 zaten, ook de vaardigheidsscores van de twee toetsafnames na de tweede scholensluiting (juni 2021 en februari 2022) opgevraagd. Van de leerlingen in groep 8 van het bo en de schoolverlatersgroep van het sbo was dit niet mogelijk, omdat er geen Cito LVS-toets voor eind groep 8 bestaat en de leerlingen in februari 2022 al uitgestroomd waren naar het voortgezet onderwijs.

Om uiteenlopende redenen (waaronder de scholensluitingen tijdens de coronapandemie) hebben scholen echter niet op alle voorkomende meetmomenten de leerlingen getoetst. In dit rapport zijn uitsluitend de scores van groep 6 leerlingen meegenomen die op ten minste vier van de zes meetmomenten een geldige vaardigheidsscore hebben behaald. Voor groep 8 leerlingen en sbo leerlingen analyseren we uitsluitend de scores van leerlingen die op ten minste drie van de vier meetmomenten een toets hebben gemaakt. De ontbrekende scores bleken namelijk niet random over de scholen te zijn verdeeld en daarom is besloten niet te imputeren.

Vragenlijst afstandsonderwijs

Om inzicht te krijgen in de vormgeving van het afstandsonderwijs tijdens de eerste scholensluiting ten gevolge van de coronapandemie, kregen schoolleiders van bo-scholen in het najaar van 2020 per e-mail het verzoek om een digitale vragenlijst over het afstandsonderwijs in te vullen. Deze vragenlijst had voornamelijk betrekking op het (afstands)onderwijs in voorafgaande schooljaar 2019/2020.

De vragenlijst was gebaseerd op een bestaand instrument van de Inspectie van het onderwijs (2020b) en daarnaast op de Monitor Hybride Onderwijs (Smeets, 2020), en bestond uit 32 gesloten vragen (Bijlage 1). De vragen waren verdeeld over vier thema's. Het eerste thema betrof vijf algemene vragen over de inrichting van het afstandsonderwijs en het onderwijs tijdens de (gedeeltelijke) herstart na de scholensluiting. Daarna werden drie vragen gesteld over knelpunten bij het thuisonderwijs, acties die scholen hadden ondernomen om leerlingen met een problematische thuissituatie te bereiken en positieve punten die de school kenmerken (thema 2). Alle acht vragen van deze eerste twee thema's betroffen meerkeuzevragen waarbij de schoolleider het gekozen antwoord kon aanklikken en extra toelichting kon geven in een open tekstveld. Het derde thema bestond uit veertien meerkeuzevragen over de vormgeving van het leesonderwijs op afstand, het vierde thema ging in op het volgen van leesresultaten en omvatte tien meerkeuzevragen. Bij de vragen in deze laatste twee thema's gaven schoolleiders op een 5-punts Likertschaal aan hoe vaak de leerkrachten uit het team bepaalde

activiteiten uitvoerden. Schoolleiders gaven dit aan voor vier verschillende periodes: (1) de periode voor de eerste scholensluiting (voor 16 maart 2020), (2) de periode van de eerste scholensluiting (16 maart 2020 – 10 mei 2020), (3) de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei 2020 – zomervakantie 2020) en (4) de start van het nieuwe schooljaar (begin schooljaar 2020/2021 – moment van invullen vragenlijst).

Vanwege de tweede scholensluiting in de winter van 2020/2021, hebben we later een aangepaste versie van de vragenlijst over het afstandsonderwijs ontwikkeld. Deze vragenlijst is bijgevoegd in Bijlage 2. De aangepaste versie bevatte naast de 32 gesloten vragen een aanvullende open vraag, waarin schoolleiders meer informatie konden geven over eventuele verschillen in vormgeving van het afstandsonderwijs tussen de eerste en tweede scholensluiting. Daarnaast werden de periodes die werden uitgevraagd bij thema 3 en thema 4 veranderd in (1) de periode voor de tweede scholensluiting (augustus 2020 – 15 december 2020), (2) de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) en (3) de periode van de herstart (8 februari 2021 – moment van invullen vragenlijst). De aangepaste versie van de vragenlijst over de vormgeving van het afstandsonderwijs werd in het voorjaar van 2021 naar de bo- en sbo-scholen verstuurd. De vragenlijsten waren inhoudelijk gelijk voor bo- en sbo-scholen, alleen de formulering (bijvoorbeeld groep 8 in bo, schoolverlatersgroep in sbo) was aangepast.

Oudervragenlijst

Ouders van de leerlingen die deelnamen aan de onderzoeken PIRLS en Peil.Leesvaardigheid hebben via de school van hun kind het verzoek gekregen een vragenlijst in te vullen. Aan deze vragenlijst waren enkele extra vragen toegevoegd ten behoeve van het onderhavige onderzoek. De extra vragen hadden betrekking op de leeractiviteiten die hun kind uitvoerde tijdens de eerste scholensluiting, de ondersteuning die ouders daarbij gaven en de mate waarin ze de voortgang van hun kind monitorde. Daarnaast werd ouders gevraagd naar de hulp die leerlingen thuis kregen bij het maken van schoolwerk tijdens de eerste scholensluiting en de tevredenheid over de samenwerking met de school in die periode (zie Bijlage 3 voor de vragen).

Interviews

Een selectie van scholen (zie paragraaf 2.4) werd benaderd voor een interview over hun onderwijspraktijken tijdens zowel de schoolsluitingen ten gevolge van de coronapandemie als de hervatting van het onderwijs, na deze schoolsluitingen. Op basis van de vragenlijst over het afstandsonderwijs werd een semigestructureerde leidraad ontwikkeld voor deze interviews. In de interviews werd met de schoolleider en leerkrachten gesproken over de periode tijdens de scholensluiting en de herstart en over de vorm en inhoud van het leesonderwijs, de balans tussen huiswerk en schoolwerk bij het lezen, de communicatie met leerlingen en ouders over leesinstructie en leesprestaties. Ook werd er gesproken over educatief partnerschap bij het lezen en de monitoring van lezen gedurende de hele periode rondom de schoolsluitingen. De interviews werden opgenomen via Zoom of Teams en duurden ongeveer 60 minuten.

2.4 Respons

Alle 116 bo-scholen en 41 sbo-scholen die deelnamen aan de overkoepelende (inter)nationale onderzoeken PIRLS en Peil.Leesvaardigheid hebben het verzoek gekregen ook deel te nemen aan het voorliggende onderzoek, door Cito LVS-toetsscores aan te leveren, oudervragenlijsten uit te zetten en vragenlijsten over de vormgeving van het afstandsonderwijs in te vullen. Een aanzienlijk deel van de

scholen heeft daaraan geheel of gedeeltelijk gehoor gegeven. We presenteren de respons hierna voor de afzonderlijke instrumenten.

LVS-toetsscores begrijpend lezen

Van 2.483 leerlingen die in 2020-2021 in groep 6 zaten van 85 bo-scholen zijn één of meer vaardigheidsscores op de Cito LVS-toets begrijpend lezen aangeleverd (gemiddeld 33 leerlingen per school, minimaal 4, maximaal 89). Hetzelfde geldt voor 2.416 leerlingen die in 2020-2021 in groep 8 zaten van 74 bo-scholen (gemiddeld 32 leerlingen per school, minimaal 5, maximaal 75). Tot slot hebben we van 686 schoolverlaters van 27 sbo-scholen één of meer vaardigheidsscores voor begrijpend lezen ontvangen (gemiddeld 25 leerlingen per school, minimaal 13, maximaal 75).

Alvorens er geanalyseerd kon worden met de vaardigheidsscores voor begrijpend lezen is het databestand opgeschoond. Scores op andere toetsen dan de Cito LVS-toets Begrijpend lezen en ongeldige scores zijn buiten beschouwing gelaten. Scores gemeten met generatie 2.0 van de Cito LVS-toets zijn met behulp van een formule omgezet naar 3.0-scores.

Oudervragenlijst

De oudervragenlijst is door 2.038 ouders van groep 6 leerlingen in het bo, 1.433 ouders van groep 8 leerlingen in het bo en 312 ouders van schoolverlaters in het sbo ingevuld en geretourneerd.

Vragenlijsten afstandsonderwijs

De vragenlijst over de vormgeving van het afstandsonderwijs ten tijde van de eerste scholensluiting is door 14 bo-scholen gedeeltelijk en door 35 bo-scholen compleet ingevuld. De vragenlijst over de vormgeving van het afstandsonderwijs ten tijde van de tweede scholensluiting is door 18 bo-scholen en 3 sbo-scholen gedeeltelijk ingevuld en door 64 bo-scholen en 21 sbo-scholen compleet ingevuld. Er zijn 23 bo-scholen die beide vragenlijsten hebben ingevuld. Alleen de compleet ingevulde vragenlijsten zijn meegenomen in de beschrijving van het afstandsonderwijs tijdens de beide scholensluitingen (zie ook Hoofdstuk 5).

Interviews

Scholen met een hoge schoolweging waarvan de schoolleider de afstandsvragenlijst had ingevuld en waarop de leerlingen bovengemiddeld presteerden op begrijpend lezen of een bovengemiddelde groei in begrijpend lezen lieten zien, werden per mail uitgenodigd voor een interview. Er werden zeven bo-scholen benaderd, waarvan er vijf hebben deelgenomen aan de interviews. In het sbo werden elf scholen benaderd voor een interview, waarop er drie toezegden. In totaal zijn er dus acht interviews gehouden.

2.5 Definiëring groepen

Doelgroepleerlingen

In dit rapport maken we bij het analyseren van de vaardigheidsscores begrijpend lezen onderscheid tussen doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen. Doelgroepleerlingen worden geïdentificeerd aan de hand van twee kenmerken van de leerling. Het eerste is de migratieachtergrond van de leerlingen, waarbij we leerlingen zonder migratieachtergrond en leerlingen met een westerse migratieachtergrond enerzijds vergelijken met leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond anderzijds. Het tweede kenmerk betreft het opleidingsniveau van de ouders. In de oudervragenlijst is gevraagd wat de hoogste opleiding is die de ouders hebben voltooid. Op basis van de antwoorden zijn de leerlingen in drie groepen ingedeeld, die verwijzen naar het hoogst voltooide opleidingsniveau onder beide ouders: (1) basisonderwijs / vmbo, (2) havo/vwo en mbo, (3) hbo en wo. Als het opleidingsniveau van één van de

ouders onbekend is, is de leerling ingedeeld op basis van het opleidingsniveau van de andere ouder. Hierna worden deze groepen aangeduid als kinderen van laagopgeleide, middelbaar opgeleide en hoogopgeleide ouders. In dit rapport worden zowel leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond als leerlingen met laagopgeleide ouders beschouwd als doelgroep leerlingen. Tabel 2.1 laat zien om welke aantallen het gaat, naar schooltype (bo/sbo) en leerjaar (groep 6/8). Het gaat uitsluitend om leerlingen van wie voldoende vaardigheidsscores beschikbaar zijn (zie boven).

Tabel 2.1 Aandeel doelgroep leerlingen per leerjaar en onderwijstype

	bo Groep 6	bo Groep 8	sbo Schoolverlaters
Migratiegeschiedenis			
Geen migratieachtergrond	1.626	1.081	316
Westerse migratieachtergrond	146	197	60
Niet-westerse migratieachtergrond	159	119	36
Subtotaal	1.931	1.397	412
Missing	341	137	94
Totaal (N)	2.272	1.534	506
Opleidingsniveau ouders			
Laagopgeleid	44	32	12
Middelbaar opgeleid	285	159	71
Hoogopgeleid	715	395	44
Subtotaal	1.044	586	127
Missing	1228	948	379
Totaal (N)	2.272	1.534	506

Categorieën scholen

In dit rapport maken we bij de analyses op de resultaten van de afstandsvragenlijst onderscheid naar categorieën van scholen. Zowel in bo als sbo zijn drie categorieën te onderscheiden. De driedeling in bo is gebaseerd op schoolweging, een variabele die wordt gebruikt door de Inspectie en die verwijst naar het aandeel doelgroep leerlingen op een school. Omdat deze variabele in sbo niet bestaat, is hier gekeken naar het percentage uitstromers naar vso en pro. Voor beide kenmerken is het gemiddelde van de schooljaren 2018/2019, 2019/2020 en 2020/2021 van de betreffende scholen genomen.

De drie categorieën in bo zijn:

- Scholen met een schoolweging hoger dan 32,9 (hoge schoolweging en groot aandeel doelgroep leerlingen)
- Scholen met een schoolweging tussen 28,0 en 32,9 (gemiddelde schoolweging)
- Scholen met een schoolweging lager dan 28,0 (lage schoolweging en klein aandeel doelgroep leerlingen).

De drie categorieën in sbo zijn:

- Scholen met een uitstroom naar vso/pro van 60 procent of hoger (hoge uitstroom vso/pro)
- Scholen met een uitstroom naar vso/pro tussen 36 en 60 procent (gemiddelde uitstroom vso/pro)
- Scholen met een uitstroom naar vso/pro van 35 procent of lager (lage uitstroom vso/pro).

3 Begrijpend leesontwikkeling rondom scholensluitingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe leerlingen zich hebben ontwikkeld op het gebied van begrijpend lezen in de periode tussen juni 2019 en februari 2022 (voor de groep 8 leerlingen in bo en de schoolverlaters in sbo tot februari 2021). In deze periode had het onderwijs te maken met een tweetal *lockdown*-periodes vanwege de coronapandemie, waarin de scholen gesloten werden en leerlingen thuis online onderwijs volgden. We gaan na hoe het begrijpend leesniveau van de drie onderzochte cohorten van leerlingen zich heeft ontwikkeld gedurende deze periode, aan de hand van hun behaalde vaardigheidsscores op de Cito LVS-toets begrijpend lezen. Daarbij wordt nagegaan of er een verschil in leergroei bestaat tussen doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen (zie Paragraaf 2.5 voor de definitie van deze groepen).

3.2 Ontwikkeling begrijpend lezen

3.2.1 Basisonderwijs

Groep 6

In Tabel 3.1 worden de gemiddelde scores gepresenteerd van de groep leerlingen die in 2020-2021 in groep 6 zat. Niet alle leerlingen hebben op alle meetmomenten een (geldige) score; zoals eerder vermeld analyseren we alleen de scores van leerlingen die op vier van de zes meetmomenten een geldige score hebben. Uit de tabel wordt duidelijk dat de gemiddelde leesscore van deze leerlingen (conform verwachting) bij ieder volgend meetmoment is toegenomen. De gemiddelde toename lijkt tussen februari 2020 en juni 2020, de periode van de eerste scholensluiting, echter wel aanzienlijk kleiner dan tussen andere opeenvolgende meetmomenten.

Tabel 3.1 Gemiddelde scores op cito LVS begrijpend lezen, naar meetmoment

	Juni 2019	Februari 2020	Juni 2020	Februari 2021	Juni 2021	Februari 2022
Gemiddelde	144,00	156,38	158,92	170,10	179,67	188,19
Minimum	37	74	70	58	70	90
Maximum	237	296	281	267	338	296
Standaardafwijking	26,72	26,68	27,96	25,84	27,65	26,91
N	2.115	2.226	1.753	1.943	2.185	1.370

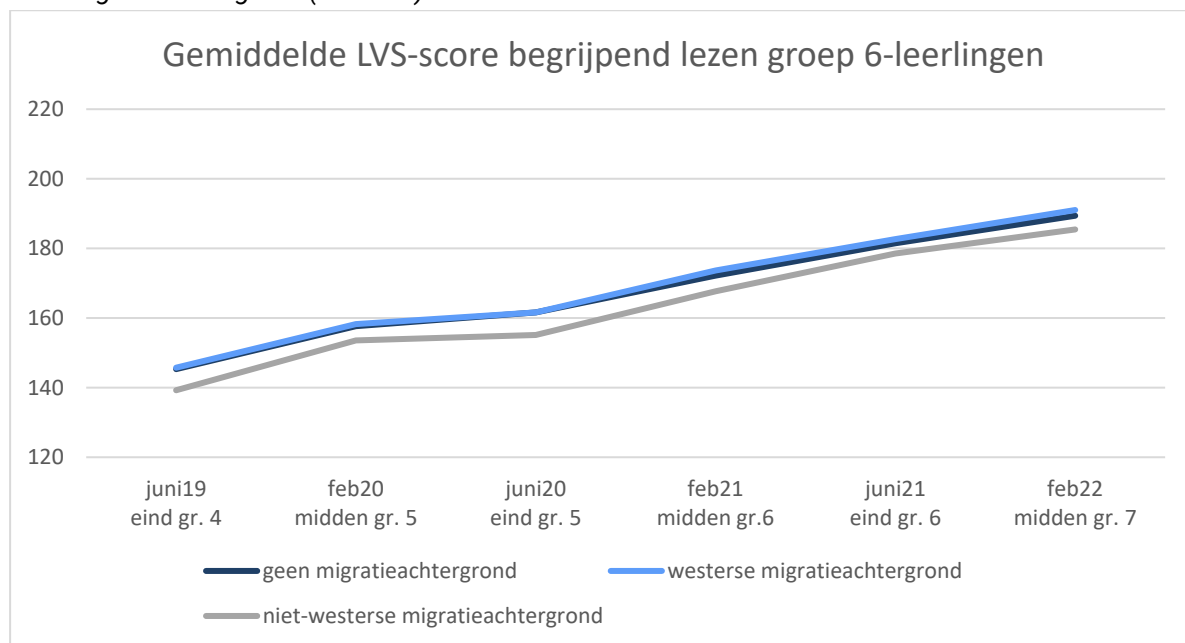
Vervolgens wordt aan de hand van een herhaalde metingen multilevel analyse de leergroei van de verschillende groepen leerlingen in kaart gebracht. Daartoe zijn er 3-niveau modellen uitgevoerd die rekening houden met de verschillende lagen in de data: leerlingen, die deel uitmaken van verschillende scholen, hebben deelgenomen aan meerdere metingen. Niet iedere leerling heeft op ieder moment een toets gemaakt of een geldige score behaald. Ondanks deze ontbrekende waarden kan met behulp van de multilevel analyse de (gemiddelde verwachte) leergroei van deze leerlingen worden geschat.

Op basis van de multilevel modellen kunnen we concluderen dat leerlingen over het algemeen een significante groei laten zien tussen de verschillende meetmomenten: op ieder volgend meetmoment is de gemiddelde score op begrijpend lezen significant hoger dan op het meetmoment ervoor. Omdat er geen data beschikbaar zijn van een vergelijkbaar cohort zonder scholensluitingen, is het niet mogelijk om na te gaan of de leergroei in de perioden rondom de scholensluiting achterbleef op de leergroei

zonder scholensluitingen. Met behulp van interactietermen (meetmoment * migratieachtergrond /opleidingsniveau ouders) is wel nagegaan of de leergroei verschilt tussen de onderscheiden groepen. Is de leergroei van doelgroepleerlingen vergelijkbaar, sterker of minder sterk dan die van niet-doelgroepleerlingen?

Uit de analyse komt naar voren dat leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond weliswaar gemiddeld zes punten lager scoren op de meetmomenten dan de leerlingen met een westerse migratieachtergrond en zonder een migratieachtergrond, maar dat ze een vergelijkbare leergroei laten zien tussen de verschillende meetmomenten. Zowel de ontwikkeling in de periode vóór (juni 2019 - februari 2020) als rondom de eerste scholensluiting (februari 2020 - juni 2020) verschilt niet significant tussen de verschillende groepen. Ook de ontwikkeling in de periode juni 2020 - februari 2021, waarin de tweede scholensluiting plaatsvond, verschilt niet significant tussen groepen, evenals de ontwikkeling in de periode na de scholensluitingen (juni 2021 - februari 2022). Daarmee kan gesteld worden dat de verschillende groepen van leerlingen, gedefinieerd op basis van hun migratieachtergrond, zich niet anders hebben ontwikkeld tijdens de scholensluitingen of in de perioden ervoor en erna¹. Dat is ook duidelijk zichtbaar in Figuur 3.1: de grijze ontwikkelingslijn voor leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond laat een vergelijkbare curve zien als de ontwikkelingslijnen voor leerlingen met een westerse migratieachtergrond (lichtblauw) en leerlingen zonder migratieachtergrond (donkerblauw).

Figuur 3.1 Ontwikkeling LVS-score begrijpend lezen groep 6 leerlingen tussen juni 2019 en februari 2022, naar migratieachtergrond (N=1.931)

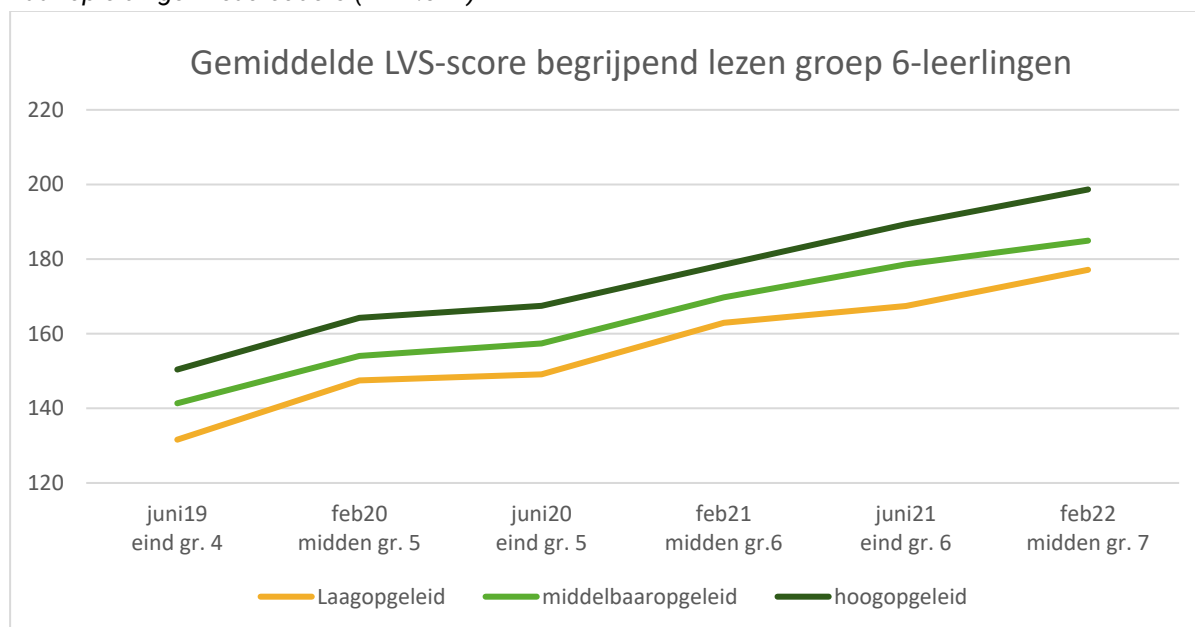

In Figuur 3.2 wordt getoond in hoeverre de leergroei van groep 6 leerlingen verschilt naar het opleidingsniveau van ouders (laag, gemiddeld, hoog). Daarbij blijkt dat er ook tussen deze groepen leerlingen geen significante verschillen in leergroei zijn. De leerlingen met laagopgeleide ouders laten over de gehele gemeten periode (juni 2019 - februari 2022), als ook tussen de verschillende

¹ Door middel van multilevel analyse is het verschil in ontwikkeling tussen de groepen in alle perioden (d.w.z. tussen twee meetmomenten) getoetst. Daartoe werden interactietermen geschat, met telkens een ander meetmoment als referentiecategorie.

meetmomenten een vergelijkbare ontwikkeling in LVS-score zien als de leerlingen met middelbaar- en hoogopgeleide ouders. Voor, tijdens en na de scholensluitingen ontwikkelen de groepen zich daarmee in een vergelijkbaar tempo.

Figuur 3.2. Ontwikkeling LVS-score begrijpend lezen groep 6 leerlingen tussen juni 2019 en februari 2022, naar opleidingsniveau ouders (N= 1.044)

Groep 8

Net als voor de groep 6 leerlingen is voor de groep 8 leerlingen de leergroei in begrijpend lezen in kaart gebracht. Voor deze groep leerlingen zijn geen scores beschikbaar op de meetmomenten juni 2021² en februari 2022³.

In Tabel 3.2 presenteren we de gemiddelde scores op de verschillende meetmomenten voor alle groep 8 leerlingen. In deze tabel zien we dat de groei tussen februari 2020 en juni 2020 wat kleiner lijkt dan tussen de andere meetmomenten.

Tabel 3.2 Gemiddelde scores op cito LVS begrijpend lezen, naar meetmoment

	Juni 2019	Februari 2020	Juni 2020	Februari 2021
Gemiddelde	183,66	192,73	198,83	205,08
Minimum	94	100	93,00	102
Maximum	268	341	301,00	294
Standaardafwijking	26,82	26,66	27,34	26,55
N	1.519	1.532	1.359	697

Uit de multilevel analyse komt naar voren dat de groep 8 leerlingen over het algemeen een significante leergroei laten zien tussen de verschillende meetmomenten. Met andere woorden: de gemiddelde score

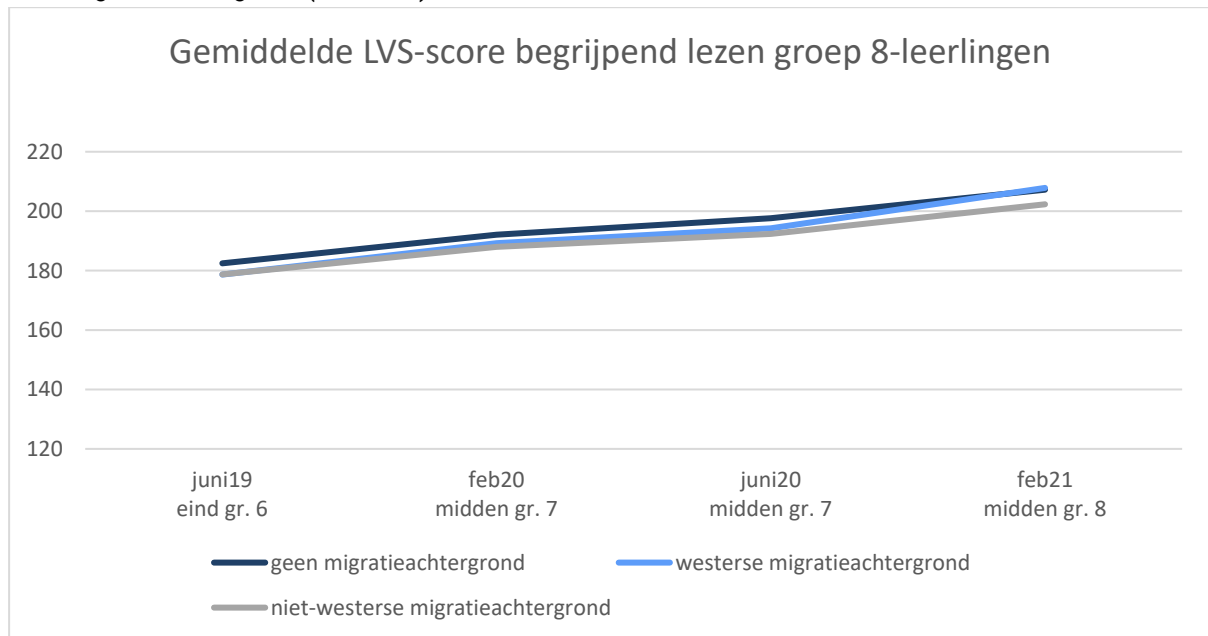
² In groep 8 wordt de laatste voortgangstoets afgenomen in februari.

³ De groep 8 leerlingen zaten in februari 2022 niet meer in het primair onderwijs.

op begrijpend lezen is ieder volgend meetmoment significant hoger dan het meetmoment ervoor. Wanneer de sterkte van de groei van de verschillende groepen (doelgroep- en niet doelgroepleerlingen) wordt geanalyseerd, dan zien we dat leerlingen met een westerse migratieachtergrond een significant sterkere leergroei zien over de gehele periode (juni 2019 - februari 2021) en tussen juni 2020 en februari 2021 dan leerlingen zonder migratieachtergrond. Leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond ontwikkelen zich in hetzelfde tempo als leerlingen zonder migratieachtergrond. Het verschil in leergroei tussen leerlingen met een westerse - versus een niet-westerse migratieachtergrond is niet significant.

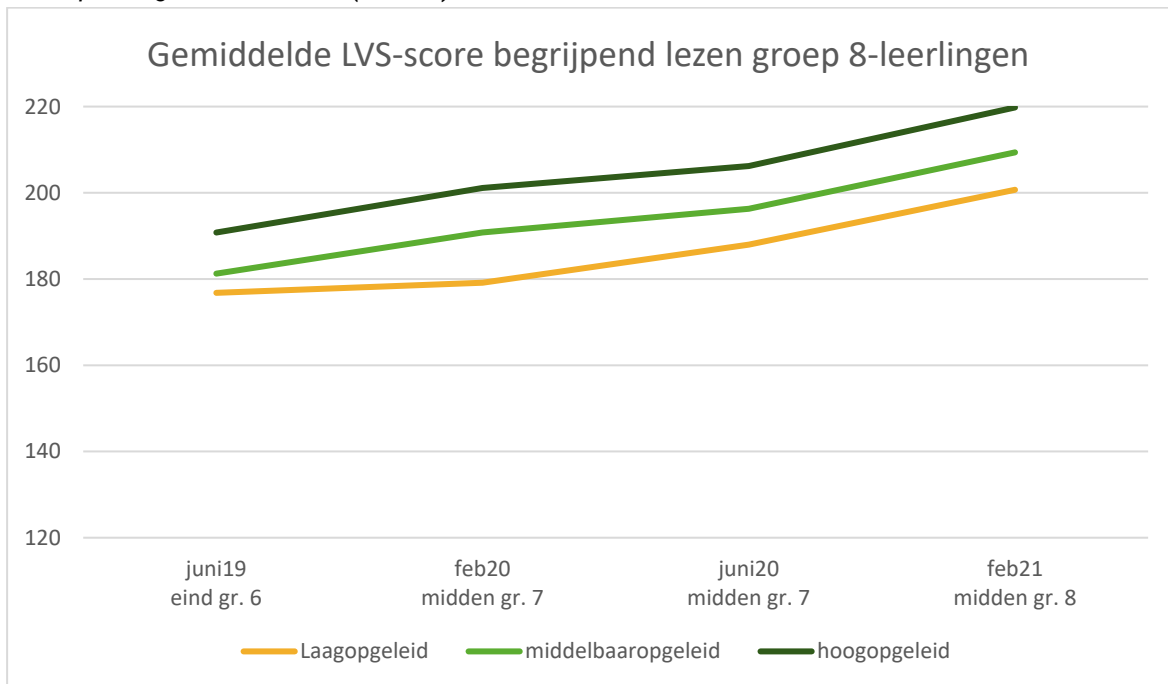
Figuur 3.3. Ontwikkeling LVS-score begrijpend lezen groep 8 leerlingen tussen juni 2019 en februari 2021, naar migratieachtergrond (N= 1.397)

Onderscheiden we doelgroepleerlingen op basis van het opleidingsniveau van de ouders, dan zien we in Figuur 3.4. dat leerlingen van laagopgeleide ouders in de periode vóór de eerste scholensluiting (juni 2019 - februari 2020) een significant kleinere leergroei laten zien dan leerlingen waarvan de ouders middelbaar - of hoogopgeleid zijn. In de periodes na februari 2020 wordt er geen significant verschil in leergroei gevonden tussen de verschillende groepen leerlingen: leerlingen ontwikkelen zich vergelijkbaar op het gebied van begrijpend lezen. Zowel in de periode rondom de eerste scholensluiting (februari 2020 - juni 2020), als rondom de tweede scholensluiting (juni 2020 - februari 2021) is er geen significant verschil in ontwikkeling tussen de leerlingen met laag-, middelbaar- en hoogopgeleide ouders. De scholensluitingen hebben voor doelgroepleerlingen dus niet extra nadelig uitgedaakt op de ontwikkeling van de vaardigheid in begrijpend lezen.

Figuur 3.4 Ontwikkeling LVS-score begrijpend lezen groep 8 leerlingen tussen juni 2019 en februari 2021, naar opleidingsniveau ouders (N= 586)

3.2.2 Speciaal basisonderwijs

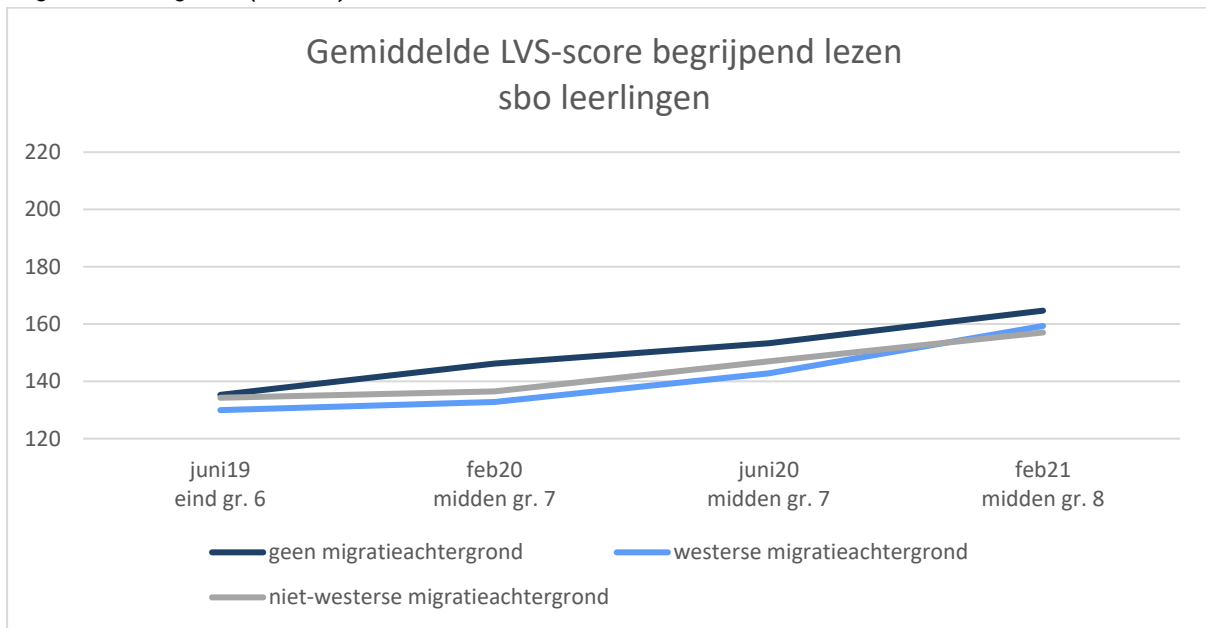
Ook voor leerlingen die in 2020-2021 in het laatste jaar van het sbo zaten hebben we de gemiddelde scores op de verschillende meetmomenten tussen juni 2019 en februari 2021 in kaart gebracht (zie Tabel 3.3).

Tabel 3.3 Gemiddelde scores op cito LVS begrijpend lezen, naar meetmoment

	Juni 2019	Februari 2020	Juni 2020	Februari 2021
Gemiddelde	132,60	142,71	148,85	162,27
Minimum	18	55	37	13
Maximum	318	286	279	365
Standaardafwijking	31,70	29,92	30,51	36,20
N	503	501	367	299

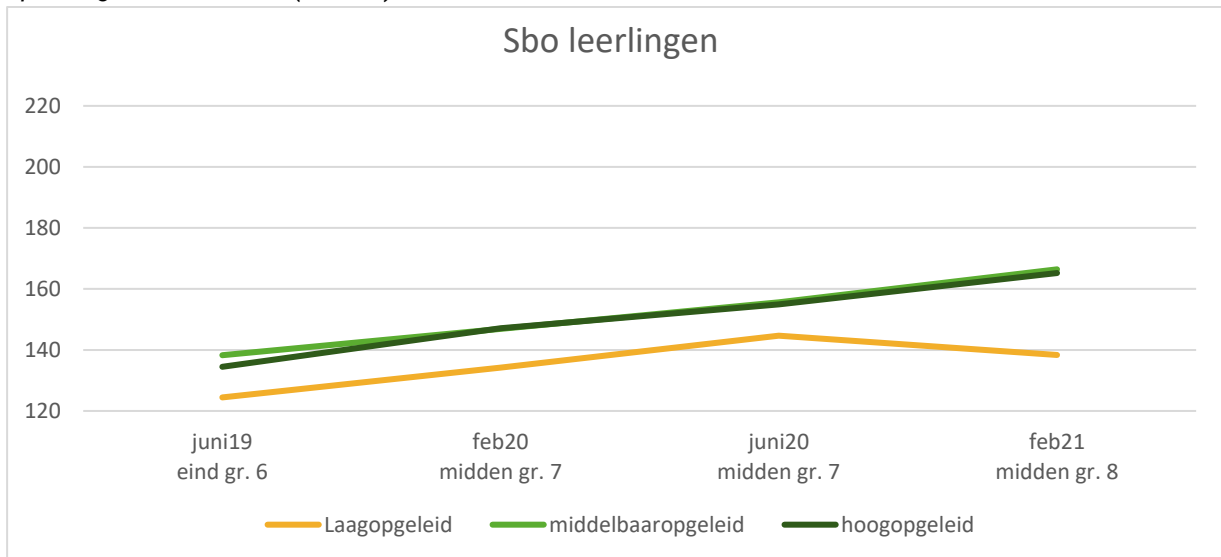
Kijkend naar de ontwikkeling van de verschillende categorieën van sbo leerlingen tussen juni 2019 en februari 2021 zien we in Figuur 3.5 dat leerlingen zonder migratieachtergrond vóór de eerste scholensluiting een significant sterkere leergroei laten zien dan leerlingen met een westerse of niet-westerse migratieachtergrond. Tussen februari en juni 2020 en juni 2020 en februari 2021 is het tempo van de leergroei van de verschillende groepen van leerlingen niet significant verschillend: leerlingen met een (westerse of niet-westerse) migratieachtergrond ontwikkelen zich in de perioden waarin de scholensluitingen plaatsvonden in vergelijkbaar tempo op begrijpend lezen als leerlingen zonder migratieachtergrond.

Figuur 3.5 Ontwikkeling LVS-score begrijpend lezen sbo leerlingen tussen juni 2019 en februari 2021, naar migratieachtergrond (N= 412)

In Figuur 3.6 worden vervolgens de sbo leerlingen onderscheiden naar het opleidingsniveau van de ouders. Uit de resultaten komt naar voren dat er geen significant verschil in leergroei bestaat tussen de verschillende groepen over de gehele gemeten periode (juni 2019 - februari 2021). Ook bestaat er geen verschil in ontwikkeling tussen de leerlingen met laag-, middelbaar- en hoogopgeleide tussen de verschillende meetmomenten⁴.

Figuur 3.6 Ontwikkeling LVS-score begrijpend lezen sbo leerlingen tussen juni 2019 en februari 2021, naar opleidingsniveau ouders (N= 127)

⁴ De 'knik' bij juni 2020 in de gele lijn doet wellicht anders vermoeden. Het op het oog bestaande verschil in ontwikkeling blijkt in de analyse daarentegen niet significant verschillend. Mogelijk wordt dit (mede) veroorzaakt door de kleine aantallen respondenten waarop deze analyse is gebaseerd.

3.3 Vooruitblik

In dit hoofdstuk hebben we de ontwikkeling of leergroei van groep 6, groep 8- en sbo leerlingen in kaart gebracht in de periode rondom de twee scholensluitingen. In de volgende hoofdstukken wordt nagegaan in hoeverre ouderlijke ondersteuning bij thuisonderwijs werd gegeven (Paragraaf 4.1) en in hoeverre dit bepalend is bij de leergroei rondom de eerste scholensluiting (Paragraaf 4.2). In Hoofdstuk 5 komt aan de orde hoe het afstandsonderwijs in begrijpend lezen eruit zag en Hoofdstuk 6 beschrijft in hoeverre de invulling van het begrijpend leesonderwijs van de school van invloed is op de leergroei rondom de tweede scholensluiting.

Samenvatting

- Er bestaat geen verschil in leergroei op begrijpend lezen van groep 6 leerlingen gedefinieerd naar migratieachtergrond of opleidingsniveau van de ouders.
- Groep 8 leerlingen met een westerse migratieachtergrond hebben tussen juni 2019 en februari 2021 en tussen juni 2020 en februari 2021 een sterkere leergroei doorgemaakt dan leerlingen zonder migratieachtergrond.
- In de periode vóór de eerste scholensluiting (juni 2019-februari 2020) groeiden groep 8 leerlingen met laagopgeleide ouders minder sterk dan hun leeftijdsgenoten met middelbaar of hoogopgeleide ouders. In de perioden na februari 2020 is er daarentegen geen verschil in groei tussen de deze groepen leerlingen.
- Sbo leerlingen zonder migratieachtergrond lieten vóór de eerste scholensluiting een sterkere leergroei zien dan leerlingen met een westerse of niet-westerse migratieachtergrond. In de perioden van de schoolsluiting en daarna (na februari 2020) is er daarentegen geen significant verschil in de sterkte van de leergroei tussen de groepesignaleerd.
- Er bestaat geen verschil in ontwikkeling van sbo leerlingen naar gelang het opleidingsniveau van de ouders.

4 Ouderlijke ondersteuning thuis

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de oudervragenlijst met betrekking tot de ondersteuning die leerlingen thuis kregen van hun ouders ten tijde van de eerste scholensluiting. We gaan na hoe vaak leerlingen thuis leeractiviteiten uitvoerden (Paragraaf 4.2), in hoeverre ouders hulp en ondersteuning gaven bij de leeractiviteiten (Paragraaf 4.3). Tot slot brengen we in kaart in hoeverre ouders de voortgang van hun kind monitorde (Paragraaf 4.4) en in hoeverre ze tevreden waren over de samenwerking met school in die periode (Paragraaf 4.5).

4.2 Leeractiviteiten tijdens eerste scholensluiting

In de oudervragenlijst werd ouders gevraagd hoe vaak hun kind schoolwerk maakte op de computer, laptop of tablet en hoe vaak hun kind (online) bijles volgde buiten de lessen die de school verzorgde. Tabel 4.1 laat de resultaten zien, voor leerlingen uit groep 6 en groep 8 van het bo en schoolverlaters in het sbo.

Tabel 4.1 Frequentie waarin kinderen volgens de ouder(s) schoolwerk uitvoerden tijdens de eerste scholensluiting

	Nooit	Enkele keren per maand	1 of 2 keer per week	3 of 4 keer per week	Elke schooldag
bo groep 6					
Kind maakte schoolwerk op computer, laptop of tablet	26 (1%)	27 (1%)	72 (4%)	117 (6%)	1.750 (88%)
Kind volgde (online) bijles buiten de lessen die de school verzorgde	1.685 (85%)	76 (4%)	125 (6%)	24 (1%)	82 (4%)
bo groep 8					
Kind maakte schoolwerk op computer, laptop of tablet	23 (2%)	16 (1%)	55 (4%)	92 (7%)	1209 (87%)
Kind volgde (online) bijles buiten de lessen die de school verzorgde	1208 (87%)	46 (3%)	84 (6%)	17 (1%)	40 (3%)
sbo schoolverlaters					
Kind maakte schoolwerk op computer, laptop of tablet	8 (3%)	8 (3%)	20 (7%)	25 (8%)	241 (80%)
Kind volgde (online) bijles buiten de lessen die de school verzorgde	234 (78%)	12 (4%)	24 (8%)	12 (4%)	20 (7%)
<p><i>Noot.</i> Van 46 groep 6 leerlingen in het bo, 38 groep 8 leerlingen in het bo en 10 schoolverlaters in het sbo ontbraken de gegevens op minimaal één van deze stellingen; door afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100%. Bron: ouders.</p>					

Een ruime meerderheid van zowel groep 6 en groep 8 leerlingen in het bo als schoolverlaters in het sbo maakte tijdens de eerste scholensluiting volgens hun ouders elke schooldag schoolwerk op een computer, laptop of tablet. Van de overige leerlingen maakten de meesten minimaal 1 keer per week schoolwerk op een computer laptop of tablet. Slechts een kleine groep leerlingen in zowel het bo als sbo maakte tijdens de eerste scholensluiting nooit of slechts enkele keren per maand schoolwerk op een computer, laptop of tablet.

Ongeveer 5% van de groep 6 en 8 leerlingen in het bo en ongeveer 10% van de schoolverlaters in het sbo volgde minimaal drie keer per week (online) bijles buiten de lessen die de school verzorgde. Nog eens ongeveer 10% in alle drie de groepen leerlingen volgde volgens hun ouders enkele keren per maand tot twee keer per week (online) bijles. Een ruime meerderheid van de groep 6 en groep 8 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo volgde nooit (online) bijles buiten de lessen die de school verzorgde.

4.3 Ouderlijke hulp en ondersteuning bij leeractiviteiten

Ouders hebben aangegeven hoeveel tijd hun kind doorgaans hulp kreeg bij het maken van schoolwerk tijdens de eerste scholensluiting. Van de ouders van groep 6 leerlingen gaven er 250 (12%) aan dat hun kind tijdens de eerste scholensluiting thuis doorgaans geen hulp kreeg bij het schoolwerk en dat geldt ook voor de ouders van 292 groep 8 leerlingen in het bo (20%) en van 42 schoolverlaters in het sbo (14%) (cijfers niet in tabel). Voor de andere leerlingen, van wie de ouders aangaven dat hun kind thuis doorgaans wel hulp kreeg, laat Tabel 4.2 zien hoeveel uur deze hulp per dag betrof. Dit kan hulp zijn die de ouder of verzorger zelf gaf, maar ook hulp van (oudere) broertjes of zusjes, andere familieleden (bijv. opa of oma) of andere mensen in de omgeving (bijv. buurvrouw, vrienden).

Tabel 4.2 Aantal uren dat het kind volgens zijn/haar ouder(s) thuis doorgaans hulp per dag kreeg bij het schoolwerk tijdens de eerste scholensluiting

	bo groep 6	bo groep 8	sbo schoolverlaters
Minder dan een kwartier per dag	182 (11%)	223 (20%)	24 (9%)
Een kwartier tot een half uur per dag	328 (19%)	283 (26%)	48 (19%)
Een half uur tot 1 uur per dag	440 (25%)	271 (25%)	57 (22%)
1 tot 2 uur per dag	370 (21%)	170 (16%)	64 (25%)
2 tot 3 uur per dag	218 (13%)	67 (6%)	29 (11%)
Meer dan 3 uur per dag	148 (9%)	37 (3%)	25 (10%)
Dat weet ik niet	18 (1%)	15 (1%)	6 (2%)
Missing	31 (2%)	33 (3%)	7 (3%)
Totaal	1.735 (100%)	1.099 (100%)	260 (100%)

Noot. Door afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100%. Bron: ouders.

Ongeveer 30% van de groep 6 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo en bijna 50% van de groep 8 leerlingen in het bo kreeg minder dan een half uur per dag hulp bij het maken van schoolwerk tijdens de eerste scholensluiting. Ongeveer een kwart van de bo-leerlingen (groep 6 en 8) en schoolverlaters in het sbo kreeg een half uur tot een uur hulp per dag. Ongeveer een derde van de groep 6 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo kreeg volgens hun ouders één tot drie uur per dag hulp, terwijl dit in groep 8 voor slechts een kwart van de leerlingen gold. Volgens één op de tien ouders van groep 6 leerlingen het bo en schoolverlaters in het sbo kreeg hun kind meer dan 3 uur per dag hulp kreeg bij het schoolwerk, terwijl dit voor groep 8 leerlingen in het bo volgens ouders slechts bij een kleine groep leerlingen gebeurde.

Tabel 4.3 laat zien hoe vaak ouders hun kind tijdens de eerste scholensluiting ondersteunden bij het uitvoeren van verschillende leeractiviteiten.

Tabel 4.3 Frequentie waarin ouders hun kind ondersteuning bij leeractiviteiten gaven tijdens de eerste scholensluiting

	Nooit	Enkele keren per maand	1 of 2 keer per week	3 of 4 keer per week	Elke schooldag
bo groep 6					
Wijzen op oefenmateriaal of websites met extra uitleg	663 (34%)	473 (24%)	429 (22%)	184 (9%)	208 (11%)
Helpen bij het vinden en beoordelen van informatie op internet	376 (19%)	585 (30%)	502 (26%)	240 (12%)	254 (13%)
Helpen bij het gebruik van algemene computerprogramma's voor bijv. tekstverwerking of e-mail	412 (21%)	549 (28%)	502 (26%)	224 (11%)	270 (14%)
Samenwerken aan leer- of oefenprogramma's voor school	250 (13%)	344 (18%)	509 (26%)	369 (19%)	485 (25%)
Samen op internet zoeken naar uitleg van de leerstof	698 (36%)	514 (26%)	379 (19%)	200 (10%)	166 (9%)
Uitleg geven over de lesstof	79 (4%)	217 (11%)	489 (25%)	509 (26%)	663 (34%)
bo groep 8					
Wijzen op oefenmateriaal of websites met extra uitleg	588 (43%)	351 (26%)	250 (18%)	105 (8%)	82 (6%)
Helpen bij het vinden en beoordelen van informatie op internet	286 (21%)	468 (34%)	372 (27%)	144 (11%)	106 (8%)
Helpen bij het gebruik van algemene computerprogramma's voor bijv. tekstverwerking of e-mail	346 (25%)	481 (35%)	318 (23%)	140 (10%)	91 (7%)
Samenwerken aan leer- of oefenprogramma's voor school	370 (27%)	318 (23%)	360 (26%)	186 (14%)	142 (10%)
Samen op internet zoeken naar uitleg van de leerstof	476 (35%)	437 (32%)	288 (21%)	106 (8%)	69 (5%)
Uitleg geven over de lesstof	132 (10%)	284 (21%)	419 (31%)	313 (23%)	228 (17%)
sbo schoolverlaters					
Wijzen op oefenmateriaal of websites met extra uitleg	84 (28%)	60 (20%)	73 (25%)	30 (10%)	51 (17%)
Helpen bij het vinden en beoordelen van informatie op internet	71 (24%)	51 (17%)	81 (27%)	42 (14%)	53 (18%)
Helpen bij het gebruik van algemene computerprogramma's voor bijv. tekstverwerking of e-mail	91 (31%)	60 (20%)	67 (23%)	33 (11%)	47 (16%)
Samenwerken aan leer- of oefenprogramma's voor school	47 (16%)	42 (14%)	64 (22%)	53 (18%)	92 (31%)
Samen op internet zoeken naar uitleg van de leerstof	84 (28%)	75 (25%)	58 (20%)	40 (13%)	41 (14%)
Uitleg geven over de lesstof	17 (6%)	36 (12%)	64 (22%)	64 (22%)	117 (39%)

Noot. Van 81 groep 6 leerlingen in het bo, 57 groep 8 leerlingen in het Bo en 14 schoolverlaters in het sbo ontbraken de gegevens op minimaal één van deze stellingen; door afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100%. Bron: ouders.

Ongeveer één op de tien ouders van leerlingen in het bo (in groep 6 iets meer, in groep 8 iets minder) en één op de zes ouders van schoolverlaters in het sbo heeft hun kind elke schooldag gewezen op oefenmateriaal of websites met extra uitleg, geholpen met het vinden en beoordelen van informatie op internet of bij het gebruik van algemene computerprogramma's. Waar een kwart van de ouders van groep 6 leerlingen in het bo en ongeveer één derde van de ouders van schoolverlaters in het sbo elke schooldag met hun kind samenwerkten aan leer- of oefenprogramma's voor school, gold dit maar voor één op de tien ouders van groep 8 leerlingen in het bo. Slechts een klein deel van de ouders van groep 6 en 8 leerlingen in het bo (respectievelijk 9% en 5%) en schoolverlaters in het sbo (14%) zocht dagelijks samen met hun kind naar uitleg van de leerstof, maar ongeveer één derde van de ouders van groep 6 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo en één zesde van de ouders van groep 8 leerlingen in het bo gaf hun kind wel elke schooldag uitleg over de lesstof.

4.4 Monitoren voortgang

Ouders gaven aan hoe vaak ze controleerden of hun kind het schoolwerk af had, volgden welke vorderingen hun kind maakte en hun kind stimuleerden om online een testje of oefentoets te maken. Tabel 4.4 geeft de resultaten weer.

Tabel 4.4 Frequentie waarin ouder(s) de voortgang van hun kind monitorde(n) tijdens de eerste scholensluiting

	Nooit	Enkele keren per maand	1 of 2 keer per week	3 of 4 keer per week	Elke schooldag
bo groep 6					
Controleren of het kind het schoolwerk af had	50 (3%)	56 (3%)	209 (11%)	358 (18%)	1305 (66%)
Volgen welke vorderingen het kind maakte	109 (6%)	226 (11%)	395 (20%)	427 (22%)	821 (42%)
Het kind stimuleren om online een testje of oefentoets te maken	698 (35%)	329 (17%)	372 (19%)	235 (12%)	344 (17%)
bo groep 8					
Controleren of het kind het schoolwerk af had	112 (8%)	88 (6%)	267 (19%)	296 (21%)	625 (45%)
Volgen welke vorderingen het kind maakte	138 (10%)	284 (21%)	368 (27%)	265 (19%)	333 (24%)
Het kind stimuleren om online een testje of oefentoets te maken	571 (41%)	309 (22%)	254 (18%)	126 (9%)	128 (9%)
sbo schoolverlaters					
Controleren of het kind het schoolwerk af had	12 (4%)	4 (1%)	29 (10%)	50 (17%)	205 (68%)
Volgen welke vorderingen het kind maakte	20 (7%)	40 (13%)	50 (17%)	54 (18%)	136 (45%)
Het kind stimuleren om online een testje of oefentoets te maken	84 (28%)	45 (15%)	57 (19%)	48 (16%)	66 (22%)

Noot. Van 60 groep 6 leerlingen in het bo, groep 45 leerlingen in het bo en 12 schoolverlaters in het sbo ontbraken de gegevens op minimaal één van deze stellingen; Door afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100%. Bron: ouders.

Ongeveer twee derde van de ouders van groep 6 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo en de helft van de ouders van groep 8 leerlingen in het bo controleerde elke schooldag of de leerling het schoolwerk af had. Ook volgde een kwart van de ouders van groep 8 leerlingen in het bo dagelijks welke vorderingen hun kind maakte, terwijl dit voor iets minder dan de helft van de ouders van groep 6 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo gold. Bijna een kwart van de ouders van schoolverlaters in het sbo stimuleerde hun kind elke schooldag om online een testje of oefentoets te maken. In het bo gold dat voor één op de zes ouders van groep 6 leerlingen en één op de tien ouders van groep 8 leerlingen.

4.5 Tevredenheid over samenwerking met school

Tabel 4.5 laat aan de hand van een aantal stellingen waarop ouders konden reageren zien in hoeverre zij tevreden waren over de samenwerking met school tijdens de eerste scholensluiting.

Tabel 4.5 Tevredenheid ouder(s) over samenwerking met school tijdens eerste scholensluiting

	Helemaal oneens	Een beetje oneens	Een beetje eens	Helemaal eens
bo groep 6				
De hulp die mijn kind doorgaans van mij of andere personen in onze omgeving kreeg bij het schoolwerk thuis was voldoende	71 (4%)	182 (9%)	653 (34%)	1.041 (54%)
Er waren voldoende apparaten (computers, tablets, e-readers, smartphones) beschikbaar voor het schoolwerk thuis	37 (2%)	62 (3%)	220 (11%)	1.628 (84%)
Ik ben tevreden over de ondersteuning die de school bood bij het schoolwerk thuis	107 (6%)	270 (14%)	643 (33%)	927 (48%)
De hoeveelheid werk die de school meegaf of stuurde was voor mijn kind te weinig	598 (31%)	496 (26%)	556 (29%)	297 (15%)
Het onderwijsaanbod van de school was goed afgestemd op het niveau en tempo van mijn kind	130 (7%)	389 (20%)	829 (43%)	599 (31%)
Wij hadden als ouders genoeg contact met de leerkracht over het thuisonderwijs of de voortgang van mijn kind	220 (11%)	386 (20%)	584 (30%)	757 (39%)
bo groep 8				
De hulp die mijn kind doorgaans van mij of andere personen in onze omgeving kreeg bij het schoolwerk thuis was voldoende	48 (4%)	167 (14%)	425 (31%)	739 (54%)
Er waren voldoende apparaten (computers, tablets, e-readers, smartphones) beschikbaar voor het schoolwerk thuis	29 (2%)	41 (3%)	138 (10%)	1.171 (85%)
Ik ben tevreden over de ondersteuning die de school bood bij het schoolwerk thuis	82 (6%)	177 (13%)	442 (32%)	678 (49%)
De hoeveelheid werk die de school meegaf of stuurde was voor mijn kind te weinig	383 (28%)	299 (22%)	420 (31%)	277 (20%)
Het onderwijsaanbod van de school was goed afgestemd op het niveau en tempo van mijn kind	95 (7%)	264 (19%)	554 (40%)	466 (34%)
Wij hadden als ouders genoeg contact met de leerkracht over het thuisonderwijs of de voortgang van mijn kind	142 (10%)	285 (21%)	446 (32%)	506 (37%)

Tabel 4.5 Tevredenheid ouder(s) over samenwerking met school tijdens eerste scholensluiting - vervolg

	sbo schoolverlaters			
De hulp die mijn kind doorgaans van mij of andere personen in onze omgeving kreeg bij het schoolwerk thuis was voldoende	19 (6%)	35 (12%)	111 (38%)	131 (44%)
Er waren voldoende apparaten (computers, tablets, e-readers, smartphones) beschikbaar voor het schoolwerk thuis	13 (4%)	13 (4%)	28 (10%)	242 (82%)
Ik ben tevreden over de ondersteuning die de school bood bij het schoolwerk thuis	26 (9%)	28 (10%)	62 (21%)	180 (61%)
De hoeveelheid werk die de school meegaf of stuurde was voor mijn kind te weinig	93 (31%)	65 (22%)	87 (29%)	51 (17%)
Het onderwijsaanbod van de school was goed afgestemd op het niveau en tempo van mijn kind	24 (8%)	38 (13%)	83 (28%)	151 (51%)
Wij hadden als ouders genoeg contact met de leerkracht over het thuisonderwijs of de voortgang van mijn kind	29 (10%)	38 (13%)	56 (19%)	173 (58%)
<i>Noot.</i> Van 91 groep 6 leerlingen in het bo, 54 groep 8 leerlingen in het bo en 16 schoolverlaters in het sbo ontbraken de gegevens op minimaal één van deze stellingen; door afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100%. Bron: ouders.				

Kijkend naar de ouders die het een beetje of helemaal eens zijn met de stellingen, blijkt dat een ruime meerderheid van de ouders van groep 6 en groep 8 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo vond dat hun kind doorgaans voldoende hulp kreeg bij het schoolwerk thuis en dat er voldoende apparaten beschikbaar waren om het schoolwerk thuis te maken. Een ruime meerderheid van alle ouders was daarnaast ook tevreden over de ondersteuning die de school bood bij het schoolwerk thuis. Ongeveer de helft van alle ouders vond de hoeveelheid schoolwerk die de school meegaf of stuurde wel te weinig. Desondanks vond ongeveer drie kwart van de ouders van leerlingen van groep 6 en leerlingen van groep 8 in het bo en schoolverlaters in het sbo dat het onderwijsaanbod van de school goed was afgestemd op het niveau en tempo van hun kind. Twee derde van de ouders van leerlingen van groep 6 en groep 8 in het bo en driekwart van de ouders van schoolverlaters in het sbo vond bovendien dat ze genoeg contact hadden met de leerkracht over het thuisonderwijs of de voortgang van hun kind.

Samenvatting

- Een ruime meerderheid van zowel groep 6 en groep 8 leerlingen in het bo als schoolverlaters in het sbo maakte tijdens de eerste scholensluiting volgens hun ouders elke schooldag schoolwerk op een computer, laptop of tablet.
- Een ruime meerderheid van de groep 6 en groep 8 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo volgde nooit (online) bijles buiten de lessen die de school verzorgde.
- Ongeveer één op de acht leerlingen in groep 6 en schoolverlaters van het sbo en één op de vijf groep 8 leerlingen kreeg thuis geen hulp bij het schoolwerk. Als leerlingen wel hulp kregen bij het schoolwerk, werd daar bij groep 6 leerlingen en schoolverlaters in het sbo vaker meer tijd aan besteed dan bij groep 8 leerlingen.
- Ouders van groep 6 leerlingen en schoolverlaters in het sbo gaven hun kind vaker ondersteuning bij leeractiviteiten dan ouders van groep 8 leerlingen.
- Ouders van groep 6 leerlingen en schoolverlaters in het sbo controleerden vaker de vorderingen van hun kind dan ouders van groep 8 leerlingen.
- Een ruime meerderheid van de ouders van groep 6 en groep 8 leerlingen in het bo en schoolverlaters in het sbo was tevreden over de ondersteuning die de school bood bij het schoolwerk thuis.

5 Rol ouders en ouderlijke omgeving bij leergroei begrijpend lezen gedurende eerste scholensluiting

5.1 Inleiding

In Hoofdstuk 3 hebben we de begrijpend leesontwikkeling van leerlingen in beeld gebracht rondom de periode van scholensluitingen als gevolg van de coronapandemie. Vervolgens werd er in Hoofdstuk 4 beschreven hoe ouders leerlingen hebben ondersteund bij leeractiviteiten thuis in de periode van de eerste scholensluiting. In dit hoofdstuk gaan we na in hoeverre de mate waarin leerlingen thuis zijn ondersteund door ouders bij het volgen van afstandsonderwijs een rol speelden bij de leergroei van doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen.

Om na te gaan wat de rol was van de eerste scholensluiting en de ouderlijke ondersteuning bij de ontwikkeling van het begrijpend leesniveau van leerlingen gedurende deze scholensluiting analyseren we in dit hoofdstuk de behaalde scores op de Cito LVS begrijpend leestoets kort voor de eerste scholensluiting (februari 2020) en kort na de heropening van de scholen (juni 2020). We kijken daarbij naar de ontwikkeling van deze scores (leergroei) tussen deze twee meetmomenten, en hoe deze verschilt tussen groepen leerlingen en naar gelang de ondersteuning die leerlingen thuis ontvingen. Er worden in dit hoofdstuk drie kenmerken van ouderlijke ondersteuning bij thuisonderwijs geanalyseerd, te weten:

- 1) het aantal educatieve hulpmiddelen dat is aangeschaft in coronatijd ter ondersteuning van hun kinderen bij thuisonderwijs,
- 2) de mate waarin de ouders hun kinderen hebben ondersteund tijdens schooldagen en
- 3) de hoeveelheid hulp (in uren) die hun kind thuis heeft gekregen per schooldag.

In Bijlage 4 is een beschrijving opgenomen van een factor- en betrouwbaarheidsanalyse naar deze factoren van ouderlijke ondersteuning.

Om de leergroei van leerlingen rondom de eerste scholensluiting in kaart te brengen, is er een multilevel analyse uitgevoerd waarbij de verschilscore (nameting - voormeting) werd geanalyseerd. Daarbij werd gecontroleerd voor de score op de voormeting (februari 2020) en de achtergrondkenmerken van de leerling. Aan de hand van verschillende modellen gaan we na in hoeverre er verschillen in ontwikkeling bestaan tussen groepen leerlingen in deze periode rondom de eerste scholensluiting en in hoeverre kenmerken van ouderlijke ondersteuning deze verschillen groter of kleiner maken. We analyseren eerst de invloed van achtergrondkenmerken van de leerlingen op de leergroei. Daarna voegen we telkens separaat een kenmerk van ouderlijke ondersteuning toe aan het model, om het vervolgens in een vijfde model gezamenlijk te toetsen. Tot slot controleren we nog voor enkele algemene kenmerken van de thuisomgeving van de leerling (zoals het aantal boeken en de thuistaal), om na te gaan of eventueel gevonden effecten in de voorgaande modellen verdwijnen bij toevoeging van deze controlekenmerken. In Tabel 5.1 is de volledige modelopbouw weergegeven en worden de resultaten van de multilevel-analyse voor groep-6 leerlingen gepresenteerd.

5.2 Basisonderwijs

Groep 6

In het eerste model in Tabel 5.1 wordt duidelijk dat naarmate de score op de voormeting hoger is, de leergroei kleiner is. Verder komt naar voren dat er geen verschil bestaat in mate van leergroei tussen jongens en meisjes. Er bestaat wel een verschil in leergroei tussen doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen, geïdentificeerd op basis van migratieachtergrond: leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond groeien significant minder sterk tussen februari en juni 2020 dan leerlingen zonder migratieachtergrond⁵.

Vervolgens wordt nagegaan of deze gevonden verschillen deels verklaard worden door kenmerken van ouderlijke ondersteuning tijdens de eerste scholensluiting. In model 2 nemen we ten eerste het kenmerk 'aantal aanvullende educatieve middelen' op. Dit kenmerk blijkt niet significant van invloed op de leergroei in begrijpend lezen van groep 6 leerlingen. De gevonden effecten uit het eerste model blijven overeind. In model 3 wordt een schaalvariabele voor de mate van ondersteuning door ouders bij thuisonderwijs opgenomen. Enigszins onverwachts blijkt dat naarmate leerlingen meer ondersteuning van ouders ontvangen bij het thuisonderwijs, de leergroei significant kleiner is. Met andere woorden: hoe meer ouderlijke ondersteuning, hoe trager de leergroei bij begrijpend lezen. Maar oorzaak en gevolgen zijn hier wellicht andersom: leerlingen die zwakker zijn, worden meer geholpen door hun ouders. Ook in dit model blijven de gevonden effecten uit model 1 overeind na toevoeging van de schaalvariabele voor mate van ondersteuning. In het vierde model wordt nagegaan of leerlingen zich sterker ontwikkelen op begrijpend lezen naarmate ze meer uren hulp per dag tijdens het schoolwerk ontvangen. Dit blijkt niet het geval te zijn.

In het vijfde model worden de kenmerken van ouderlijke ondersteuning in coronatijd gezamenlijk opgenomen. De gevonden verschillen tussen groepen leerlingen blijven overeind, net als het negatieve effect van de mate van ouderlijke ondersteuning tijdens schooldagen. Bovendien blijkt het cultureel kapitaal van de ouders (gemeten op basis van boekenbezit) significant van invloed te zijn op de leergroei in begrijpend lezen. Naarmate ouders meer cultureel kapitaal hebben, is de leergroei van de leerlingen sterker. Er blijkt geen verschil in leergroei te bestaan tussen leerlingen die thuis (voornamelijk) Nederlands spreken en leerlingen die dit nooit tot soms doen, maar dit mogelijke verschil is grotendeels al opgesloten in het geobserveerde verschil tussen leerlingen zonder en met een migratieachtergrond.

---

⁵ Is hoofdstuk 3 vonden we dit verschil in groei (nog) niet. De analyses in hoofdstuk 5 zijn gebaseerd op een kleinere groep van leerlingen, daar alleen de resultaten van de leerlingen waarvan de ouders de oudervragenlijst hebben ingevuld, zijn meegenomen.

Tabel 5.1 Analyse naar groei in begrijpend lezen tussen februari 2020 en juni 2020 (met verschilscore als afhankelijke variabele), groep 6 leerlingen

Groep 6	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6
	B	B	B	B	B	B
Intercept	39,454	39,561	55,925	42,874	56,193	49,499
Score Begrijpend Lezen februari 2020 (voormeting)	-0,249***	-0,249***	-0,271***	-0,254***	-0,271***	-0,286***
Achtergrondkenmerken leerling						
Meisje	-2,210	-2,207	-1,914	-2,150	-1,900	-1,536
<i>Migratieachtergrond</i>						
Geen migratieachtergrond (ref.)	ref	ref	ref	ref	ref	ref
Westerse migratieachtergrond	-0,508	-0,507	0,405	-0,567	0,490	-0,074
Niet-westerse migratieachtergrond	-8,215*	-8,206*	-8,034*	-8,373*	-7,899*	-9,106*
<i>Opleidingsniveau ouders</i>						
Laagopgeleid (ref.)	ref	ref	ref	ref	ref	Ref
Middelbaar opgeleid	4,811	4,780	5,224	4,561	5,141	4,832
Hoogopgeleid	6,507	6,473	6,192	6,232	6,050	4,883
Ouderlijke ondersteuning coronatijd						
Aantal aanvullende educatieve middelen (boeken, digitale apparaten, digitale leeractiviteiten, online instructie/bijles)		-0,011			-0,072	-0,027
Mate van ondersteuning ouders tijdens schooldagen			-4,353***		-4,599***	-4,166***
Uren hulp tijdens schoolwerk per dag				-0,703	0,281	0,153
Algemene kenmerken thuisomgeving						
Cultureel kapitaal (aantal boeken)						2,740***
<i>Spreektaal thuis</i>						
(bijna) altijd Nederlands						ref
Nooit of soms Nederlands						2,147
Variantie tussen scholen	2,746	2,808	0,957	2,233	0,149	0,900
-2 log likelihood	5493,133	5493,069	5474,080	5491,338	5470,377	5455,419
N scholen	53	53	53	53	53	53
N leerlingen	633	633	633	633	633	633

Sig: # <0.10; * <0,05; ** < 0,01 ; *** < 0,001.

Groep 8

Ook voor de leerlingen die in 2020-2021 in groep 8 zaten is de leergroei tussen februari 2020 en juni 2020 geanalyseerd. De leerlingen behorend tot dit cohort zaten op dat moment in groep 7. In Tabel 5.2 worden de resultaten van de analyse gepresenteerd. In het eerste model komt – net als bij groep 6 leerlingen- naar voren dat naarmate de score op begrijpend lezen die zij behaalden in februari 2020 hoger was, de leergroei van groep 8 leerlingen significant kleiner was. Er blijken geen verschillen te bestaan in ontwikkeling tussen jongens en meisjes en tussen doelgroep- en niet-doelgroepleerlingen.

In de modellen 2 t/m 4 worden de kenmerken voor ondersteuning separaat opgenomen. Hieruit blijkt dat ook voor groep 8 leerlingen geldt dat naarmate ze thuis meer ondersteuning van ouders ontvangen tijdens schooldagen, ze een kleinere leergroei laten zien. Dit negatieve verband blijft overeind wanneer alle kenmerken van ouderlijke ondersteuning gezamenlijk worden geanalyseerd (model 5) en wanneer er gecontroleerd wordt voor algemene kenmerken van de thuisomgeving (model 6). In model 6 wordt

duidelijk dat ook voor groep 8 leerlingen het cultureel kapitaal van de ouders een positieve rol speelt in de leergroei op begrijpend lezen.

Tabel 5.2 Analyse naar groei in begrijpend lezen tussen februari 2020 en juni 2020 (met verschilscore als afhankelijke variabele), groep 8 leerlingen

Groep 8				Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6
				B	B	B	B	B	B
Intercept				54,612	54,222	65,861	59,651	64,876	63,127
Score	Begrijpend	Lezen	februari 2020 (voormeting)	-0,248***	-0,247***	-0,265***	-0,260***	-0,262***	-0,286***
Achtergrondkenmerken leerling									
Meisje				0,595	0,608	0,574	0,645	0,683	0,412
<i>Migratieachtergrond</i>									
Geen migratieachtergrond (ref.)									
Westerse migratieachtergrond				-1,298	-1,333	-0,323	-0,973	-0,444	-1,586
Niet-westerse migratieachtergrond				-4,893	-4,928	-4,622	-4,671	-4,835	-4,649
<i>Opleidingsniveau ouders</i>									
Laagopgeleid (ref.)									
Middelbaar opgeleid				-3,952	-3,924	-3,334	-3,757	-3,022	-2,881
Hoogopgeleid				0,308	0,332	0,098	0,199	0,233	-0,436
Ouderlijke ondersteuning coronatijd									
Aantal aanvullende educatieve middelen (boeken, digitale apparaten, digitale leeractiviteiten, online instructie/bijles)					0,111			0,855	0,833
Mate van ondersteuning ouders tijdens schooldagen						-3,080*		-3,431*	-3,492*
Uren hulp tijdens schoolwerk per dag							-1,043	-0,152	-0,033
Algemene kenmerken thuisomgeving									
Cultureel kapitaal (aantal boeken)									2,258***
<i>Spreektaal thuis</i>									
(bijna) altijd Nederlands									1,917
Nooit of soms Nederlands									
Variantie tussen scholen				2,031	2,165	3,017	2,131	4,141	1,836
-2 log likelihood				3145,524	3145,502	3139,053	3143,428	3137,819	3130,152
N scholen				39	39	39	39	39	39
N leerlingen				369	369	369	369	369	369

Sig: # <0,10; * <0,05; ** < 0,01 ; *** < 0,001.

5.3 Speciaal basisonderwijs

Net als voor leerlingen in het bo is ook voor schoolverlaters in het sbo nagegaan in hoeverre er verschillen bestaan in leergroei rondom de eerste scholensluiting tussen groepen leerlingen en naar gelang ze ondersteuning kregen van hun ouders in coronatijd.

Ook voor sbo schoolverlaters vinden we in Tabel 5.3 dat de leergroei kleiner is naarmate de score op de toets in februari 2020 hoger was. Er worden geen verschillen in leergroei tussen doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen gevonden in de periode tussen februari en juni 2020. Wel wordt duidelijk dat naarmate ouders meer aanvullende educatieve middelen zoals boeken en digitale apparaten hebben aangeschaft, de leergroei van de leerlingen groter is. De andere kenmerken van ouderlijke ondersteuning blijken niet significant van invloed te zijn op de leergroei in begrijpend lezen. Echter, wanneer er in model 6 wordt gecontroleerd voor algemene kenmerken van de thuisomgeving, dan blijkt dat er naast het positieve verband met aanvullende educatieve middelen, een negatieve samenhang met de leergroei

bestaat van de mate van ondersteuning van ouders tijdens schooldagen. Met andere woorden: naarmate leerlingen meer ondersteuning tijdens schooldagen ontvangen, laten ze een kleinere leergroei zien. Verder wordt in dit model duidelijk dat sbo leerlingen waarvan de ouders meer cultureel kapitaal hebben en leerlingen die thuis nooit of soms Nederlands praten, meer leergroei rapporteren.

Tabel 5.3 Analyse naar groei in begrijpend lezen (met verschilscore als afhankelijke variabele), sbo leerlingen

Sbo	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6
	B	B	B	B	B	B
Intercept	58,278	47,648	64,500	60,315	57,575	70,574
Score Begrijpend Lezen februari 2020 (voormeting)	-0,350***	-0,322***	-0,354***	-0,348***	-0,322***	-0,379***
Achtergrondkenmerken leerling						
Meisje	0,639	-0,301	1,147	0,450	0,592	-0,727
<i>Migratieachtergrond</i>						
Geen migratieachtergrond (ref.)						
Westerse migratieachtergrond	-6,725	-4,683	-7,329	-7,077	-5,070	-10,351
Niet-westerse migratieachtergrond	13,460	13,145	11,962	12,589	9,386	-1,515
<i>Opleidingsniveau ouders</i>						
Laagopgeleid (ref.)						
Middelbaar opgeleid	-0,455	0,827	0,733	-0,229	4,343	3,432
Hoogopgeleid	1,531	2,005	1,880	1,703	3,147	-0,009
Ouderlijke ondersteuning coronatijd						
Aantal aanvullende educatieve middelen (boeken, digitale apparaten, digitale leeractiviteiten, online instructie/bijles)		3,110#			4,435*	3,640*
Mate van ondersteuning ouders tijdens schooldagen			-2,073		-5,094	-8,255***
Uren hulp tijdens schoolwerk per dag				-0,734	0,333	0,140
Algemene kenmerken thuisomgeving						
Cultureel kapitaal (aantal boeken)						3,666*
<i>Spreektaal thuis</i>						
(bijna) altijd Nederlands						
Nooit of soms Nederlands						15,670**
Variantie tussen scholen	66,851	72,751	70,909	72,197	87,256	132,998
-2 log likelihood	457,310	454,199	456,732	457,108	451,337	439,951
N scholen	14	14	14	14	14	14
N leerlingen	54	54	54	54	54	54

Sig: # <0,10; * <0,05; ** < 0,01 ; *** < 0,001.

Samenvatting

- Naarmate groep 6 en groep 8 leerlingen en schoolverlaters in het sbo meer ondersteuning van de ouders ontvangen tijdens de schooldagen in coronatijd, ontwikkelen ze zich minder sterk op begrijpend lezen rondom de eerste scholensluiting.
- Naarmate de ouders van de groep 6 en groep 8 leerlingen en schoolverlaters in het sbo meer cultureel kapitaal bezitten, maken ze een sterkere leergroei door op begrijpend lezen tussen februari en juni 2020.
- Naarmate ouders van schoolverlaters in het sbo meer educatieve hulpmiddelen hebben aangeschaft in coronatijd, laten de leerlingen een sterkere leergroei zien.
- Schoolverlaters in het sbo die thuis nooit of soms Nederlands spreken, laten een sterkere leergroei zien dan schoolverlaters in sbo die thuis (bijna) altijd Nederlands spreken.

6 Vormgeving afstandsonderwijs

6.1 Inleiding

Schoolleiders vulden twee vragenlijsten in over hoe het (afstands-)onderwijs was ingericht (zie Bijlage 1 en 2). In dit rapport wordt naar een deel van de vragen van deze vragenlijsten gekeken. De volgende onderwerpen worden hieronder beschreven: de inrichting van het (afstands-)onderwijs wordt beschreven in Paragraaf 6.2, knelpunten en positieve punten bij het thuisonderwijs worden beschreven in Paragraaf 6.3, de inrichting van extra ondersteuning voor specifieke groepen leerlingen wordt beschreven in Paragraaf 6.4, de frequentie waarmee bepaalde leesonderwijsactiviteiten omtrent digitaal leesonderwijs voorkwamen wordt beschreven in Paragraaf 6.5, de frequentie van leesonderwijsactiviteiten omtrent monitoren van leerlingprestaties wordt beschreven in Paragraaf 6.6 en het contact met leerlingen en hun ouders tijdens de scholensluitingen wordt beschreven in Paragraaf 6.7.

Voor het analyseren van de gegevens over de vormgeving van het leesonderwijs op afstand, werd bij de eerste vragenlijst gekeken naar de volgende twee periodes: tijdens de eerste scholensluiting (16 maart – 10 mei 2020) en de herstart in 2020 (11 mei 2020 – zomervakantie 2020). De leerlingen uit dit onderzoek zaten in die perioden in groep 5 en 7. Bij de tweede vragenlijst werd naar twee andere periodes gekeken; tijdens de eerste periode van het schooljaar 2020-2021 die voorafging aan de tweede scholensluiting (augustus – 15 december 2020) en tijdens de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021), periodes waarin de leerlingen in groep 6 en groep 8 (bo) of in de schoolverlatersgroep (sbo) zaten. Aan schoolleiders van sbo-scholen is alleen de tweede vragenlijst over het afstandsonderwijs voorgelegd. Vandaar dat voor deze scholen alleen gegevens rondom de tweede scholensluiting geanalyseerd konden worden.

Bij het beschrijven van deze resultaten wordt een onderscheid gemaakt tussen bo en sbo en de drie verschillende groepen scholen binnen deze sectoren (zie Paragraaf 2.5): hoge / gemiddelde / lage schoolweging (bo) en hoge / gemiddelde / lage uitstroom naar vso/pro (sbo). Het percentage doelgroepeleringen in de leerlingpopulatie van de scholen is het hoogst in de groep scholen met een hoge schoolweging / uitstroom naar vso/pro, vervolgens in de groep scholen met een gemiddelde schoolweging / uitstroom naar vso/pro en het laagst in de groep scholen met een lage schoolweging / uitstroom naar vso/pro. Ook is het belangrijk om te benoemen dat maar één bo-school met een hoge schoolweging de eerste vragenlijst over het afstandsonderwijs heeft ingestuurd. De resultaten van deze categorie scholen zijn daarom achterwege gelaten hieronder.

6.2 Inrichting afstandsonderwijs door scholen

Beide vragenlijsten voor de schoolleiders begonnen met de vraag wanneer er in verband met de eerste of tweede scholensluiting een protocol of draaiboek voor het onderwijs op afstand beschikbaar was voor de leerkrachten van de groepen leerlingen uit dit onderzoek. Ook werd gevraagd wie er voor de inrichting van het onderwijs op afstand zorgde en hoe de school het onderwijs op afstand aan deze groepen vorm gaf tijdens de eerste en tweede scholensluiting. Daarnaast werd gevraagd wat tijdens de herstart na de eerste en tweede scholensluiting het beste de inhoud van het onderwijs typeerde. De laatste vraag ging over hoe de inhoud van het onderwijs in de groepen leerlingen uit dit onderzoek verdeeld was over thuiswerk en schoolwerk tijdens de herstart na de eerste en tweede scholensluiting. Deze laatste vraag over verdeling thuis- en schoolwerk is niet aan de sbo-schoolleiders gesteld.

6.2.1 Basisonderwijs

Eerste scholensluiting en herstart

Voor het grootste deel van de scholen was er binnen een week na de eerste scholensluiting een protocol of draaiboek beschikbaar voor de leerkrachten, namelijk voor 18 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 8 van de 11 scholen met een lage schoolweging. Daarnaast gaven 2 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 2 van de 11 scholen met een lage schoolweging aan dat er geen protocol of draaiboek beschikbaar was voor de leerkrachten.

Bij 13 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en bij 4 van de 11 scholen met een lage schoolweging is het onderwijs op afstand ingericht in teamverband of per bouw. Bij 10 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 7 van de 11 scholen met een lage schoolweging is het afstandsonderwijs deels in teamverband of per bouw ingericht en deels aan individuele leerkrachten overgelaten.

Verder is gevraagd naar hoe de school het onderwijs op afstand tijdens de eerste scholensluiting vormgaf en hoe het onderwijs tijdens de herstart na de eerste scholensluiting het beste getypeerd kon worden. De grootste groep scholen, 16 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 6 van de 11 scholen met een lage schoolweging, heeft de nadruk op basisvakken taal, lezen en rekenen gelegd tijdens de eerste scholensluiting. Ook door scholen met een gemiddelde schoolweging werd het vaakst (door 8 van de 23 scholen) aangegeven dat tijdens de herstart is ingezet op het inhalen voor de basisvakken taal, lezen en rekenen om de einddoelen voor elk leerjaar te behalen. Bij de scholen met een lage schoolweging heeft de grootste groep (6 van de 11 scholen) echter gekozen voor het zoveel mogelijk voortzetten van het reguliere onderwijsprogramma.

Als laatste is gevraagd hoe het onderwijs verdeeld was over thuis- en schoolwerk tijdens de herstart na de eerste scholensluiting. Het meest gekozen antwoord door beide groepen scholen, 10 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 9 van de 11 scholen met een lage schoolweging, was dat de leerkrachten zoveel mogelijk instructie op schooldagen gaven en dat de verwerking door de leerlingen thuis werd gedaan.

Tweede scholensluiting

Bij een meerderheid van de scholen met een hoge schoolweging (10 van de 13), gemiddelde schoolweging (25 van de 29) en met een lage schoolweging (21 van de 22) was binnen een week na de tweede scholensluiting een protocol of draaiboek beschikbaar voor de leerkrachten. Verder hadden 2 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 3 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 1 van de 22 scholen met een lage schoolweging al voor de tweede scholensluiting een protocol of draaiboek beschikbaar. Daarnaast gaf 1 van de 13 scholen met een hoge schoolweging aan dat er geen protocol of draaiboek gemaakt is.

Het onderwijs op afstand werd bij veel scholen ingericht in teamverband of per bouw: bij 10 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 8 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en bij 12 van de 22 scholen met een lage schoolweging. Een groot deel van de overige scholen, 3 van de 10 scholen met een hoge schoolweging, 17 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 8 van de 22 scholen met een lage schoolweging, gaf aan dat het deels in teamverband of per bouw is ingericht en deels aan individuele leerkrachten is overgelaten.

Bij de meerderheid van de scholen lag tijdens de tweede scholensluiting, net als tijdens de eerste scholensluiting, de nadruk op basisvakken taal, lezen en rekenen: bij 9 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 18 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 11 van de 22 scholen met een lage schoolweging. Daarentegen werd bij de herstart na de tweede scholensluiting het meest zoveel mogelijk het reguliere onderwijsprogramma voortgezet, namelijk door 5 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 14 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 13 van de 22 scholen met een lage schoolweging.

Bij de vraag over de verdeling van thuis- en schoolwerk tijdens de herstart na de tweede scholensluiting merkten veel scholen op dat de leerlingen vanaf dat moment weer gewoon naar school gingen. Daardoor vonden de instructie en verwerking weer op school plaats. Daarnaast gaf een deel van de scholen, 6 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 7 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 5 van de 22 scholen met een lage schoolweging, aan dat de schooltijd vooral werd benut voor basisvakken (taal, lezen en rekenen).

6.2.2 Speciaal basisonderwijs

Tweede scholensluiting

Voor de tweede scholensluiting gaven 3 van de 4 sbo-scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 8 van de 11 sbo-scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 5 van de 6 sbo-scholen met een lage uitstroom naar vso/pro aan dat er binnen een week na de scholensluiting een protocol of draaiboek beschikbaar was. Voor 2 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 1 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro was een protocol of draaiboek al beschikbaar voor de tweede scholensluiting startte. Twee scholen gaven aan dat er geen protocol of draaiboek beschikbaar was (1 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro en 1 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro).

Bij de vraag wie zorgde voor de inrichting van het onderwijs op afstand aan schoolverlaters tijdens de tweede scholensluiting, gaven 1 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 2 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 4 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro aan dat dit in teamverband of per bouw is ingericht. Bij 2 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 4 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 1 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro is het deels in teamverband of per bouw ingericht en deels aan individuele leerkrachten overgelaten. Als laatste gaven 1 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 5 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 1 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro aan dat iedere leerkracht het eigen onderwijs heeft ingericht.

Tijdens de tweede scholensluiting heeft het grootste deel van de scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro (3 van de 4) en een deel van de scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro (3 van de 11) ervoor gekozen om de nadruk op de basisvakken taal, lezen en rekenen te leggen. Bij de scholen met een lage uitstroom naar vso/pro koos het grootste deel ervoor om het reguliere onderwijsprogramma zoveel mogelijk voort te zetten (3 van de 6 scholen) en 2 van de 6 scholen kozen ervoor om de nadruk op de basisvakken taal, lezen en rekenen te leggen. Bij de herstart na de tweede scholensluiting is te zien dat binnen alle drie de categorieën de meeste scholen ervoor kozen om zoveel mogelijk het reguliere onderwijsprogramma voort te zetten (3 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 8 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 4 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro).

Samenvatting

De meerderheid van de bo- en sbo-scholen (van alle drie de groepen) gaf aan dat:

- Bij beide scholensluitingen binnen een week een protocol of draaiboek beschikbaar was voor de leerkrachten.
- De inrichting van het onderwijs op afstand het vaakst of in teamverband of per bouw gebeurde of deels in teamverband of per bouw is ingericht en deels aan individuele leerkrachten is overgelaten.
- Tijdens beide scholensluitingen de nadruk op de basisvakken taal, lezen en rekenen.
  - o Behalve bij sbo-scholen met een lage uitstroom naar vso/pro: zij kozen het vaakst voor het zoveel mogelijk voortzetten van het reguliere onderwijsprogramma tijdens de tweede scholensluiting.
- Tijdens beide herstarten het vaakst het reguliere onderwijsprogramma zo veel mogelijk werd voortgezet.
  - o Behalve door de bo-scholen met een gemiddelde schoolweging: hier lag tijdens de eerste scholensluiting nog steeds de nadruk op de basisvakken.

De meerderheid van de bo-scholen (van alle drie de groepen) gaf aanvullend aan dat:

- Bij de herstart na de eerste scholensluiting de leerkrachten zoveel mogelijk instructie op schooldagen gaven en de leerlingen thuis de verwerking deden.
- Tijdens de herstart na de tweede scholensluiting de leerlingen weer gewoon naar school gingen, waardoor de instructie en verwerking weer op school plaatsvonden.

6.3 Knelpunten en positieve punten bij het thuisonderwijs

De schoolleiders gaven in de eerste vragenlijst over het afstandsonderwijs aan of er specifieke knelpunten waren bij het thuisonderwijs tijdens de eerste scholensluiting en de herstart. Ook werd de schoolleiders gevraagd wat, terugkijkend op de eerste scholensluiting en herstart, opvallende, positieve of krachtige punten waren die hun school kenmerkten. In de tweede vragenlijst werd hetzelfde uitgevraagd, maar daar ging het om specifieke knelpunten en opvallende, positieve, of krachtige punten horende bij de tweede scholensluiting. Schoolleiders konden in beide vragenlijsten meerdere knelpunten of opvallende, positieve, krachtige punten selecteren.

6.3.1 Basisonderwijs

Eerste scholensluiting

Een klein aantal scholen gaf aan dat er geen specifieke knelpunten waren met betrekking tot het thuisonderwijs tijdens de eerste scholensluiting en de herstart. Dit waren 3 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 3 van de 11 scholen met een lage schoolweging. Bij de scholen met een gemiddelde schoolweging waren de twee meest voorkomende knelpunten 1) dat er te weinig tijd was om het gemaakte werk te corrigeren, van feedback te voorzien en met de leerlingen te reflecteren (9 van de 20 scholen), en 2) dat ouders minder beschikbaar of geneigd waren om de leerling te begeleiden tijdens de momenten dat de kinderen thuis voor school werkten (bij 9 van de 20 scholen). Bij de groep scholen met een lage schoolweging kwam dit eerste knelpunt over te weinig tijd ook het vaakst terug (bij 4 van de 8 scholen), samen met het knelpunt dat leerlingen minder gemotiveerd waren (5 van de 8 scholen).

Als positieve punten werden door zowel scholen met een gemiddelde schoolweging als scholen met een lage schoolweging de volgende twee het vaakst genoemd: 1) de snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd (door 22 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en alle 11 scholen met een lage schoolweging), en 2) de betrokkenheid en inzet van personeel (door 21 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 10 van de 11 scholen met een lage schoolweging).

Tweede scholensluiting

In vergelijking met de eerste scholensluiting, gaven bij de tweede scholensluiting meer scholen aan dat zij geen specifieke knelpunten met het thuisonderwijs hebben ervaren. Dit waren 4 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 6 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 13 van de 22 scholen met een lage schoolweging. Verder hebben de schoolleiders van 1 van de 13 scholen met een hoge schoolweging en van 2 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging aangegeven niet te weten of er specifieke knelpunten waren. Bij de overblijvende scholen met een hoge en gemiddelde schoolweging kwamen deze twee knelpunten het meest voor: 1) leerlingen waren minder gemotiveerd (bij 4 van de 8 scholen met een hoge schoolweging en 10 van de 21 scholen met een gemiddelde schoolweging), en 2) ouders waren minder beschikbaar of geneigd om de leerling te begeleiden tijdens de momenten dat de kinderen thuis voor school werkten (bij 5 van de 8 scholen met een hoge schoolweging en 10 van de 21 scholen met een gemiddelde schoolweging). Bij de scholen met een lage schoolweging werd het knelpunt van de verminderde motivatie van leerlingen ook het vaakst genoemd (bij 6 van de 9 scholen), maar daarbij was het tweede meest voorkomende knelpunt dat er te weinig tijd was om het gemaakte werk te corrigeren, van feedback te voorzien en met de leerlingen te reflecteren (ook bij 6 van de 9 scholen).

Kijkend naar de positieve punten is te zien dat bij alle drie de groepen één van de meest genoemde punten de betrokkenheid en inzet van het personeel is (bij 12 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 26 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 21 van de 22 scholen met een lage schoolweging). Verder werden door de scholen met een hoge schoolweging de flexibiliteit van het personeel (bij 12 van de 13 scholen) en de snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd (bij 12 van de 13 scholen) het vaakst genoemd. Bij de scholen met een gemiddelde schoolweging kwam de snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd ook het vaakst terug (bij 26 van de 29 scholen), samen met de snelheid waarmee de herstart is georganiseerd (bij 26 van de 29 scholen). Bij de scholen met een lage schoolweging kwamen twee andere punten het vaakst terug, namelijk 1) de vaardigheden van teams en docenten om het onderwijs op een alternatieve manier te organiseren (bij 21 van de 22 scholen), en 2) de samenwerking met ouders/verzorgers (bij 21 van de 22 scholen).

6.3.2 Speciaal basisonderwijs

Tweede scholensluiting

De schoolleiders van vijf scholen (2 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 1 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 2 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro) gaven aan dat er geen specifieke knelpunten waren bij het thuisonderwijs tijdens de tweede scholensluiting. Van de scholen die wel knelpunten geselecteerd hadden, waren dit de twee meest voorkomende voor alle drie de groepen scholen: 1) de leerlingen waren minder gemotiveerd (bij beide scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 7 van de 10 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 3 van de 4 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro), en 2) de ouders waren minder beschikbaar of geneigd om de leerling te begeleiden tijdens de momenten dat kinderen thuis voor school werkten (bij beide scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 4 van de 10 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 3 van de 4 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro).

De schoolleiders van alle vier de scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro in dit onderzoek gaven aan dat de betrokkenheid en inzet van personeel, de flexibiliteit van het personeel, de vaardigheden van teams en docenten om het onderwijs op een alternatieve manier te organiseren, de samenwerking binnen de school, de snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd en de snelheid

waarmee de herstart is georganiseerd positieve punten waren tijdens de tweede scholensluiting. Bij de scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro werden de volgende drie positieve punten het vaakst aangegeven: de betrokkenheid en inzet van het personeel (bij 9 van de 11 scholen), de professionaliseringsslag van de leerkrachten (op ICT-gebied) (bij 9 van de 11 scholen) en de flexibiliteit van het personeel (bij 10 van de 11 scholen). Verder werden door alle zes scholen met een lage uitstroom naar vso/pro als positieve punten genoemd: de betrokkenheid en inzet van het personeel, de professionaliseringsslag van de leerkrachten (op ICT-gebied), de flexibiliteit van het personeel, de vaardigheden van teams en docenten om het onderwijs op een alternatieve manier te organiseren, de samenwerking binnen de school en de snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd.

Samenvatting

- Een klein deel van de bo- en sbo-scholen gaf aan dat er geen knelpunten waren bij het thuisonderwijs tijdens de schoolsluiting(en).
- De meest genoemde knelpunten zijn dat er te weinig tijd was om het gemaakte werk te corrigeren, van feedback te voorzien en met de leerlingen te reflecteren, dat ouders minder beschikbaar of geneigd om de leerling te begeleiden tijdens de momenten dat kinderen thuis voor school werkten en dat leerlingen minder gemotiveerd waren.
- De meest genoemde positieve punten waren de betrokkenheid, inzet en flexibiliteit van het personeel.
  - o In het bo werd verder de snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd vaak genoemd.
  - o In het sbo werd de professionaliseringsslag van de leerkrachten vaak genoemd.

6.4 Extra ondersteuning

In beide vragenlijsten over het afstandsonderwijs werd aan de schoolleiders gevraagd welke acties vanuit school zijn ondernomen om leerlingen met een problematische thuissituatie bij het onderwijs op afstand te betrekken of extra te ondersteunen, waarbij meerdere antwoorden geselecteerd konden worden. In de eerste afstands vragenlijst ging het om het afstandsonderwijs tijdens de eerste scholensluiting en de herstart, in de tweede afstands vragenlijst betrof het de tweede scholensluiting. Daarnaast is in beide vragenlijsten gevraagd of leerkrachten tijdens de scholensluitingen 1) ondersteunende (oefen)software voor het leesonderwijs aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften gebruikten, 2) de leerlingen via ICT individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs gaven, en 3) de leerlingen via de telefoon individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs gaven. Hierbij konden schoolleiders aangeven of dit nooit, af en toe, regelmatig, vaak of heel vaak gebeurde (score 1-5). Vervolgens hebben wij een totaalscore gemaakt van de antwoorden op de drie vragen per school en hier het gemiddelde van berekend. Op basis van dat gemiddelde is bekeken of er scholen waren waarvan de leerkrachten niet of nauwelijks ondersteunende (oefen)software inzetten of extra uitleg of hulp gaven (via ICT of telefoon) tijdens de scholensluitingen (gemiddelde score <2).

6.4.1 Basisonderwijs

Eerste scholensluiting

De actie die door de meeste scholen genoemd werd om leerlingen met een problematische thuissituatie te betrekken of extra te ondersteunen bij het onderwijs op afstand tijdens de eerste scholensluiting en herstart is het via telefoon of e-mail contact zoeken met ouders (20 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 9 van de 11 scholen met een lage schoolweging). De twee andere acties die het vaakst genoemd werden, waren: 1) er is via telefoon of e-mail (extra) contact gezocht met leerlingen (16 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 7 van de 11 scholen met een

lage schoolweging), en 2) leerlingen kregen onderwijs op school (17 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 7 van de 11 scholen met een lage schoolweging).

Verder is gekeken of er scholen waren die niet of nauwelijks ondersteunende (oefen)software inzetten of extra uitleg of hulp gaven (via ICT of telefoon). In totaal waren dit 12 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 3 van de 11 scholen met een lage schoolweging.

Tweede scholensluiting

Kijkende naar de acties om leerlingen met een problematische thuissituatie te betrekken of extra te ondersteunen bij het onderwijs op afstand tijdens de tweede scholensluiting, valt op dat 1 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging heeft aangegeven geen leerlingen met een problematische thuissituatie op school te hebben. De overblijvende scholen van alle drie de groepen hebben het vaakst voor deze twee acties gekozen: 1) de leerling kreeg onderwijs op school (12 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 22 van de 28 scholen met een gemiddelde schoolweging en 20 van de 22 scholen met een lage schoolweging), en 2) er werd via telefoon of e-mail contact gezocht met de ouders (10 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 21 van de 28 scholen met een gemiddelde schoolweging en 14 van de 22 scholen met een lage schoolweging). Bij de scholen met een lage schoolweging werd daarnaast ook vaak genoemd dat er (extra) contact is gezocht met leerlingen via telefoon of e-mail (bij 14 van de 22 scholen). Verder gaven 1 van de 13 scholen met een hoge schoolweging en 3 van de 28 scholen met een gemiddelde schoolweging aan dat een leerling met een problematische thuissituatie naar de noodopvang (op school) kon komen.

In totaal waren er 17 scholen waarbij leerkrachten tijdens de tweede scholensluiting niet of nauwelijks ondersteunende (oefen)software voor het leesonderwijs aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften gebruikten, de leerlingen via ICT individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs gaven of de leerlingen via de telefoon individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs gaven. Dit waren 1 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 11 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 5 van de 22 scholen met een lage schoolweging.

6.4.2 Speciaal basisonderwijs

Tweede scholensluiting

Net als in het bo geven de schoolleiders van alle drie de groepen scholen in het sbo aan dat de meest voorkomende actie, om leerlingen met een problematische thuissituatie te betrekken of extra te ondersteunen bij het onderwijs op afstand tijdens de tweede scholensluiting, was dat de leerling onderwijs op school kreeg (alle 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 10 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en alle 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro). Daarnaast werd in alle drie de groepen ook vaak contact gezocht met de ouders van de leerling via telefoon of e-mail (2 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 10 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 5 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro). Bij de scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro was er nog een derde actie die vaak voorkwam: het (extra) contact zoeken met leerlingen via telefoon of e-mail (bij beide scholen).

Net als in het bo waren er sbo-scholen die tijdens de tweede scholensluiting niet of nauwelijks ondersteunende (oefen)software voor het leesonderwijs aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften gebruikten, de leerlingen via ICT individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs gaven en de leerlingen via de telefoon individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs

gaven. Dit waren 2 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 7 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 2 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro.

Samenvatting

Bo- en sbo- scholen noemden het vaakst dat bij leerlingen met een problematische thuissituatie tijdens beide scholensluitingen:

1. Onderwijs op school werd verzorgd.
2. Via telefoon of e-mail contact werd gezocht met de ouders van de leerling, om zo de leerling te betrekken of extra te ondersteunen bij het onderwijs op afstand.

Verder werd door een deel van de bo- en sbo-scholen aangegeven dat zij niet of nauwelijks ondersteunende (oefen)software inzetten of extra uitleg of hulp gaven (via ICT of telefoon) tijdens de scholensluitingen.

6.5 Digitaal leesonderwijs

In de vragenlijsten over het afstandsonderwijs werd gevraagd hoe vaak de leerkracht van de groep leerlingen uit dit onderzoek de leerlingen per e-mail instructies over het leesonderwijs gaf, hoe vaak leerkrachten een digitale omgeving gebruikten, hoe vaak leerkrachten online leesonderwijs gaven en hoe vaak leerkrachten digitaal materiaal van een lesmethode voor lezen gebruikten. Bij het beantwoorden van de vragen kon gekozen worden uit vijf antwoordopties: 1) nooit, 2) af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten), 3) regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten), 4) vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten), en 5) heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten). Van deze vijf opties is een gemiddelde van alle scholen berekend. Op basis van bovenstaande antwoordcategorieën betekent een gemiddelde tussen 1 en 2 dat de activiteit niet of nauwelijks voorkwam, tussen 2 en 3 dat het af en toe tot regelmatig voorkwam, tussen 3 en 4 dat het regelmatig tot vaak voorkwam en tussen 4 en 5 dat het vaak tot heel vaak voorkwam. Belangrijk om rekening mee te houden zijn de kleine aantallen binnen de groepen. De gemiddeldes hieronder moeten daarom met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

6.5.1 Basisonderwijs

Uit de resultaten is af te leiden dat er ongeveer een soortgelijke trend voor alle vier de leesonderwijsactiviteiten over de vier periodes te zien is voor de drie groepen scholen (scholen met een hoge, gemiddelde en lage schoolweging), waarbij de leesonderwijsactiviteiten gemiddeld het vaakst voorkwamen tijdens beide scholensluitingen (regelmatig tot vaak) en minder tijdens de herstart na de eerste scholensluiting en het begin van schooljaar 2020-2021 (respectievelijk af en toe tot regelmatig en af en toe) (zie Tabellen 6.1a t/m 6.1d). Wat betreft het digitale materiaal dat de lesmethode voor lezen voorschrijft laten de resultaten zien dat leerkrachten van alle drie de groepen hier regelmatig tot vaak gebruik van maakten tijdens alle vier de periodes. Per groep verschilt het voor beide scholensluitingen welke leesonderwijsactiviteit van digitaal leesonderwijs bijvoorbeeld vaak of juist maar af en toe werd uitgevoerd door de leerkrachten. Zo gaven schoolleiders van scholen met een gemiddelde schoolweging aan dat leerkrachten regelmatig tot vaak het digitale materiaal dat de lesmethode voor lezen voorschrijft gebruikten, terwijl schoolleiders van scholen met een lage schoolweging aangaven dat dit (slechts) af en toe tot regelmatig voorkwam.

Tabel 6.1a Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de eerste scholensluiting

	Gemiddelde schoolweging (N= 23)	Lage schoolweging (N= 11)
Leerkrachten geven per e-mail instructies aan leerlingen over leesonderwijs	3.22	3.82
Leerkrachten gebruiken digitale omgeving (voor samenwerken en opdrachten geven/maken/uitwisselen)	3.09	3.09
Leerkrachten geven online leesonderwijs	2.78	2.73
Leerkrachten gebruiken digitale materiaal dat lesmethode voor lezen voorschrijft	3.48	2.91
Bron: schoolleiders.		

Tabel 6.1b Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de herstart in 2020

	Gemiddelde schoolweging (N= 23)	Lage schoolweging (N= 11)
Leerkrachten geven per e-mail instructies aan leerlingen over leesonderwijs	2.39	2.64
Leerkrachten gebruiken digitale omgeving (voor samenwerken en opdrachten geven/maken/uitwisselen)	2.30	2.55
Leerkrachten geven online leesonderwijs	1.91	1.45
Leerkrachten gebruiken digitale materiaal dat lesmethode voor lezen voorschrijft	3.78	2.64
Bron: schoolleiders.		

Tabel 6.1c Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens schooljaar 2020-2021 voor de tweede scholensluiting

	Hoge schoolweging (N= 13)	Gemiddelde schoolweging (N= 29)	Lage schoolweging (N= 22)
Leerkrachten geven per e-mail instructies aan leerlingen over leesonderwijs	1.54	1.72	1.18
Leerkrachten gebruiken digitale omgeving (voor samenwerken en opdrachten geven/maken/uitwisselen)	1.92	1.69	1.77
Leerkrachten geven online leesonderwijs	1.54	1.38	1.09
Leerkrachten gebruiken digitale materiaal dat lesmethode voor lezen voorschrijft	3.00	3.03	3.82
Bron: schoolleiders.			

Tabel 6.1d Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de tweede scholensluiting

	Hoge schoolweging (N= 13)	Gemiddelde schoolweging (N= 29)	Lage schoolweging (N= 22)
Leerkrachten geven per e-mail instructies aan leerlingen over leesonderwijs	3.46	3.45	2.55
Leerkrachten gebruiken digitale omgeving (voor samenwerken en opdrachten geven/maken/uitwisselen)	3.92	3.14	3.95
Leerkrachten geven online leesonderwijs	4.15	3.45	3.73
Leerkrachten gebruiken digitale materiaal dat lesmethode voor lezen voorschrijft	2.77	3.34	3.64
Bron: schoolleiders.			

6.5.2 Speciaal basisonderwijs

Tabellen 6.2a en 6.2b laten de resultaten voor dezelfde leesonderwijsactiviteiten zien, maar dan voor het leesonderwijs aan schoolverlaters van het sbo tijdens de start van het schooljaar 2020-2021 en de tweede scholensluiting. In deze tabellen is eenzelfde trend als in het bo te zien: bij alle drie de groepen komen de leesonderwijsactiviteiten gemiddeld tijdens de tweede scholensluiting meer voor (regelmatig tot vaak) dan in de periode voor de tweede scholensluiting (af en toe). Verder wordt duidelijk dat ook voor de tweede scholensluiting al regelmatig tot vaak gebruik werd gemaakt van het digitale materiaal dat de lesmethode voor lezen voorschrijft door leerkrachten. Ook hier geldt, net als bij het bo, dat het per groep verschilt voor de tweede scholensluiting welke leesonderwijsactiviteit van digitaal leesonderwijs bijvoorbeeld regelmatig of nauwelijks werd uitgevoerd door de leerkrachten. Zo gaven schoolleiders van scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro aan dat leerkrachten af en toe tot regelmatig online leesonderwijs gaven, terwijl schoolleiders van scholen met een gemiddelde en lage uitstroom naar vso/pro aangaven dat dit regelmatig tot vaak voorkwam.

Tabel 6.2a Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens schooljaar 2020-2021 voor de tweede scholensluiting

	Hoge uitstroom naar vso/pro (N= 4)	Gemiddelde uitstroom naar vso/pro (N= 11)	Lage uitstroom naar vso/pro (N= 6)
Leerkracht geeft per e-mail instructies aan leerlingen over leesonderwijs	1.00	1.27	1.67
Leerkrachten gebruiken digitale omgeving (voor samenwerken en opdrachten geven/maken/uitwisselen)	1.00	1.73	1.67
Leerkrachten geven online leesonderwijs	1.00	1.36	2.50
Leerkrachten gebruiken digitale materiaal dat lesmethode voor lezen voorschrijft	3.75	3.55	3.17
Bron: schoolleiders.			

Tabel 6.2b Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de tweede scholensluiting

	Hoge uitstroom naar vso/pro (N= 4)	Gemiddelde uitstroom naar vso/pro (N= 11)	Lage uitstroom naar vso/pro (N= 6)
Leerkracht geeft per e-mail instructies aan leerlingen over leesonderwijs	3.25	3.27	3.33
Leerkrachten gebruiken digitale omgeving (voor samenwerken en opdrachten geven/maken/uitwisselen)	2.25	3.00	3.67
Leerkrachten geven online leesonderwijs	2.25	3.09	3.83
Leerkrachten gebruiken digitale materiaal dat lesmethode voor lezen voorschrijft	3.25	2.73	3.33

Bron: schoolleiders.

Samenvatting

- Leesonderwijsactiviteiten omtrent digitaal leesonderwijs kwamen zowel in het bo als het sbo meer voor tijdens de scholensluitingen dan in de periode daarvoor (begin schooljaar 2020-2021) of daarna (herstart).
- Hoe vaak de verschillende leesonderwijsactiviteiten voorkwamen verschilt zowel bij de bo- als de sbo-scholen per groep (hoge, gemiddelde en lage schoolweging / uitstroom naar vso/pro).

6.6 Monitoren van leerlingprestaties

Naast vragen over het digitaal leesonderwijs, kwamen in de afstandsvragenlijst ook vragen over het monitoren van leerlingprestaties aan bod. Er werd gevraagd hoe vaak leerkrachten gebruik maakten van analyses van digitale toetsresultaten voor leesonderwijs, hoe vaak leerkrachten informatie van digitale dashboards analyseerden om leesprestaties van leerlingen te volgen en hoe vaak leerkrachten (formatieve) digitale toetsen gebruikten om het niveau van leerlingen tussentijds te monitoren. Hierbij konden schoolleiders dezelfde vijf antwoordopties kiezen als hierboven (nooit tot heel vaak) en ook hier is een gemiddelde berekend van deze vijf opties over alle scholen. Op basis van bovenstaande antwoordcategorieën betekent een gemiddelde tussen 1 en 2 dat de activiteit niet of nauwelijks voorkwam, tussen 2 en 3 dat het af en toe tot regelmatig voorkwam, tussen 3 en 4 dat het regelmatig tot vaak voorkwam en tussen 4 en 5 dat het vaak tot heel vaak voorkwam. Belangrijk om rekening mee te houden zijn de kleine aantallen binnen de groepen. De gemiddeldes hieronder moeten daarom met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

6.6.1 Basisonderwijs

Tabellen 6.3a t/m 6.3d hieronder laten geen eenduidige trend zien voor de verschillende leesonderwijsactiviteiten over de vier periodes. Het analyseren van informatie van digitale dashboards om de leesprestaties te volgen kwam in alle vier de periodes bij alle drie de groepen gemiddeld af en toe tot regelmatig voor, terwijl de andere twee activiteiten gemiddeld niet of nauwelijks voorkwamen bij de drie groepen in de vier periodes. Verder valt nog op dat het monitoren gedurende de vier periodes bij alle drie de groepen niet of nauwelijks tot regelmatig plaatsvond (alle gemiddeldes van de drie leesonderwijsactiviteiten variëren tussen 1 en 3).

Tabel 6.3a Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de eerste scholensluiting

	Gemiddelde schoolweging (N= 23)	Lage schoolweging (N= 11)
Leerkrachten maken voor leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten	2.04	1.73
Leerkrachten analyseren informatie van digitale dashboards om leesprestaties te volgen	2.30	2.64
Leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om niveau te monitoren tussentijds	1.61	1.55
Bron: schoolleiders.		

Tabel 6.3b Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de herstart in 2020

	Gemiddelde schoolweging (N= 23)	Lage schoolweging (N= 11)
Leerkrachten maken voor leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten	1.83	1.73
Leerkrachten analyseren informatie van digitale dashboards om leesprestaties te volgen	2.65	2.45
Leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om niveau te monitoren tussentijds	2.04	1.73
Bron: schoolleiders.		

Tabel 6.3c Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens schooljaar 2020-2021 voor de tweede scholensluiting

	Hoge schoolweging (N= 13)	Gemiddelde schoolweging (N= 29)	Lage schoolweging (N= 22)
Leerkrachten maken voor leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten	1.69	1.52	2.18
Leerkrachten analyseren informatie van digitale dashboards om leesprestaties te volgen	2.38	2.38	2.27
Leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om niveau te monitoren tussentijds	2.15	1.83	1.73
Bron: schoolleiders.			

Tabel 6.3d Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de tweede scholensluiting

	Hoge schoolweging (N= 13)	Gemiddelde schoolweging (N= 29)	Lage schoolweging (N= 22)
Leerkrachten maken voor leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten	1.77	1.41	2.41
Leerkrachten analyseren informatie van digitale dashboards om leesprestaties te volgen	2.31	2.28	2.09
Leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om niveau te monitoren tussentijds	1.69	1.45	1.73
Bron: schoolleiders.			

6.6.2 Speciaal basisonderwijs

Tabellen 6.4a en 6.4b laten de resultaten voor dezelfde leesonderwijsactiviteiten zien, maar dan voor het leesonderwijs aan schoolverlaters van het sbo tijdens de start van het schooljaar 2020-2021 en de tweede scholensluiting. Deze resultaten laten zien dat de leesonderwijsactiviteiten ongeveer net zo vaak (niet of nauwelijks tot regelmatig) voorkomen tijdens schooljaar 2020-2021 als tijdens de tweede scholensluiting. Bovendien is te zien dat bij de scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro gemiddeld minder gemonitord werd (de leesonderwijsactiviteiten komen minder vaak voor) dan bij de scholen met een gemiddelde of lage uitstroom naar vso/pro.

Tabel 6.4a Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens schooljaar 2020-2021 voor de tweede scholensluiting

	Hoge uitstroom naar vso/pro (N= 4)	Gemiddelde uitstroom naar vso/pro (N= 11)	Lage uitstroom naar vso/pro (N= 6)
Leerkrachten maken voor leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten	1.00	1.18	1.67
Leerkrachten analyseren informatie van digitale dashboards om leesprestaties te volgen	1.50	2.82	3.50
Leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om niveau te monitoren tussentijds	1.50	2.45	1.83
Bron: schoolleiders.			

Tabel 6.4b Gemiddelde frequentie van leesonderwijsactiviteiten uitgevoerd door leerkrachten tijdens de tweede scholensluiting

	Hoge uitstroom naar vso/pro (N= 4)	Gemiddelde uitstroom naar vso/pro (N= 11)	Lage uitstroom naar vso/pro (N= 6)
Leerkrachten maken voor leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten	1.50	1.45	1.67
Leerkrachten analyseren informatie van digitale dashboards om leesprestaties te volgen	2.00	2.27	3.50
Leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om niveau te monitoren tussentijds	1.50	1.55	2.17
Bron: schoolleiders.			

Samenvatting

- Leesonderwijsactiviteiten omtrent monitoren van leerlingprestaties kwamen zowel in het bo als het sbo niet of nauwelijks tot regelmatig voor.
- Bij de sbo-scholen is aanvullend te zien dat het monitoren minder voorkomt bij de scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro dan bij de scholen met een gemiddelde of lage uitstroom naar vso/pro.

6.7 Contact met leerlingen en hun ouders

In beide vragenlijsten is uitgevraagd of leerkrachten tijdens de scholensluitingen contact met leerlingen en hun ouders hadden om de voortgang van de leerlingen in lezen te bespreken door middel van schriftelijk contact (bijv. via e-mail of de ELO), bellen of beeld en spraak (bijv. Facetime of Microsoft Teams). Voor deze drie manieren van contact zoeken konden schoolleiders aangeven hoe vaak dit voorkwam (nooit (=1) tot heel vaak (=5)). De antwoorden op deze drie vragen zijn naast elkaar gelegd en er is gekeken of er scholen waren die helemaal geen contact hadden gezocht met leerlingen en/of ouders (op alle vragen een 1) en welk item het hoogste cijfer had. Een hoger cijfer betekent dat het vaker is voorgekomen en dus konden we zo de meest voorkomende manier van contact zoeken per school achterhalen. Hierbij kon ook een combinatie van (twee van) de drie door ons genoemde manieren voorkomen, wanneer scholen op meerdere van deze drie vragen dezelfde score hadden (bijv. bij zowel bellen als beeld en spraak een 4 (=vaak) en bij schriftelijk contact een 2 (= af en toe)). Dit uitzoeken van de meest voorkomende manier van contact zoeken is apart voor het contact met leerlingen en het contact met ouders van leerlingen gedaan. Vervolgens zijn deze meest voorkomende manieren op een rijtje gezet per groep (hoge, gemiddelde en lage schoolweging / uitstroom naar vso/pro) en de resultaten hiervan worden hieronder beschreven.

6.7.1 Basisonderwijs

Een aantal schoolleiders gaf aan dat er tijdens één of beide scholensluitingen nooit op één van de drie hiervoor genoemde manieren contact is geweest tussen leerkrachten en leerlingen. Bij de eerste scholensluiting betrof dit 6 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 2 van de 11 scholen met een lage schoolweging. Bij de tweede scholensluiting kwam dit voor bij 5 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 2 van de 22 scholen met een lage schoolweging. Wat betreft het contact met ouders, gaven ook sommige scholen aan nooit op één van de drie manieren contact te hebben gehad tijdens één of beide scholensluitingen. Dit betrof bij de eerste scholensluiting 3 van de 23 scholen met een gemiddelde schoolweging en 2 van de 11 scholen met een lage schoolweging. Bij de tweede scholensluiting waren dit 1 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, 1 van de 29 scholen met een gemiddelde schoolweging en 1 van de 22 scholen met een lage schoolweging.

Het grootste deel van de 26 scholen die wel contact hebben gehad met de leerlingen tijdens de eerste scholensluiting, maakte hiervoor gebruik van beeld en spraak (13 van de 17 scholen met een gemiddelde schoolweging en 4 van de 9 scholen met een lage schoolweging). Ook het contact met ouders werd het meest via beeld en spraak gedaan (bij 6 van de 20 scholen met een gemiddelde schoolweging en 3 van de 9 scholen met een lage schoolweging). Tijdens de tweede scholensluiting verliep het contact met leerlingen bij de 57 scholen die wel contact hadden ook het meest via beeld en spraak (bij 9 van de 13 scholen met een hoge schoolweging, bij 15 van de 24 scholen met een gemiddelde schoolweging en bij 17 van de 20 scholen met een lage schoolweging). Het contact met ouders verliep bij de scholen met een gemiddelde en lage schoolweging ook het meest via beeld en spraak (bij 13 van de 28 scholen met een gemiddelde schoolweging en bij 9 van de 21 scholen met een

lage schoolweging), maar bij de scholen met een hoge schoolweging verliep het contact het meest via een combinatie van de drie bovengenoemde manieren (schriftelijk, telefonisch en via beeld en spraak).

6.7.2 Speciaal basisonderwijs

Een aantal schoolleiders gaf aan dat er nooit op een van de drie hiervoor genoemde manieren contact is geweest tussen leerkrachten en leerlingen tijdens de tweede scholensluiting. Dit betrof 1 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro, 3 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro en 1 van de 6 scholen met een lage uitstroom naar vso/pro. Bij het contact met ouders van leerlingen werd ook door enkele schoolleiders aangegeven dat dit er nooit is geweest op een van de drie hiervoor genoemde manieren: door 1 van de 4 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro en door 4 van de 11 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro.

De overblijvende 16 sbo-scholen hebben tijdens de tweede scholensluiting op verschillende manieren contact gehad met leerlingen. Bij de scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro werd dit evenveel gedaan via beeld en spraak (1 van de 3 scholen), een combinatie van bellen en beeld en spraak (1 van de 3 scholen) en een combinatie van de drie manieren (1 van de 3 scholen). De scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro deden dit het meest via een combinatie van bellen en beeld en spraak (3 van de 8 scholen) en de scholen met een lage uitstroom naar vso/pro deden dit het meest via beeld en spraak (4 van de 5 scholen). Bij de 16 scholen die contact hadden met ouders bleek dat voor de scholen met een hoge en gemiddelde uitstroom naar vso/pro het meest gebruik werd gemaakt van beeld en spraak (bij 2 van de 3 scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro en bij 3 van de 7 scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro). Bij de scholen met een lage uitstroom naar vso/pro werd dit evenveel gedaan via beeld en spraak (2 van de 6 scholen), een combinatie van schriftelijk en beeld en spraak (2 van de 6 scholen) en een combinatie van de drie manieren (2 van de 6 scholen).

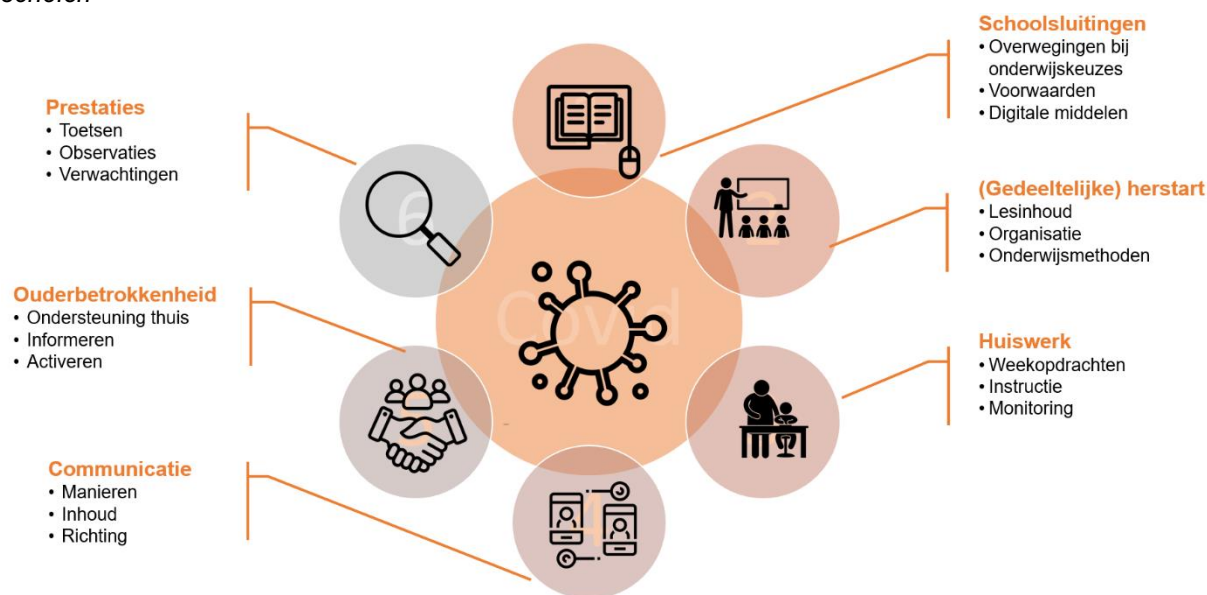
Samenvatting

- Een klein deel van de bo- en sbo-scholen heeft geen contact gezocht met leerlingen noch met ouders via schriftelijk contact, bellen of beeld en spraak tijdens de eerste en/of tweede scholensluiting;
- Bij een groot deel van de overige bo- en sbo-scholen verliep het contact met zowel leerlingen als ouders tijdens beide sluitingen het vaakst via beeld en spraak
  - o Uitzondering: bo-scholen met een hoge schoolweging noemden het vaakst gebruik te maken van een combinatie van de drie manieren (schriftelijk, telefonisch en via beeld en spraak);
  - o Uitzondering: sbo-scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro noemden het vaakst gebruik te maken van een combinatie van bellen en beeld en spraak tijdens de tweede scholensluiting.

6.8 Protectieve factoren van succesvolle scholen

Uit de interviews met een selectie van scholen met een hoge schoolweging (met een groot aandeel doelgroep leerlingen) die een bovengemiddelde score of bovengemiddelde groei in begrijpend lezen lieten zien, blijken een aantal protectieve factoren. Deze factoren kunnen verdeeld worden over een zestal thema's (zie Figuur 6.1), die hieronder worden toegelicht.

Figuur 6.1 Visuele weergave van de thema's en protectieve factoren uit de interviews met succesvolle scholen

Zo blijkt dat de succesvolle scholen bij het maken van keuzes met betrekking tot het onderwijs tijdens de schoolsluitingen vaak de zorgen over het overvragen van ouders bij het bieden van thuisonderwijs en het uitputten van leerlingen mee te wegen. Continuïteit in het contact met leerlingen was belangrijk, omdat het welzijn en de vorderingen van de leerlingen op die manier in de gaten kon worden gehouden. Ook was het van belang dat aan een aantal (technologische) voorwaarden werd voldaan, zoals het beschikken over voldoende digitale apparaten en de vaardigheden om daarmee om te gaan. Bij de tweede schoolsluiting hadden leerkrachten, mede door de inzichten uit de eerste schoolsluiting, meer vertrouwen in deze vaardigheden. Op de bevroegde succesvolle scholen werd tijdens de schoolsluitingen gebruik gemaakt van digitaal oefenmateriaal en online instructievideo's. Op sommige scholen kregen leerlingen daarnaast boeken uit de schoolbibliotheek mee naar huis.

Ten tijde van de herstart gingen leerlingen op sommige scholen halve dagen naar school, zodat de leerlingen uit een klas elkaar af konden wisselen (de ene groep 's ochtends, de andere 's middags). Op andere scholen kwamen leerlingen om de dag naar school (de ene groep maandag, de andere groep dinsdag, etc.). De tijd op school werd meestal besteed aan instructie in kleine groepen of aan individuele ondersteuning voor leerlingen. Thuis oefenden de leerlingen zelfstandig met (digitale) materialen. Het huiswerk bestond grotendeels uit weekopdrachten die gelijk waren voor de hele groep. Sommige scholen gaven aan dat er ook nog individuele opdrachten werden meegegeven aan enkele leerlingen. De begrijpend leestaken bestonden vaak uit teksten met bijbehorende vragen. Leerkrachten hielden de voortgang van hun leerlingen in de gaten, maar ouders en leerlingen en werden ook gestimuleerd om de opdrachten zelf te beoordelen.

De communicatie met ouders bestond vaak uit het bieden van hulp of een luisterend oor voor de problemen die ouders ervoeren bij het geven van thuisonderwijs. Ook eventuele zorgen over het welbevinden van leerlingen werden regelmatig met ouders besproken. Specifiek voor het begrijpend leesonderwijs vroegen de leerkrachten de ouders regelmatig naar het huiswerk, waarbij ze ook uitleg gaven over de opdrachten die nog gemaakt moesten worden. Het contact tussen leerkrachten en ouders

verliep vooral digitaal of telefonisch. In enkele gevallen was er live contact, bijvoorbeeld wanneer leerkrachten spullen af kwam geven bij het huis van de leerling.

Leerkrachten besteedden aandacht aan het versterken van de ouderbetrokkenheid. Leerkrachten informeerden de ouders bijvoorbeeld over hun rol bij het stimuleren van de (lees)ontwikkeling van hun zoon of dochter. De leerkrachten van de succesvolle scholen gaven aan dat ouders over het algemeen op een prettige manier betrokken waren bij het huiswerk van hun kind. Op elke school waren er echter ook één of twee families waarin de ouders moeite hadden om hun kind op een goede manier te ondersteunen bij het huiswerk. De leerlingen uit deze gezinnen konden deelnemen aan het onderwijs op de school dat als uitzondering aan leerlingen in een kwetsbare positie werd gegeven.

De interviews boden een afwisselend beeld met betrekking tot het monitoren van de begrijpend leesontwikkeling. Sommige scholen bleven het reguliere toetsprogramma met LVS-toetsen en methode-gebonden toetsen voortzetten gedurende de schoolsluitingen. Andere scholen vonden dit echter een te grote last voor de leerlingen en kozen er daarom voor om online toetsen af te nemen. In de periode na de schoolsluitingen werden dan wel de reguliere toetsen afgenomen om zicht te krijgen op de begrijpend leesontwikkeling van de leerlingen.

7 Rol school bij leergroei begrijpend lezen gedurende tweede scholensluiting

7.1 Inleiding

In Hoofdstuk 3 werd de leergroei in begrijpend lezen van groep 6, groep 8- en sbo leerlingen in kaart gebracht voor de periode van juni 2019 tot februari 2022 (voor groep 8 en sbo tot februari 2021) in Hoofdstuk 6 werd de vormgeving van het afstandsonderwijs beschreven. In dit hoofdstuk wordt nagegaan in hoeverre de invulling van het begrijpend leesonderwijs door scholen rondom de tweede scholensluiting een rol speelt bij de leergroei van doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen voor wat betreft begrijpend lezen. De verwachting voorafgaand aan het onderzoek was dat op scholen waar het gelukt is het afstandsonderwijs op een snelle en succesvolle manier vorm te geven, de leergroei van doelgroepleerlingen ten opzichte van niet-doelgroepleerlingen minder sterk verschillend is dan op scholen waar het vormgeven en uitvoeren van afstandsonderwijs moeizaam verliep.

We onderscheiden in dit hoofdstuk drie factoren van invulling van begrijpend leesonderwijs, namelijk 1) mate van gebruik van software en digitaal materiaal voor leesonderwijs, 2) mate van monitoring van leesresultaten door middel van digitale toetsen en dashboards en 3) de mate van contact met leerlingen en ouders over de voortgang van lezen. In Bijlage 5 is een beschrijving van de factor- en betrouwbaarheidsanalyse naar kenmerken van invulling van begrijpend leesonderwijs opgenomen.

We analyseren in dit hoofdstuk de tweede scholensluiting, omdat we daar van een groter aantal scholen respons hebben ontvangen op de vragenlijst over de invulling van het begrijpend leesonderwijs tijdens de scholensluiting. Bovendien is aan de schoolleiders van sbo-scholen alleen de tweede vragenlijst voorgelegd (zie ook Paragraaf 6.1). De tweede scholensluiting was aanzienlijk korter dan de eerste scholensluiting. Op 14 december 2020 sloten de scholen voor de tweede keer, op 8 februari 2021 openden ze weer.

In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van het begrijpend leesniveau geanalyseerd tussen de meetmomenten juni 2020 en februari 2021. De modellen zijn vergelijkbaar met die uit Hoofdstuk 5. Er is opnieuw multilevel analyse uitgevoerd, waarbij er opnieuw wordt nagegaan in hoeverre er verschillen bestaan tussen groepen van leerlingen op basis van hun migratieachtergrond en het opleidingsniveau van hun ouders. Vervolgens worden er in het tweede model schaalvariabelen over de invulling van het begrijpend leesonderwijs vóór de tweede scholensluiting opgenomen. In het derde model worden de algemene schoolkenmerken schoolweging en stedelijkheid van het postcodegebied waarin de school gelegen is, opgenomen. Beide modellen samen laten zien of eventueel gevonden verschillen in leergroei verklaard kunnen worden door de school waarop de leerlingen zitten. Om na te gaan of doelgroepleerlingen meer baat hebben bij een bepaalde invulling van begrijpend leesonderwijs dan niet-doelgroepleerlingen, worden in het vierde en vijfde model interactietermen tussen de invulling van het onderwijs en beide doelgroepkenmerken (migratieachtergrond en opleidingsniveau ouders) opgenomen.

In dit hoofdstuk kijken we voornamelijk naar de invulling van het leesonderwijs door scholen **voorafgaand aan de tweede scholensluiting**. Na de heropening van het onderwijs werd er door scholen volop ingezet op het inhalen van eventuele opgelopen achterstanden en het zoveel mogelijk hervatten van het reguliere programma.

7.2 Rol school bij leergroei begrijpend lezen

7.2.1 Basisonderwijs

Groep 6

Ten eerste kijken we naar de ontwikkeling van groep 6 leerlingen tussen juni 2020 en februari 2021. In Tabel 7.1 worden de resultaten van de multilevel analyse gepresenteerd. Net als in Hoofdstuk 5 zien we in het eerste model dat naarmate leerlingen een hoger niveau hebben op de voormeting, ze minder leergroei laten zien. We vinden in model 1 geen significante parameters van de achtergrondkenmerken van de leerlingen. Dat wil zeggen: de leergroei van doelgroepleerlingen is vergelijkbaar met die van niet-doelgroepleerlingen tussen juni 2020 en februari 2021. In het tweede model worden kenmerken van invulling van begrijpend leesonderwijs vóór de tweede scholensluiting opgenomen. Hier wordt duidelijk dat de verschillende vormen van invulling geen mediërende rol spelen bij de leergroei van groep 6 leerlingen. In het derde model zijn enkele schoolkenmerken ter controle toegevoegd aan het voorgaande model. Nadat er wordt gecontroleerd voor schoolweging en stedelijkheid van de school, blijkt het contact met leerlingen en ouders over de voortgang toch samen te hangen met de leergroei: leerlingen van scholen die frequenter contact hebben met leerlingen en ouders over de voortgang van lezen laten een sterkere leergroei zien. Daarnaast komt naar voren dat leerlingen van scholen met een gemiddelde of hoge schoolweging significant minder groeien op begrijpend lezen dan leerlingen van een school met een lage schoolweging. Er blijkt geen verschil te bestaan naarmate de scholen in meer of minder stedelijke gebieden liggen.

Om na te gaan of doelgroepleerlingen meer baat hebben bij een bepaalde invulling van het begrijpend leesonderwijs door de school, worden de kenmerken van invulling van het begrijpend leesonderwijs in de modellen 4 en 5 geïnteracteed met de achtergrondkenmerken migratieachtergrond (model 4) en opleidingsniveau ouders (model 5). In model 4 blijkt dat de rol van de kenmerken van begrijpend leesonderwijs niet verschillend is voor de verschillende groepen gedefinieerd op basis van migratieachtergrond. In het vijfde model wordt duidelijk dat de rol van deze kenmerken bij de leergroei evenmin verschillend is voor groepen gedefinieerd op basis van het opleidingsniveau van de ouders.

In Bijlage 6 is een vergelijkbare analyse naar de mediërende rol van de invulling van begrijpend leesonderwijs *tijdens* de tweede scholensluiting opgenomen. Uit deze analyse komt naar voren dat de opgenomen kenmerken voor invulling van begrijpend leesonderwijs tijdens de tweede scholensluiting niet significant samenhangen met de leergroei van groep 6 leerlingen in de periode van juni 2020 tot februari 2021.

Tabel 7.1 Analyse naar groei in begrijpend lezen tussen juni 2020 en februari 2021 (met verschilscore als afhankelijke variabele), groep 6 leerlingen

Groep 6	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
	B	B	B	B	B
Intercept	62,465	58,004	64,067	64,201	72,710
Score Begrijpend Lezen juni 2020 (voormeting)	-0,302***	-0,303***	-0,311***	-0,310***	-0,317***
Achtergrondkenmerken leerling					
Meisje	1,827	1,870	1,928	1,878	1,872
<i>Migratieachtergrond</i>					
Geen migratieachtergrond (ref.)	ref	ref	Ref	ref	ref
Westerse migratieachtergrond	-0,103	-0,038	-0,074	-1,009	-0,035
Niet-westerse migratieachtergrond	0,698	0,684	1,902	0,167	2,126
<i>Opleidingsniveau ouders</i>					
Laagopgeleid (ref.)	ref	ref	ref	ref	ref
Middelbaar opgeleid	-0,401	-0,156	-0,081	-0,070	-25,097
Hoogopgeleid	-2,136	-1,925	-1,823	-1,806	-6,099
Invulling begrijpend leesonderwijs school vóór tweede scholensluiting					
Gebruik (oefen)software / digitaal materiaal voor leesonderwijs		-0,586	-0,683	-0,572	2,799
Monitoring van leesresultaten (analyse digitale toetsen en dashboards)		-0,535	-0,726	-0,789	-0,779
Contact met leerlingen en ouders over voortgang lezen		4,963	5,763#	5,470	6,013
Schoolkenmerken					
<i>Schoolweging</i>					
Lage schoolweging (ref)			ref	ref	ref
Gemiddelde schoolweging			-4,428#	-4,270#	-4,298*
Hoge schoolweging			-10,708***	-10,297**	-10,486***
<i>Stedelijkheid</i>					
niet-stedelijk (ref)			ref	ref	ref
Weinig stedelijk			1,650	1,186	1,985
Matig stedelijk			-2,181	-2,331	-2,877
Sterk stedelijk			-1,144	-1,462	-1,731
Zeer sterk stedelijk			-2,156	-2,159	-2,889
Interactietermen					
Gebruik oefensoftware * westerse migratieachtergrond				0,178	
Gebruik oefensoftware * niet-westerse migratieachtergrond				-0,872	
Monitoring leesresultaten * westerse migratieachtergrond				-0,913	
Monitoring leesresultaten * niet-westerse migratieachtergrond				1,424	
Contact leerlingen en ouders voortgang * westerse migratieachtergrond				1,652	
Contact leerlingen en ouders voortgang * niet-westerse migratieachtergrond				1,117	
Gebruik oefensoftware * middelbaar opgeleid					-0,354
Gebruik oefensoftware * hoogopgeleid					-2,901
Monitoring leesresultaten * middelbaar opgeleid					-3,048
Monitoring leesresultaten * hoogopgeleid					0,507
Contact leerlingen en ouders voortgang * middelbaar opgeleid					21,520
Contact leerlingen en ouders voortgang * hoogopgeleid					7,997
Variantie tussen scholen	23,105*	21,429*	7,847	8,186	5,704
-2 log likelihood	6160,331	6158,371	6145,967	6145,139	6136,226
N scholen	27	27	27	27	27
N leerlingen	728	728	728	728	728

Groep 8

Ook voor groep 8 leerlingen van bo-scholen is nagegaan welke factoren doorslaggevend zijn bij de leergroei tussen juni 2020 en februari 2021. In Tabel 7.2 zijn de resultaten van de uitgevoerde multilevel analyse weergegeven. Groep 8 leerlingen die in juni 2020 een hogere score op begrijpend lezen behaalden, laten een kleinere leergroei zien tussen juni 2020 en februari 2021. Er zijn daarbij geen verschillen tussen doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen. In het tweede model, waar wordt nagegaan in hoeverre de invulling van het begrijpend leesonderwijs een rol speelt bij de leergroei, wordt duidelijk dat leerlingen van scholen waar meer frequent de leesresultaten worden gemonitord door de leerkrachten, meer leergroei laten zien. Bovendien wordt in dit model duidelijk dat leerlingen met een westerse migratieachtergrond meer leergroei laten zien dan leerlingen zonder migratieachtergrond en leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. De gevonden resultaten uit model 2 blijven overeind wanneer er in model 3 voor algemene schoolkenmerken wordt gecontroleerd. Bovendien wordt duidelijk dat leerlingen van scholen in weinig stedelijk en zeer sterk stedelijke gebieden meer leergroei laten zien dan leerlingen in niet-stedelijke gebieden. Wanneer er in het vierde model wordt nagegaan in hoeverre de rol van kenmerken van begrijpend leesonderwijs tijdens de tweede scholensluiting verschilt naar migratieachtergrond, dan wordt duidelijk dat de positieve samenhang tussen de monitoring van de leesresultaten door de school en de leergroei minder sterk is voor leerlingen met een westerse migratieachtergrond dan voor leerlingen zonder migratieachtergrond. Wanneer er in model 5 wordt nagegaan in hoeverre de rol van de invulling van begrijpend leesonderwijs tijdens de tweede scholensluiting verschilt tussen groepen gedefinieerd op basis van het opleidingsniveau van de ouders, dan vinden we geen verschillen tussen deze groepen. Bovendien verdwijnt de samenhang tussen de monitoring van de leesresultaten en de leergroei in dit model.

In Bijlage 6 zijn de resultaten van de analyse naar de rol van de invulling van begrijpend leesonderwijs bij leergroei tijdens de tweede scholensluiting. Uit deze analyse komt naar voren dat er tijdens de tweede scholensluiting geen samenhang was tussen kenmerken van de invulling van het begrijpend leesonderwijs en de leergroei van groep 8 leerlingen.

Tabel 7.2 Analyse naar groei in begrijpend lezen tussen juni 2020 en februari 2021 (met verschilscore als afhankelijke variabele), groep 8 leerlingen

Groep 8	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
	B	B	B	B	B
Intercept	64,402	63,597	55,463	51,248	109,918
Score Begrijpend Lezen juni 2020 (voormeting)	-0,249***	-0,255***	-0,247***	-0,233***	-0,248***
Achtergrondkenmerken leerling					
Meisje	1,654	1,798	1,998	1,618	1,992
<i>Migratieachtergrond</i>					
Geen migratieachtergrond (ref.)					
Westerse migratieachtergrond	3,870	4,469#	4,300#	-16,017	4,248#
Niet-westerse migratieachtergrond	-3,098	-2,412	-2,320	9,020	-1,976
<i>Opleidingsniveau ouders</i>					
Laagopgeleid (ref.)	ref	ref	ref	ref	ref
Middelbaar opgeleid	-4,635	-2,715	-1,538	-0,410	-42,222
Hoogopgeleid	-3,835	-1,964	-0,553	1,264	-63,671
Invulling begrijpend leesonderwijs school vóór tweede scholensluiting					
Gebruik (oefen)software / digitaal materiaal voor leesonderwijs		-4,823	-3,384	-2,310	-13,750
Monitoring van leesresultaten (analyse digitale toetsen en dashboards)		4,064*	4,298**	4,869**	-8,000
Contact met leerlingen en ouders over voortgang lezen		4,364	0,214	-2,484	-1,075
Schoolkenmerken					
<i>Schoolweging</i>					
Lage schoolweging (ref)			ref	ref	ref
Gemiddelde schoolweging			4,438	4,081	4,512
Hoge schoolweging			-3,606	-5,894	-1,818
<i>Stedelijkheid</i>					
niet-stedelijk (ref)			ref	ref	ref
Weinig stedelijk			10,610**	11,370**	9,017*
Matig stedelijk			3,038	2,562	3,626
Sterk stedelijk			6,218	7,631#	5,734
Zeer sterk stedelijk			11,973**	10,144**	11,892**
Interactietermen					
Gebruik oefensoftware * westerse migratieachtergrond				-0,344	
Gebruik oefensoftware * niet-westerse migratieachtergrond				-2,596	
Monitoring leesresultaten * westerse migratieachtergrond				-10,669*	
Monitoring leesresultaten * niet-westerse migratieachtergrond				-3,615	
Contact leerlingen en ouders voortgang * westerse migratieachtergrond				26,781	
Contact leerlingen en ouders voortgang * niet-westerse migratieachtergrond				3,242	
Gebruik oefensoftware * middelbaar opgeleid					4,482
Gebruik oefensoftware * hoogopgeleid					12,602
Monitoring leesresultaten * middelbaar opgeleid					13,710
Monitoring leesresultaten * hoogopgeleid					8,907
Contact leerlingen en ouders voortgang * middelbaar opgeleid					3,553
Contact leerlingen en ouders voortgang * hoogopgeleid					6,975
Variantie tussen scholen	34,550#	15,003	0 ³	0	0
-2 log likelihood	2973,832	2967,617	2950,192	2942,020	2940,317
N scholen	15	15	15	15	15
N leerlingen	353	353	353	353	353

³ Redundante variantieparameter

7.2.2 Speciaal basisonderwijs

De groep sbo schoolverlaters in het voorliggende onderzoek is aanzienlijk kleiner (zo'n 500 leerlingen) dan de groepen groep 6 en groep 8 leerlingen. We hebben niet van alle leerlingen en alle scholen responses ontvangen op al deze verschillende vormen van dataverzameling. We hebben van een beperkte set van sbo-scholen respons ontvangen op de vragenlijst voor schoolleiders. Bovendien heeft een beperkt deel van de sbo leerlingen een cito-LVS toets afgelegd in juni 2020 en februari 2021 (zie ook Tabel 3.3 in Hoofdstuk 3).

In bovenstaande analyses worden toetsgegevens van leerlingen gecombineerd met items uit een leerlingvragenlijst, de oudervragenlijst en de vragenlijst voor schoolleiders. Omdat we maar voor een beperkt aantal leerlingen een complete dataset hebben, is het niet mogelijk is om de analyses die we in deze paragraaf uitvoeren voor groep 6 en groep 8 leerlingen uit te voeren voor de groep sbo leerlingen.

Samenvatting

- De gemeten kenmerken van de invulling van het begrijpend leesonderwijs vóór de tweede scholensluiting hangen niet significant samen met de leergroei van groep 6 leerlingen.
- Groep 8 leerlingen van scholen die in sterkere mate leesresultaten monitoren middels digitale toetsen en dashboards laten een sterkere leergroei op begrijpend lezen zien. Dit verband verdwijnt echter wanneer er wordt nagegaan of de invulling van het begrijpend leesonderwijs van de school verschilt voor doelgroep- en niet-doelgroepleerlingen.

8 Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om in kaart te brengen of en in hoeverre de leergroei in begrijpend lezen door het afstandsonderwijs verschilt tussen doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen in het bo en sbo en te laten zien welke rol de ondersteuning van ouders en de vormgeving van het afstandsonderwijs speelt bij deze ontwikkeling. Het onderzoek werd uitgevoerd op een combinatie van gegevens uit leerlingvolgsystemen en vragenlijsten onder ouders en schoolleiders. Hieronder beschrijven we de resultaten aan de hand van de onderzoeksvragen.

8.1 Rol van scholensluitingen bij (leergroei) begrijpend lezen van doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen

Dit onderzoek laat zien dat de gemiddelde score op begrijpend lezen geleidelijk toenam over de gehele periode rondom de twee scholensluitingen (juni 2019 - februari 2022). De toename lijkt in de periode van de eerste scholensluiting (tussen februari 2020 en juni 2020) wel kleiner dan in de periode voorafgaand aan de eerste scholensluiting, de periode na de eerste scholensluiting, de periode van de tweede scholensluiting en de periode van de herstart na de tweede scholensluiting. Dit is in lijn met de bevindingen van Haelermans et al. (2021a). Zij vonden namelijk ook dat de vertraging in leergroei bij begrijpend lezen voor leerlingen in het regulier basisonderwijs het grootst was tijdens de eerste scholensluiting. Het sluiten van de scholen en het daarmee gepaard gaande afstandsonderwijs lijkt dus negatief uit te hebben gepakt voor wat betreft de leergroei in begrijpend lezen. Uit het huidige onderzoek bleek dat leerlingen die voor de scholensluitingen hoger scoorden op begrijpend lezen een kleinere leergroei doormaakten rondom de eerste scholensluiting dan leerlingen die lager scoorden. Dit geldt zowel voor groep 6 en groep 8 leerlingen als voor schoolverlaters in het sbo. Dit staat in contrast met de bevindingen van Haelermans et al. (2021b). Zij vonden namelijk dat de vertraging in leergroei tijdens de eerste scholensluiting ongeveer twee keer zo groot was voor laagpresteerders als voor hoogpresteerders in het regulier basisonderwijs.

Uit dit onderzoek blijkt dat de leergroei in begrijpend lezen niet verschilt voor doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen uit groep 6 van het bo of voor schoolverlaters in het sbo. In lijn met de bevindingen van Haelermans et al. (2021c; 2022a) blijkt dat er in groep 6 en in het sbo in de perioden rondom de scholensluitingen (februari 2020- februari 2021) geen verschil in groei is tussen leerlingen naar gelang het opleidingsniveau van ouders of migratieachtergrond. Sbo leerlingen zonder migratieachtergrond hadden vóór de eerste scholensluiting wel een sterkere leergroei dan leerlingen met een westerse of niet-westerse migratieachtergrond.

Voor leerlingen uit groep 8 werden wel verschillen gevonden tussen doelgroepleerlingen en niet-doelgroepleerlingen. In de periode vóór de eerste scholensluiting (juni 2019 – februari 2020) groeiden groep 8 leerlingen met laagopgeleide ouders minder sterk dan hun leeftijdsgenoten met middelbaar of hoogopgeleide ouders. Over de gehele periode rondom de twee scholensluitingen (juni 2019 – februari 2021) en in de periode van de tweede scholensluiting (juni 2020 – februari 2021) maakten leerlingen met een westerse migratieachtergrond een sterkere leergroei door dan leerlingen zonder migratieachtergrond. Deze resultaten komen niet overeen met die van Haelermans et al. (2022b), want zij vonden nauwelijks verschillen in leergroei tussen leerlingen met een westerse migratieachtergrond en leerlingen zonder migratieachtergrond tijdens de eerste scholensluiting.

8.2 Kwantiteit en kwaliteit van ouderlijke ondersteuning en invloed op verschil in leergroei

De meeste groep 6 leerlingen, groep 8 leerlingen en schoolverlaters in het sbo maakten tijdens de eerste scholensluiting volgens hun ouders elke schooldag schoolwerk op een computer, laptop of tablet. Leerlingen uit groep 6 en schoolverlaters in het sbo kregen daarbij meer en vaker ondersteuning van ouders of andere mensen in de omgeving dan leerlingen uit groep 8. Ook controleerden ouders van groep 6 leerlingen en van schoolverlaters in het sbo vaker de vorderingen van hun kind dan ouders van leerlingen uit groep 8. Dit is een aanvulling op resultaten van eerder onderzoek waaruit over het algemeen bleek dat meer dan de helft van de ouders dagelijks tijd besteden aan het ondersteunen van hun kinderen bij het onderwijs op afstand (Brom et al., 2020; Garbe et al., 2020), bijvoorbeeld door het controleren van het schoolwerk, het geven van uitleg over de leerstof en taakinstructies, het volgen van de vooruitgang en het samenwerken aan leer- of oefenprogramma's (Brom et al., 2020; Smeets, 2020).

Met betrekking tot de mediërende rol van ouderlijke ondersteuning bij het verschil in leergroei laat dit onderzoek ten eerste zien dat naarmate groep 6 en groep 8 leerlingen en schoolverlaters in het sbo meer ondersteuning van de ouders ontvingen tijdens de schooldagen in coronatijd, ze zich minder sterk ontwikkelden op begrijpend lezen rondom de eerste scholensluiting. Dit is in tegenstelling met de verwachting van leerkrachten dat de leeruitkomsten van leerlingen tijdens afstandsonderwijs afhankelijk zijn van de mate van ouderlijke ondersteuning en controle (Bubb & Jones, 2020). In dit geval is het waarschijnlijk dat leerlingen die minder sterk zijn in begrijpend lezen meer ondersteuning krijgen van hun ouders. In eerdere onderzoeken in het Nederlandse onderwijs werd gevonden dat er op school meer tijd wordt besteed aan taal bij een lagere leesvaardigheid van de leerlingen (Swart et al., 2022). Dit onderzoek biedt voorzichtige aanwijzingen dat er ook thuis meer ondersteuning plaatsvindt bij leerlingen met een lagere (leergroei in) leesvaardigheid.

Daarnaast bleek dat groep 6 en groep 8 leerlingen en schoolverlaters in het sbo van ouders met meer cultureel kapitaal een sterkere leergroei op begrijpend lezen doormaakten in de periode rondom de eerste scholensluiting. Voor schoolverlaters in het sbo was verder zichtbaar dat leerlingen van ouders die meer educatieve hulpmiddelen hebben aangeschaft in coronatijd een sterkere leergroei doormaakten. Dit is in lijn met de hypothese dat leerlingen van ouders met een meer bevoorrechte achtergrond minder getroffen zouden worden door de scholensluitingen dan leerlingen van ouders met een minder bevoorrecht achtergrond, omdat ouders met een meer bevoorrechte achtergrond beter in staat zijn om hun kind te ondersteunen bij het onderwijs (Pensiero et al., 2020). Een gebrek aan apparatuur of kennis werd in eerdere onderzoeken door ouders juist als probleem beschreven bij het ondersteunen bij het afstandsonderwijs (Brom et al., 2020; Garbe et al., 2020). In het sbo bleek verder dat leerlingen die thuis nooit of soms Nederlands spreken een sterkere leergroei doormaakten dan leerlingen die thuis (bijna) altijd Nederlands spreken. Wellicht waren de leesprestaties van deze leerlingen lager aan het begin van het afstandsonderwijs, waardoor zij meer ruimte voor verbetering hadden. Een andere mogelijke verklaring voor dit resultaat is dat het afstandsonderwijs zich ook met name richtte op deze doelgroep, waardoor zij er wellicht meer van geprofiteerd hebben.

8.3 Kwantiteit en kwaliteit van vormgeving afstandsonderwijs en invloed op verschil in leergroei

Uit dit onderzoek blijkt dat bo- en sbo-scholen bij scholensluitingen binnen een week een protocol of draaiboek beschikbaar hadden voor de leerkrachten en dat de inrichting van het afstandsonderwijs vaak

in teamverband of per bouw gebeurde, waarbij het soms ook deels aan individuele leerkrachten werd overgelaten. Tijdens beide scholensluitingen lag de nadruk vooral op de basisvakken taal, lezen en rekenen, behalve bij sbo-scholen met een lage uitstroom naar vso/pro: zij kozen het vaakst voor het zoveel mogelijk voortzetten van het reguliere onderwijsprogramma tijdens de tweede scholensluiting.

Bij de herstart na de scholensluitingen werd zoveel mogelijk het reguliere onderwijsprogramma voortgezet, met uitzondering van bo-scholen met een gemiddelde schoolweging waar de nadruk nog steeds op de basisvakken lag. Bij de herstart na de eerste scholensluiting gaven leerkrachten van bo-scholen op schooldagen zoveel mogelijk instructie en deden leerlingen thuis de verwerking. Bij de herstart na de tweede scholensluiting konden leerlingen direct weer naar school, waardoor zowel instructie als verwerking op school plaatsvonden.

In de periodes rondom de scholensluitingen kwam digitaal leesonderwijs zowel in het bo als het sbo meer voor dan in de periodes daarvoor of daarna. Hoe vaak verschillende leesonderwijsactiviteiten voorkwamen verschilt zowel bij de bo- als de sbo-scholen per groep. Zo gaven schoolleiders van bo-scholen met een gemiddelde schoolweging aan dat leerkrachten regelmatig tot vaak het digitale materiaal dat de lesmethode voor lezen voorschrijft gebruikten, terwijl schoolleiders van scholen met een lage schoolweging aangaven dat dit (slechts) af en toe tot regelmatig voorkwam. Schoolleiders van sbo-scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro gaven daarentegen aan dat leerkrachten af en toe tot regelmatig online leesonderwijs gaven, terwijl schoolleiders van sbo-scholen met een gemiddelde en lage uitstroom naar vso/pro aangaven dat dit regelmatig tot vaak voorkwam. Zowel op bo-scholen als sbo-scholen kwamen activiteiten omtrent het monitoren van leesprestaties niet of nauwelijks tot regelmatig voor. Bovendien lieten resultaten in het sbo zien dat het monitoren minder voorkomt bij scholen met een hoge uitstroom naar vso/pro dan bij de scholen met een gemiddelde of lage uitstroom naar vso/pro.

De meeste bo- en sbo-scholen zochten tijdens de scholensluitingen via videobellen contact met ouders. Bo-scholen met een hoge schoolweging en dus een groot aandeel doelgroepeleringen maakten echter vaak gebruik van een combinatie van schriftelijk contact, telefonisch contact en videobellen en sbo-scholen met een gemiddelde uitstroom naar vso/pro noemden het vaakst gebruik te maken van een combinatie van bellen en videobellen. Ook uit andere onderzoeken blijkt dat leerkrachten bij het geven van het onderwijs op afstand vooral gebruikmaakten van videobellen (Bergdahl & Nouri, 2020; Smeets, 2020). Specifiek voor leerlingen met een problematische thuissituatie gaven schoolleiders van zowel bo- als sbo-scholen in het huidige onderzoek aan dat er tijdens beide scholensluitingen via telefoon of e-mail contact werd gezocht met de ouders van de leerling, om zo de leerling te betrekken of extra te ondersteunen bij het onderwijs op afstand en dat er onderwijs op school werd verzorgd. Voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften werd door een deel van de bo- en sbo-scholen ondersteunende (oefen)software ingezet of extra uitleg of hulp gegeven (via ICT of telefoon) tijdens de scholensluitingen.

De meeste schoolleiders ervoeren knelpunten bij het thuisonderwijs tijdens de schoolsluiting(en). De meest genoemde knelpunten waren dat er te weinig tijd was om het gemaakte werk te corrigeren, van feedback te voorzien en met de leerlingen te reflecteren, dat ouders minder beschikbaar of geneigd om de leerling te begeleiden tijdens de momenten dat kinderen thuis voor school werkten en dat leerlingen minder gemotiveerd waren. Uit onderzoek van Rasmitadila et al. (2020) bleek dat ook leerkrachten het een uitdaging vonden om hun leerlingen ertoe te zetten om deel te nemen aan online onderwijs. Korkmaz en Toraman (2020) toonden in overeenstemming met de resultaten uit dit onderzoek aan dat

leerkrachten het moeilijk vonden om tijdens het afstandsonderwijs feedback te geven aan hun leerlingen. Als positieve punten werden in het huidige onderzoek met name de betrokkenheid, inzet en flexibiliteit van het personeel genoemd. Schoolleiders van bo-scholen noemden verder de snelheid waarmee het afstandsonderwijs werd georganiseerd als positief punt. Schoolleiders van sbo-scholen noemden als positief punt vaak de professionaliseringslag van leerkrachten.

Met betrekking tot verschillen in leergroei tussen leerlingen van verschillende groepen scholen laat dit onderzoek zien dat groep 6 leerlingen van scholen met een gemiddelde of hoge schoolweging gemiddeld een kleinere leergroei hadden dan leerlingen van scholen met een lage schoolweging. In lijn met de hypothese blijkt uit dit onderzoek dus dat groep 6 leerlingen van scholen met een groter percentage doelgroepleerlingen een minder sterke ontwikkeling op begrijpend lezen doormaakten dan leerlingen van scholen met een kleiner percentage doelgroepleerlingen. De invulling van het begrijpend leesonderwijs was echter niet van invloed op de leergroei van groep 6 leerlingen.

Voor groep 8 leerlingen bleek dat leerlingen van scholen in een weinig stedelijk gebied en van scholen in een zeer sterk stedelijk gebied een sterkere groei op begrijpend lezen doormaakten dan leerlingen uit niet-stedelijk gebied. Groep 8 leerlingen van scholen die in sterkere mate leesresultaten monitoren middels digitale toetsen en dashboards lieten een sterkere leergroei op begrijpend lezen zien. Dit verband verdween echter wanneer er werd nagegaan of de invulling van het begrijpend leesonderwijs van de school verschilt voor doelgroep- en niet-doelgroepleerlingen.

De onderzoeksgroep in het sbo was te klein om de rol van het afstandsonderwijs bij de leergroei in begrijpend lezen te analyseren.

8.4 Lessen voor de toekomst

Hoewel wordt verondersteld dat verschillen in de kwantiteit en kwaliteit van de ondersteuning van ouders en het afstandsonderwijs van de scholen tot verschillen in leergroei leiden, was naar de exacte invulling van het afstandsonderwijs of ondersteuning thuis op het gebied van begrijpend lezen weinig onderzoek gedaan. Dit onderzoek laat zien dat de thuissituatie inderdaad een rol speelt in de begrijpend leesontwikkeling: leerlingen van ouders met meer cultureel kapitaal maakten een sterkere leergroei door in de periode rondom de eerste scholensluiting. Daarnaast laat dit onderzoek een correlatie zien tussen de mate van ondersteuning en de ontwikkeling op begrijpend lezen: leerlingen die zich minder sterk ontwikkelden op begrijpend lezen ontvingen tijdens de schooldagen meer ondersteuning van hun ouders.

Op schoolniveau blijkt dat vooral de populatie (groep 6) en stedelijkheid van de omgeving (groep 8) van de school een rol speelden in de begrijpend leesontwikkeling. Op basis van het kwantitatieve onderzoek blijkt de specifieke invulling van het begrijpend leesonderwijs echter niet samen te hangen met de leergroei in begrijpend lezen. Het kwalitatieve onderzoek laat echter wel een aantal protectieve factoren zien die veel voorkomen op succesvolle scholen. Zo blijkt dat de succesvolle scholen bij het maken van keuzes met betrekking tot het onderwijs tijdens de schoolsluitingen vaak de zorgen over het overvragen van ouders bij het bieden van thuisonderwijs en het uitputten van leerlingen meewegen. Continuïteit in het contact met leerlingen werd belangrijk geacht, omdat het welzijn en de vorderingen van de leerlingen op die manier in de gaten kon worden gehouden. Daarnaast besteedden leerkrachten van succesvolle scholen aandacht aan het versterken van de ouderbetrokkenheid, bijvoorbeeld door het geven van informatie over de rol van ouders bij het stimuleren van de (lees)ontwikkeling van kinderen. Ook vroegen

de leerkrachten de ouders regelmatig naar het huiswerk en bespreken ze eventuele zorgen over het welbevinden van leerlingen met ouders.

Bronnen

- Aalders, P., Langen, A. van, Smits, K., Tillaart, D. van den, & Wolbers, M. H. J. (2020). *PISA-2018 De verdieping: Kansenongelijkheid in het voortgezet onderwijs*. KBA Nijmegen. <https://www.pisa-nederland.nl/pisa-2018/>
- Alexander, K. L., Entwisle, D. R., & Olson, L. S. (2007). Lasting consequences of the summer learning gap. *American Sociological Review*, 72(2), 167-180.
- Bao, X., Qu, H., Zhang, R., & Hogan, T. (2020). *Literacy loss in kindergarten children during COVID-19 school closures*. MGH Institute of Health Professions/ Georgia Institute of Technology.
- Bergdahl, N., & Nouri, J. (2020). Covid-19 and crisis-prompted distance education in Sweden. *Technology, Knowledge and Learning*. <https://doi.org/10.1007/s10758-020-09470-6>
- Bolhaar, J., Houkes-Hommes, A., & Ven, K. van der (2018). *Bewezen (in)effectieve maatregelen tegen achterstanden in het primair onderwijs*. Centraal Planbureau. <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Achtergronddocument-6jun2018-Bewezen-in-effectieve-maatregelen-tegen-leerachterstanden-in-het-primair-onderwijs.pdf>
- Brom, C., Lukavsky, J., Greger, D., Hannemann, T., Straková, J., & Švaríček, R. (2020). Mandatory home education during the COVID-19 lockdown in the Czech Republic: A rapid survey of 1st-9th graders' parents. *Frontiers in Education*, 5(103), 1-8. <https://doi.org/10.3389/feduc.2020.00103>
- Bubb, S., & Jones, M. (2020). Learning from the COVID-19 home-schooling experience: Listening to pupils, parents/carers and teachers. *Improving Schools*, 23(3), 209-222. <https://doi.org/10.1177/1365480220958797>
- Cooper, H., Nye, B., Charlton, K., Lindsay, J., & Greathouse, S. (1996). The effects of summer vacation on achievement test scores: A narrative and meta-analytic review. *Review of Educational Research*, 66(3), 227-268.
- Drabowicz, T. (2014). *Gender and digital usage inequality among adolescents: A comparative study of 39 countries*. *Computers & Education*, 74, 98-111. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2014.01.016>.
- Garbe, A., Ogurlu, U., Logan, N., & Cook, P. (2020). COVID-19 and remote learning: Experiences of parents with children during the pandemic. *American Journal of Qualitative Research*, 4(3), 45-65. <https://doi.org/10.29333/ajqr/8471>
- Gubbels, J., van Langen, A. M. L., Maassen, N. A. M., & Meelissen, M. R. M. (2019). *Resultaten PISA-2018 in vogelvlucht*. Universiteit Twente. <https://www.pisa-nederland.nl/resultaten/>
- Haelermans, C., Abbink, H., Baumann, S., Bijlsma, I., Havermans, W., Jacobs, M., Van Vugt, L., & Van Wetten, S. (2022a). Balans na twee jaar: nog steeds vertraging in de leergroei, maar nadeel kwetsbare leerlingen verkleind. NCO Factsheet No. 2022-1. https://www.nationaalcohortonderzoek.nl/sites/nco/files/media-files/factsheet2022_01_nco_algemeen_2_jaar_leergroei_v2.pdf

- Haelermans, C., Abbink, H., Baumann, S., Bijlsma, I., Havermans, W., Jacobs, M., Van Vugt, L., & Van Wetten, S. (2022b). Minder vertraging leergroei kwetsbare leerlingen in tweede jaar COVID-19. NCO Factsheet No. 2022-3. https://www.nationaalcohortonderzoek.nl/sites/nco/files/media-files/factsheet2022_03_nco_leerlingkenmerken_v2.pdf
- Haelermans, C., Van der Velden, R., Aarts, B., Bijlsma, I., Jacobs, M., Smeets, C., Van Vugt, L., & Van Wetten, S. (2021a). Leergroei deels hersteld, behalve bij begrijpend lezen. NCO Factsheet No. 5. https://www.nationaalcohortonderzoek.nl/sites/nco/files/media-files/factsheet05_nco_algemeen_def.pdf
- Haelermans, C., Van der Velden, R., Aarts, B., Bijlsma, I., Huijgen, T., Jacobs, M., Van Vugt, L., & Van Wetten, S. (2021b). Sommige leerlingen extra gedupeerd door eerste schoolsluiting. NCO Factsheet No. 2. https://www.nationaalcohortonderzoek.nl/sites/nco/files/media-files/factsheet02_nco_leerlingkenmerken_def.pdf
- Haelermans, C., Van der Velden, R., Aarts, B., Bijlsma, I., Jacobs, M., Smeets, C., Van Vugt, L., & Van Wetten, S. (2021c). *Balans na anderhalf jaar: kwetsbare leerlingen nog steeds (veel) meer vertraging in leergroei.* NCO Factsheet No. 9. https://www.nationaalcohortonderzoek.nl/sites/nco/files/media-files/factsheet09_nco_leerlingkenmerken_0.pdf
- Inspectie van het Onderwijs (2020a). *De Staat van het Onderwijs 2020*. Inspectie van het Onderwijs. <https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2020/04/22/staat-van-het-onderwijs-2020>
- Inspectie van het Onderwijs (2020b). *COVID-19-monitor*. Inspectie van het Onderwijs. <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/corona-onderzoeken/documenten/publicaties/2020/05/13/covid-19-monitor-po>
- Korkmaz, G. & Toraman, Ç. (2020). Are we ready for the post-COVID-19 educational practice? An investigation into what educators think as to online learning. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 293-309.
- Ministerie van Algemene Zaken (2021). *Februari 2021: Verlenging lockdown en meer aandacht voor de sociaaleconomische gevolgen.* Verkregen op 6 mei 2022 van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-tijdlijn/februari-2021-verlenging-lockdown-en-meer-aandacht-voor-de-sociaaleconomische-gevolgen>
- Notten, N., Peter, J., Kraaykamp, G., & Valkenburg, P. M. (2009). Research Note: Digital divide across borders. A cross-national study of adolescents' use of digital technologies. *European Sociological Review*, 25(5), 551-560. <https://doi.org/10.1093/esr/jcn071>
- Pensiero, N., Kelly, T., & Bokhove, C. (2020). *Learning inequalities during the Covid-19 pandemic: How families cope with home-schooling.* University of Southampton research report. <https://doi.org/10.5258/SOTON/P0025>
- Rasmitadila, Aliyyah, R. R., Rachmadtullah, R., Samsudin, A., Syaodih, E., Nurtanto, M., & Tambunan, A. R. S. (2020). The perceptions of primary school teachers of online learning during the COVID-19 pandemic period: A case study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 7(2), 90-109. <http://dx.doi.org/10.29333/ejecs/388>
- Raudszus, H., Segers, E., & Verhoeven, L. (2019). Situation model building ability uniquely predicts first and second language reading comprehension. *Journal of Neurolinguistics*, 50, 106-119. <https://doi.org/10.1016/j.jneuroling.2018.11.003>

Smeets, E. (2020). *Monitor hybride onderwijs*. KBA Nijmegen.

UNICEF Nederland. (2020). *Coronacrisis en kinderen en jongeren in Nederland. Een inventarisatie van de impact van de coronacrisis op kinderen en jongeren in Nederland*. <https://www.unicef.nl/files/UNC-Rapport-Coronacrisis-en-jongeren-FINAL-compleet.pdf>

Swart, N., Gubbels, J., In 't Zandt, M., Kuijpers, R., Hemker, B., Hommelberg, R., van Langen, A., Wolbers, M., Segers, E., & Droop, M. (2022). *Leesvaardigheid in het (s)bo. Technisch rapport Peil. onderwijs Leesvaardigheid einde (speciaal) basisonderwijs 2021*. Expertisecentrum Nederlands

Swart, N., Gubbels, J., in 't Zandt, M., Wolbers, M., & Segers, E. (2023). *PIRLS-2021: Trends in leesprestaties, leesattitude en leesgedrag van tienjarigen uit Nederland*. Expertisecentrum Nederlands

Tiruchittampalam, S., Nicholson, T., Levin, J. R., & Ferron, J. M. (2018). The effects of preliteracy knowledge, schooling, and summer vacation on literacy acquisition. *The Journal of Educational Research*, 111(1), 28–42. <https://doi.org/10.1080/00220671.2016.1190911>

Van den Bosch, L. J., Segers, E., & Verhoeven, L. (2020). First and second language vocabulary affect early second language reading comprehension development. *Journal of Research in Reading*, 43, 290-308. <https://doi.org/10.1111/1467-9817.12304>

Bijlagen

Bijlage 1: Vragenlijst afstandsonderwijs

Bijlage 2: Herziene vragenlijst afstandsonderwijs

Bijlage 3: Aanvullende vragen oudervragenlijst

Bijlage 4: Factor- en betrouwbaarheidsanalyse ouderlijke ondersteuning

Bijlage 5: Factor- en betrouwbaarheidsanalyse invulling afstandsonderwijs

Bijlage 6: Analyse rol invulling afstandsonderwijs gedurende tweede scholensluiting

Geachte schoolleider, Hartelijk dank voor uw aanmelding voor het begrijpend leesonderzoek. Om meer inzicht te krijgen in de inrichting en uitvoering van het (afstands)onderwijs op uw school ten tijde van de coronapandemie vragen we u om deze korte vragenlijst in te vullen. Het is belangrijk dat u elke vraag zo nauwkeurig mogelijk beantwoordt, zodat de informatie een goed beeld van de situatie op uw school geeft. Het begrijpend leesonderzoek vindt later dit schooljaar plaats bij de leerlingen in de huidige groepen 6 en 8. Daarom gaan de volgende vragen voornamelijk over het onderwijs dat uw school vorig schooljaar tijdens de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) en bij de herstart (11 mei 2020 – zomervakantie) heeft aangeboden aan deze leerlingen, toen zij in respectievelijk groep 5 en 7 zaten. Sommige vragen zullen misschien het beste te beantwoorden zijn door de leerkrachten van groep 5 en 7 van vorig jaar te raadplegen. Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten. Klik ‘Volgende’ om te starten met de vragenlijst.

Sectie A: Inrichting van het onderwijs op afstand tijdens de scholensluiting (16 maart – 10 mei 2020)

De volgende vragen gaan over de inrichting van het onderwijs op afstand aan groep 5 en 7 in de periode van de volledige scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020).

A1. Wanneer was in verband met de scholensluiting (16 maart 2020) een protocol of draaiboek beschikbaar voor de leerkrachten van groep 5 en 7 voor het onderwijs op afstand?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

Binnen een week na de scholensluiting

Binnen twee weken na de scholensluiting

Later dan twee weken na de scholensluiting

Er is geen protocol of draaiboek gemaakt

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

A2. Wie zorgde voor het inrichten van het onderwijs op afstand aan groep 5 en 7?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

Dit is in teamverband of per bouw ingericht

Dit is deels in teamverband of per bouw ingericht, deels aan individuele leerkrachten overgelaten

Iedere leerkracht heeft het eigen onderwijs ingericht

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

A3. Hoe gaf de school het onderwijs op afstand aan groep 5 en 7 vorm?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

Zoveel mogelijk voortzetten van het reguliere onderwijsprogramma

Selectieve voortzetting van het reguliere onderwijsprogramma

Nadruk op basisvakken taal, lezen en rekenen

Nadruk op onderhoud en herhaling

Voortzetting van het onderwijsprogramma in een lager tempo

Geen specifiek uitgangspunt

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

Sectie B: Inrichting van onderwijs bij herstart (11 mei 2020 – zomervakantie 2020)

De volgende vragen gaan over de inrichting van het onderwijs op afstand aan groep 5 en 7 in de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei 2020 – zomervakantie).

B1. Wat typeert het beste de inhoud van het onderwijs aan groep 5 en 7 tijdens de gedeeltelijke herstart (11 mei 2020 - zomervakantie)?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

- Zoveel mogelijk voortzetten van het reguliere onderwijsprogramma
- Voortzetting van het reguliere onderwijsprogramma in een lager tempo (t.o.v. vóór de COVID-19-crisis)
- Selectieve voortzetting van het reguliere onderwijsprogramma
- De school zette in op inhalen voor de basisvakken taal, lezen, rekenen om de einddoelen voor elk leerjaar te behalen
- Geen specifiek uitgangspunt
- Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

B2. Hoe was de inhoud van het onderwijs in groep 5 en 7 verdeeld over thuiswerk en schoolwerk na de gedeeltelijke herstart op 11 mei 2020?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

- Het geven van instructie en werken aan opdrachten vond in gelijke mate thuis en op school plaats
- De leerkrachten gaven zoveel mogelijk instructie op schooldagen, de verwerking deden leerlingen thuis
- De schooltijd werd vooral benut voor basisvakken (taal, lezen en rekenen)
- De schooltijd werd extra benut voor andere vakken die tijdens thuisonderwijs minder aan bod waren gekomen
- Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

Sectie C: Acties, knelpunten en positieve punten

De volgende vragen gaan over specifieke acties die vanuit school zijn ondernomen om leerlingen met een problematische thuissituatie te bereiken en over knelpunten en positieve punten bij het onderwijs in de periode van de scholensluiting (16 maart – 10 mei 2020) en gedeeltelijke herstart (11 mei 2020 – zomervakantie).

C1. Welke acties zijn vanuit school ondernomen om leerlingen met een problematische thuissituatie bij het onderwijs op afstand te betrekken of extra te ondersteunen?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk. Klik alle antwoorden aan die van toepassing zijn.

Niet van toepassing. Er zijn geen leerlingen met een problematische thuissituatie

Vanuit school vond huisbezoek plaats

Er werd via telefoon of e-mail contact gezocht met de ouders

Er werd via telefoon of e-mail (extra) contact gezocht met de leerling

De leerling kreeg onderwijs op school

De leerling kreeg een aangepast programma op afstand

De leerling kreeg een-op-een begeleiding

Het wijkteam of jeugdhulp is ingeschakeld

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

C2. Waren er specifieke knelpunten bij het thuisonderwijs?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk. Klik alle antwoorden aan die van toepassing zijn.

Nee

Weet ik niet

Ja, er was te weinig tijd om het gemaakte werk te corrigeren, van feedback te voorzien en met de leerlingen te reflecteren

Ja, de leerkrachten focusten op de leerlingen op school en hadden te weinig tijd voor begeleiding van leerlingen die niet op school waren

Ja, leerlingen waren minder gemotiveerd

Ja, ouders waren minder beschikbaar of geneigd om de leerling te begeleiden tijdens de momenten dat kinderen thuis voor school werkten

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

C3. Terugkijkend op de periode tussen 16 maart en zomervakantie 2020, wat zijn opvallende/positieve/krachtige punten die uw school kenmerken?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk. Klik alle antwoorden aan die van toepassing zijn.

Niet van toepassing; er zijn geen opvallende/positieve/krachtige punten te noemen

De betrokkenheid en inzet van het personeel

De professionaliseringsslag van de leraren (op ICT-gebied)

De flexibiliteit van het personeel

De vaardigheden van teams en docenten om het onderwijs op een alternatieve manier te organiseren

De samenwerking binnen de school

De samenwerking met ouders/verzorgers

De samenwerking met gemeenten, buitenschoolse opvang, GGD, e.a.

De continue verbeteringen van het onderwijs zoals dat gegeven kon worden (alternatieve werkvormen)

De snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd

De snelheid waarmee de herstart is georganiseerd

Anders, namelijk:

Anders, namelijk:

Sectie D: Leesonderwijs op afstand

Omdat dit een begrijpend leesonderzoek betreft zijn we geïnteresseerd in de vormgeving van het leesonderwijs aan groep 5 en 7 ten tijde van de scholensluiting (16 maart – 10 mei 2020) en gedeeltelijke herstart (11 mei – zomervakantie 2020). Om goed inzicht te krijgen in de veranderingen in het leesonderwijs, vragen we u naar de inrichting van het leesonderwijs en het volgen van de leesresultaten in de situatie voor, tijdens en na de coronamaatregelen in het voorjaar van 2020.

D1.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven per e-mail aan wat de leerlingen moeten doen voor het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D2.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten maken voor het leesonderwijs gebruik van een digitale omgeving waarin kan worden samengewerkt en opdrachten kunnen worden gegeven, gemaakt en uitgewisseld (zoals Google Classroom)

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D3.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen krijgen een weektaak voor het leesonderwijs om zelfstandig aan te werken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D4.

Hoe kreeg het **leesonderwijs** in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen werken met schriftelijk leermateriaal voor het **leesonderwijs**

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D5.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven online leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D6.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven alle leerlingen in hun groep tegelijk uitleg voor het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D7.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten bieden de leeslessen aan zoals deze in de lesmethodes worden beschreven

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D8.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken het digitale materiaal dat de lesmethode voor het leesonderwijs voorschrijft

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D9.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen werken met oefensoftware voor het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D10.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken ondersteunende (oefen)software voor het leesonderwijs aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D11.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven leerlingen via ICT individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D12.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven leerlingen via de telefoon individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D13.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen werken bij het leesonderwijs (in tweetallen of groepjes) samen met ICT

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

D14.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 5 en 7 vorm in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie) en het huidige schooljaar?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam vóór 16 maart, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

Leerlingen kiezen bij het leesonderwijs zelf leerinhouden die passen bij de leerdoelen

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

Sectie E: Volgen van de leesresultaten

E1.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten maken voor het leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten (in bijvoorbeeld Snappet, Gynzy)

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E2.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten analyseren de informatie van (andere) digitale dashboards om de leesprestaties van leerlingen te volgen

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E3.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs resultaten uit digitale leermiddelen voor de beoordeling van leerlingen

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E4.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om het niveau van leerlingen tussentijds te monitoren

Antwoorδοpties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E5.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben schriftelijk (bijv. via e-mail of de ELO) contact met leerlingen om hun voortgang in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E6.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten bellen leerlingen op om hun voortgang in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E7.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben via beeld en spraak (bijv. Facetime, Google Meet, MS Teams, Skype, Zoom) contact met leerlingen om hun voortgang in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E8.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben schriftelijk (bijv. via e-mail of de ELO) contact met ouders om de voortgang van leerlingen in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E9.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten bellen ouders op om de voortgang van leerlingen in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

E10.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 5 en 7 gevolgd in de periode van de scholensluiting (16 maart - 10 mei 2020) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de coronamaatregelen voor het onderwijs (voor 16 maart 2020), de periode van de gedeeltelijke herstart (11 mei t/m zomervakantie 2020) en het huidige schooljaar?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet voor 16 maart 2020, bij de scholensluiting tussen 16 maart en 10 mei 2020, bij de gedeeltelijke herstart tussen 11 mei en de zomervakantie 2020 en in het huidige schooljaar.

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben via beeld en spraak (bijv. Facetime, Google Meet, MS Teams, Skype, Zoom) contact met ouders om de voortgang van leerlingen in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór scholensluiting </p><p> </p><p> (vóór 16 maart 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens scholensluiting </p><p> </p><p> (16 maart - 10 mei 2020) </p><p> </p>

<p> Gedeeltelijke herstart </p><p> </p><p> (11 mei - zomervakantie) </p><p> </p>

<p> Huidig schooljaar </p><p> </p><p> (begin schooljaar - heden) </p><p> </p>

Sectie F: Einde

Dit is het einde van de vragenlijst. Klik op 'Verzenden' om uw antwoorden te verzenden. Hartelijk dank voor de tijd en moeite die u aan het invullen van deze vragenlijst heeft besteed!

U kunt dit venster sluiten.

Geachte schoolleider,

Hartelijk dank voor uw aanmelding voor het begrijpend leesonderzoek. Om meer inzicht te krijgen in de inrichting en uitvoering van het (afstands)onderwijs op uw school ten tijde van de coronapandemie vragen we u om deze korte vragenlijst in te vullen.

Het is belangrijk dat u elke vraag zo nauwkeurig mogelijk beantwoordt, zodat de informatie een goed beeld van de situatie op uw school geeft.

Het begrijpend leesonderzoek betreft de leerlingen in de huidige groepen 6 en 8. De volgende vragen gaan over het onderwijs dat uw school tijdens de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) en bij de herstart (8 februari tot heden) heeft aangeboden aan deze leerlingen.

Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer 10 minuten. Klik ‘Volgende’ om te starten met de vragenlijst.

Sectie A: Inrichting van het onderwijs op afstand tijdens de tweede scholensluiting (16 dec 2020 – 7 feb 2021)

De volgende vragen gaan over de inrichting van het onderwijs op afstand aan groep 6 en 8 in de periode van de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021).

A1. Wanneer was in verband met de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) een protocol of draaiboek beschikbaar voor de leerkrachten van groep 6 en 8 voor het onderwijs op afstand?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

Binnen een week na de scholensluiting

Binnen twee weken na de scholensluiting

Later dan twee weken na de scholensluiting

Er is geen protocol of draaiboek gemaakt

Anders, namelijk...

A2. Wanneer was er dan in verband met de tweede volledige scholensluiting een protocol of draaiboek beschikbaar voor de leerkrachten van groep 6 en 8 voor het onderwijs op afstand?

A3. Wie zorgde voor het inrichten van het onderwijs op afstand aan groep 6 en 8?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

Dit is in teamverband of per bouw ingericht

Dit is deels in teamverband of per bouw ingericht, deels aan individuele leerkrachten overgelaten

Iedere leerkracht heeft het eigen onderwijs ingericht

Anders, namelijk...

A4. Wie zorgde dan voor het inrichten van het onderwijs op afstand aan groep 6 en 8?

A5. Hoe gaf de school het onderwijs op afstand aan groep 6 en 8 vorm?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

Zoveel mogelijk voortzetten van het reguliere onderwijsprogramma

Selectieve voortzetting van het reguliere onderwijsprogramma

Nadruk op basisvakken taal, lezen en rekenen

Nadruk op onderhoud en herhaling

Voortzetting van het onderwijsprogramma in een lager tempo

Geen specifiek uitgangspunt

Anders, namelijk...

A6. Hoe gaf de school het onderwijs op afstand dan aan groep 6 en 8 vorm?

Sectie B: Inrichting van onderwijs bij herstart (8 februari 2021 tot heden)

De volgende vragen gaan over de inrichting van het onderwijs op afstand aan groep 6 en 8 in de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden).

B1. Wat typeert het beste de inhoud van het onderwijs aan groep 6 en 8 tijdens de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

- Zoveel mogelijk voortzetten van het reguliere onderwijsprogramma
- Voortzetting van het reguliere onderwijsprogramma in een lager tempo (t.o.v. vóór de COVID-19-crisis)
- Selectieve voortzetting van het reguliere onderwijsprogramma
- De school zette in op inhalen voor de basisvakken taal, lezen, rekenen om de einddoelen voor elk leerjaar te behalen
- Geen specifiek uitgangspunt
- Anders, namelijk...

B2. Wat typeert dan het beste de inhoud van het onderwijs aan groep 6 en 8 tijdens de herstart?

B3. Hoe was de inhoud van het onderwijs in groep 6 en 8 verdeeld over thuiswerk en schoolwerk na de herstart op 8 februari 2021?

Klik het antwoord aan dat het meest van toepassing is.

- Het geven van instructie en werken aan opdrachten vond in gelijke mate thuis en op school plaats
- De leerkrachten gaven zoveel mogelijk instructie op schooldagen, de verwerking deden leerlingen thuis
- De schooltijd werd vooral benut voor basisvakken (taal, lezen en rekenen)
- De schooltijd werd extra benut voor andere vakken die tijdens thuisonderwijs minder aan bod waren gekomen
- Anders, namelijk...

B4. Hoe was de inhoud van het onderwijs in groep 6 en 8 dan verdeeld over thuiswerk en schoolwerk na de herstart op 8 februari 2021?

Sectie C: Acties, knelpunten en positieve punten

De volgende vragen gaan over specifieke acties die vanuit school zijn ondernomen om leerlingen met een problematische thuissituatie te bereiken en over knelpunten en positieve punten bij het onderwijs in de periode van de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021).

C1. Welke acties zijn vanuit school ondernomen in de periode van de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) om leerlingen met een problematische thuissituatie bij het onderwijs op afstand te betrekken of extra te ondersteunen?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk. Klik alle antwoorden aan die van toepassing zijn.

- Niet van toepassing. Er zijn geen leerlingen met een problematische thuissituatie
- Vanuit school vond huisbezoek plaats
- Er werd via telefoon of e-mail contact gezocht met de ouders
- Er werd via telefoon of e-mail (extra) contact gezocht met de leerling
- De leerling kreeg onderwijs op school
- De leerling kreeg een aangepast programma op afstand
- De leerling kreeg een-op-een begeleiding
- Het wijkteam of jeugdhulp is ingeschakeld
- Anders, namelijk...

C2. Welke andere acties zijn vanuit school ondernomen in de periode van de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) om leerlingen met een problematische thuissituatie bij het onderwijs op afstand te betrekken of extra te ondersteunen?

C3. Waren er specifieke knelpunten bij het thuisonderwijs in de periode van de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021)?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk. Klik alle antwoorden aan die van toepassing zijn.

- Nee
- Weet ik niet
- Ja, er was te weinig tijd om het gemaakte werk te corrigeren, van feedback te voorzien en met de leerlingen te reflecteren
- Ja, de leerkrachten focusten op de leerlingen op school en hadden te weinig tijd voor begeleiding van leerlingen die niet op school waren
- Ja, leerlingen waren minder gemotiveerd
- Ja, ouders waren minder beschikbaar of geneigd om de leerling te begeleiden tijdens de momenten dat kinderen thuis voor school werkten
- Anders, namelijk...

C4. Welke andere knelpunten waren er bij het thuisonderwijs in de periode van de tweede volledige scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021)?

C5. Terugkijkend op de periode tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021, wat zijn opvallende/positieve/krachtige punten die uw school kenmerken?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk. Klik alle antwoorden aan die van toepassing zijn.

Niet van toepassing; er zijn geen opvallende/positieve/krachtige punten te noemen

De betrokkenheid en inzet van het personeel

De professionaliseringsslag van de leraren (op ICT-gebied)

De flexibiliteit van het personeel

De vaardigheden van teams en docenten om het onderwijs op een alternatieve manier te organiseren

De samenwerking binnen de school

De samenwerking met ouders/verzorgers

De samenwerking met gemeenten, buitenschoolse opvang, GGD, e.a.

De continue verbeteringen van het onderwijs zoals dat gegeven kon worden (alternatieve werkvormen)

De snelheid waarmee het afstandsonderwijs is georganiseerd

De snelheid waarmee de herstart is georganiseerd

Anders, namelijk...

C6. Welke andere opvallende/positieve/krachtige punten kenmerken uw school?

Sectie D: Leesonderwijs op afstand

Omdat dit een begrijpend leesonderzoek betreft zijn we geïnteresseerd in de vormgeving van het leesonderwijs aan groep 6 en 8 ten tijde van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) en de herstart (8 februari 2021 tot heden). Om goed inzicht te krijgen in de veranderingen in het leesonderwijs, vragen we u naar de inrichting van het leesonderwijs en het volgen van de leesresultaten in de situatie voor, tijdens en na de coronamaatregelen in het schooljaar 2020/2021.

D1.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven per e-mail aan wat de leerlingen moeten doen voor het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D2.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten maken voor het leesonderwijs gebruik van een digitale omgeving waarin kan worden samengewerkt en opdrachten kunnen worden gegeven, gemaakt en uitgewisseld (zoals Google Classroom)

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D3.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen krijgen een weektaak voor het leesonderwijs om zelfstandig aan te werken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D4.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen werken met schriftelijk leermateriaal voor het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D5.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven online leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D6.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven alle leerlingen in hun groep tegelijk uitleg voor het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D7.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten bieden de leeslessen aan zoals deze in de lesmethodes worden beschreven

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D8.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken het digitale materiaal dat de lesmethode voor het leesonderwijs voorschrijft

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D9.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen werken met oefensoftware voor het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D10.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken ondersteunende (oefen)software voor het leesonderwijs aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D11.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven leerlingen via ICT individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D12.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten geven leerlingen via de telefoon individueel extra uitleg of hulp bij het leesonderwijs

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D13.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerlingen werken bij het leesonderwijs (in tweetallen of groepjes) samen met ICT

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

D14.

Hoe kreeg het leesonderwijs in groep 6 en 8 vorm in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari 2021 tot heden)?

Er volgen 14 stellingen, waarin een leesonderwijsactiviteit wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak het voorkwam bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de tweede scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

Leerlingen kiezen bij het leesonderwijs zelf leerinhouden die passen bij de leerdoelen

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari - heden) </p><p> </p>

Sectie E: Volgen van de leesresultaten

E1.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten maken voor het leesonderwijs gebruik van analyses van digitale toetsresultaten (in bijvoorbeeld Snappet, Gynzy)

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E2.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten analyseren de informatie van (andere) digitale dashboards om de leesprestaties van leerlingen te volgen

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E3.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs resultaten uit digitale leermiddelen voor de beoordeling van leerlingen

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E4.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten gebruiken voor het leesonderwijs (formatieve) digitale toetsen om het niveau van leerlingen tussentijds te monitoren

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E5.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben schriftelijk (bijv. via e-mail of de ELO) contact met leerlingen om hun voortgang in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E6.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten bellen leerlingen op om hun voortgang in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E7.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben via beeld en spraak (bijv. Facetime, Google Meet, MS Teams, Skype, Zoom) contact met leerlingen om hun voortgang in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E8.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben schriftelijk (bijv. via e-mail of de ELO) contact met ouders om de voortgang van leerlingen in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E9.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten bellen ouders op om de voortgang van leerlingen in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

E10.

Hoe werden de leesresultaten van de leerlingen uit groep 6 en 8 gevolgd in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) in vergelijking met de periode voorafgaand aan de scholensluiting (voor 16 december 2020) en de periode van de herstart (8 februari tot heden)?

Er volgen 10 stellingen, waarin een wijze van leesresultaten volgen wordt beschreven. Geef per stelling met een cijfer aan hoe vaak de genoemde wijze werd ingezet bij groep 6-8 vóór 16 december 2020, bij de scholensluiting tussen 16 december 2020 en 7 februari 2021 en bij de herstart (8 februari 2021 tot heden).

- (1) Nooit
- (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten)
- (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten)
- (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten)
- (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

De leerkrachten hebben via beeld en spraak (bijv. Facetime, Google Meet, MS Teams, Skype, Zoom) contact met ouders om de voortgang van leerlingen in het lezen te bespreken

Antwoordopties:

(1) Nooit (2) Af en toe (bij 1 tot 25% van de onderwijsactiviteiten) (3) Regelmatig (bij 25 tot 50% van de onderwijsactiviteiten) (4) Vaak (bij 50 tot 75% van de onderwijsactiviteiten) (5) Heel vaak (bij meer dan 75% van de onderwijsactiviteiten)

<p> Vóór tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (augustus – 15 december 2020) </p><p> </p>

<p> Tijdens tweede scholensluiting </p><p> </p><p> (16 december 2020 – 7 februari 2021) </p><p> </p>

<p> Herstart </p><p> </p><p> (8 februari 2021 - heden) </p><p> </p>

Sectie F: Maatregelen voor het leesonderwijs tijdens de periode van de eerste lockdown (schooljaar 2019/2020)

F1. Kun u in het kort beschrijven in hoeverre de aanpak in de periode van de tweede scholensluiting (16 december 2020 – 7 februari 2021) verschilde van de aanpak in de periode van de eerste scholensluiting (16 maart – 10 mei 2020)? (Maximaal 250 woorden)

Sectie G: Einde

Dit is het einde van de vragenlijst. Klik op 'Verzenden' om uw antwoorden te verzenden. Hartelijk dank voor de tijd en moeite die u aan het invullen van deze vragenlijst heeft besteed!

U kunt dit venster sluiten.

Bijlage 3: Aanvullende vragen ouder vragenlijst

23

Hoe vaak gebeurde tijdens schooldagen het volgende toen de school gesloten was (in de periode maart t/m mei 2020)?

Kleur op elke regel één rondje in.

	Nooit	Enkele keren per maand	1 of 2 keer per week	3 of 4 keer per week	Elke schooldag
a) Mijn kind maakte schoolwerk op de computer, laptop of tablet	☐	☐	☐	☐	☐
b) Ik controleerde of mijn kind het schoolwerk af had	☐	☐	☐	☐	☐
c) Mijn kind volgde (online) bijles buiten de lessen die de school verzorgde	☐	☐	☐	☐	☐
d) Ik wees mijn kind op oefenmateriaal of websites met (extra) uitleg	☐	☐	☐	☐	☐
e) Ik hielp mijn kind bij het vinden en beoordelen van informatie op internet	☐	☐	☐	☐	☐
f) Ik hielp mijn kind bij het gebruik van algemene computerprogramma's voor bijvoorbeeld tekstverwerking of e-mail	☐	☐	☐	☐	☐
g) Ik werkte samen met mijn kind aan leer- of oefenprogramma's voor school	☐	☐	☐	☐	☐
h) Ik volgde welke vorderingen mijn kind maakte	☐	☐	☐	☐	☐
i) Ik stimuleerde mijn kind om online een testje of oefentoets te maken	☐	☐	☐	☐	☐
j) Ik zocht samen met mijn kind op internet naar uitleg van leerstof	☐	☐	☐	☐	☐
k) Ik gaf mijn kind uitleg over de leerstof	☐	☐	☐	☐	☐

24

A. Kreeg uw kind thuis doorgaans hulp bij het schoolwerk toen de school gesloten was (in de periode maart t/m mei 2020)?

Kleur één rondje in.

Ja ---

Nee --- (Zo nee, ga naar vraag 25)

Zo ja,

B. Hoeveel uur per schooldag kreeg uw kind thuis doorgaans hulp bij het schoolwerk? Dit kan hulp zijn die u als ouder(s)/verzorger(s) zelf gaf, maar ook hulp van (oudere) broertjes of zusjes, andere familieleden (bijv. opa of oma) of andere mensen in uw omgeving (bijv. buurvrouw, vrienden).

Kleur één rondje in.

minder dan een kwartier per dag ---

een kwartier tot een half uur per dag ---

een half uur tot 1 uur per dag ---

1 tot 2 uur per dag ---

2 tot 3 uur per dag ---

meer dan 3 uur per dag ---

dat weet ik niet ---

Geef aan in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende uitspraken over de situatie toen de school gesloten was (in de periode maart t/m mei 2020).

Kleur op elke regel één rondje in.

	Helemaal mee eens	Een beetje mee eens	Een beetje mee oneens	Helemaal mee oneens
a) De hulp die mijn kind doorgaans van mij of andere personen in onze omgeving kreeg bij het schoolwerk thuis was voldoende -----	○	○	○	○
b) Er waren voldoende apparaten (computers, tablets, e-readers, smartphones) beschikbaar voor het schoolwerk thuis -----	○	○	○	○
c) Ik ben tevreden over de ondersteuning die de school bood bij het schoolwerk thuis -----	○	○	○	○
d) De hoeveelheid werk die de school meegaf of stuurde was voor mijn kind te weinig -----	○	○	○	○
e) Het onderwijsaanbod van de school was goed afgestemd op het niveau en tempo van mijn kind -----	○	○	○	○
f) Wij hadden als ouders genoeg contact met de leerkracht over het thuisonderwijs of de voortgang van mijn kind -----	○	○	○	○

Bijlage 4 - Factor- en betrouwbaarheidsanalyse ouderlijke ondersteuning

Factoranalyse ouderlijke ondersteuning

Om enkele kenmerken van ouderlijke ondersteuning in coronatijd te identificeren is een factoranalyse uitgevoerd op items uit de oudervragenlijsten. Op basis van deze factoranalyse zijn er enkele factoren geïdentificeerd.

Aan ouders werd gevraagd of zij bepaalde educatieve hulpmiddelen zoals boeken, digitale apparaten, digitale leeractiviteiten en online instructie/bijles hebben aangeschaft in coronatijd ter ondersteuning van hun leerlingen bij het thuisonderwijs. Op basis van vier items die met ja-nee beantwoord konden worden is er een somscore gevormd, waarbij de score staat voor het aantal hulpmiddelen dat is aangeschaft (min 0- max 4).

Onderdeel van de oudervragenlijst waren 11 stellingen die gingen over de frequentie waarmee bepaalde zaken gebeurden tijdens schooldagen gedurende de eerste scholensluiting (zie Bijlage 3, vraag 23). Deze items hebben betrekking op verschillende vormen van ondersteuning van het kind bij het thuisonderwijs. Ouders konden deze stellingen beantwoorden met 'nooit', 'enkele keren per maand', '1 of 2 keer per week', '3 of 4 keer per week' en 'elke schooldag'. Op basis van de factoranalyse werd er één duidelijke factor voor ondersteuning thuis onderscheiden. Er is een schaalscore gevormd van de items waarbij een lage score betekent dat de ondersteuning beperkt was, een hoge score betekent intensieve ondersteuning. De schaalscore is gevormd op basis van 10 items en betrouwbaarheidsanalyse laat zien dat de factor betrouwbaar is.

Betrouwbaarheid schalen (Cronbach's alpha α) voor ouderlijke ondersteuning, naar respondentgroep

	Groep 6	Groep 8	sbo
Aanvullende educatieve hulpmiddelen	$\alpha = 0,859$	$\alpha = 0,564$	$\alpha = 0,669$
Mate van ondersteuning thuis	$\alpha = 0,913$	$\alpha = 0,872$	$\alpha = 0,845$

De oudervragenlijst bevatte daarnaast een vraag over de hoeveelheid hulp (in uren) hun kind thuis doorgaans kreeg per schooldag (zie Bijlage 3, vraag 24). Deze variabele loopt van de categorie minder dan een kwartier per dag tot meer dan 3 uur per dag en wordt als intervalvariabele beschouwd.

Bijlage 5: Factor- en betrouwbaarheidsanalyse invulling afstandsonderwijs

Factoranalyse invulling begrijpend leesonderwijs

Om enkele kenmerken de invulling van begrijpend leesonderwijs vóór en tijdens de tweede scholensluiting te identificeren, zijn er factoranalyses uitgevoerd op items uit de vragenlijsten voor scholen. Op basis van deze factoranalyses zijn er enkele kenmerken van invulling van het begrijpend leesonderwijs geïdentificeerd. We maken onderscheid tussen kenmerken van invulling vóór en tijdens de tweede scholensluiting. De invulling varieert namelijk sterk tussen deze twee momenten. De vragenlijsten voor scholen zijn apart geanalyseerd voor regulier en speciaal basisonderwijs. Allereerst beschrijven we de uitkomsten van de factoranalyse voor de vragenlijst onder reguliere basisscholen (groep 6 en 8 samen).

Zoals beschreven in Hoofdstuk 6 werd er in de vragenlijst een aantal stellingen over leesonderwijs op afstand voorgelegd aan de schoolleiders. Daarbij werd er nagegaan hoe frequent bepaalde leesonderwijsactiviteiten werden uitgevoerd in de genoemde periode. De stellingen konden beantwoord worden met 'nooit', 'af en toe', 'regelmatig', 'vaak' en 'heel vaak'. Uit de factoranalyses naar deze 14 stellingen kwam duidelijk één factor naar voren: gebruik van software/digitale tools voor leesonderwijs en toetsing. Deze factor bestaat uit vier items en is voldoende betrouwbaar (zie tabel hieronder).

In Paragraaf 6.6 wordt een beschrijving gegeven van de monitoring van de leerlingprestaties door scholen. Factoranalyse op een set van 10 items over monitoring wees uit dat er twee factoren werden onderscheiden. Een eerste factor bestaande uit vier items heeft betrekking op de monitoring van leesprestaties door leerkrachten op basis van digitale toetsresultaten en dashboards. Deze factor bleek betrouwbaar. Daarnaast werd er een factor onderscheiden die betrekking heeft op contact met leerlingen en ouders (thuisfront) over de voortgang in lezen (zie ook Paragraaf 6.7). Deze factor bestaat uit een viertal items en is redelijk betrouwbaar (vóór scholensluiting 2 twijfelachtig, tijdens scholensluiting 2 betrouwbaar).

Betrouwbaarheid schalen (Cronbach's alpha α) voor ouderlijke ondersteuning, naar respondentgroep

	bo		sbo	
	Vóór scholensluiting 2	Tijdens scholensluiting 2	Vóór scholensluiting 2	Tijdens scholensluiting 2
Software /digitale tools voor leesonderwijs en toetsing	$\alpha = 0,751$	$\alpha = 0,660$	$\alpha = 0,714$	$\alpha = 0,825$
Monitoring toetsresultaten	$\alpha = 0,838$	$\alpha = 0,803$	$\alpha = 0,472$	$\alpha = 0,591$
Contact thuis	$\alpha = 0,466$	$\alpha = 0,735$	$\alpha = 0,536$	$\alpha = 0,755$

Bijlage 6: Analyse invloed invulling afstandsonderwijs gedurende tweede scholensluiting

<i>Groep 6</i>	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
	B	B	B	B	B
Intercept	62,465	67,555	72,098	73,078	70,590
Score Begrijpend Lezen juni 2020 (voormeting)	-0,302***	-0,303***	-0,309***	-0,309***	-0,312***
Achtergrondkenmerken leerling					
Meisje	1,827	1,800	1,836	1,847	1,846
<i>Migratieachtergrond</i>					
Geen migratieachtergrond (ref.)	ref	ref	ref	ref	ref
Westerse migratieachtergrond	-0,103	-0,032	-0,115	-5,234	-0,303
Niet-westerse migratieachtergrond	0,698	0,748	1,822	-3,339	1,736
<i>Opleidingsniveau ouders</i>					
Laagopgeleid (ref.)	ref	ref	ref	ref	ref
Middelbaar opgeleid	-0,401	-0,368	0,027	-0,017	-2,750
Hoogopgeleid	-2,136	-2,066	-1,826	-1,905	0,938
Invulling begrijpend leesonderwijs school					
Tijdens tweede scholensluiting					
Gebruik (oefen)software / digitaal materiaal voor leesonderwijs		-1,028	-1,441	-1,700	4,676
Monitoring van leesresultaten (analyse digitale toetsen en dashboards)		0,157	-0,517	-0,366	-1,863
Contact met thuisfront (leerlingen en ouders) over voortgang lezen		-1,240	1,312	0,918	-5,264
Schoolkenmerken					
<i>Schoolweging</i>					
Lage schoolweging (ref)			ref	ref	ref
Gemiddelde schoolweging			-4,687#	-4,669#	-4,448#
Hoge schoolweging			-10,731**	-10,579**	-10,322**
<i>Stedelijkheid</i>					
niet-stedelijk (ref)			ref	ref	Ref
Weinig stedelijk			0,546	0,823	0,384
Matig stedelijk			-1,700	-1,434	-1,949
Sterk stedelijk			-1,836	-1,687	-2,234
Zeer sterk stedelijk			-3,280	-3,023	-3,817
Interactietermen					
Gebruik oefensoftware * westerse migratieachtergrond				1,293	
Gebruik oefensoftware * niet-westerse migratieachtergrond				0,987	
Monitoring leesresultaten * westerse migratieachtergrond				-1,221	
Monitoring leesresultaten * niet-westerse migratieachtergrond				-0,099	
Contact thuisfront voortgang * westerse migratieachtergrond				1,935	
Contact thuisfront voortgang * niet-westerse migratieachtergrond				1,106	
Gebruik oefensoftware * middelbaar opgeleid					-3,570
Gebruik oefensoftware * hoogopgeleid					-5,888
Monitoring leesresultaten * middelbaar opgeleid					0,452
Monitoring leesresultaten * hoogopgeleid					1,149
Contact thuisfront voortgang * middelbaar opgeleid					5,823
Contact thuisfront voortgang * hoogopgeleid					6,152
Variantie tussen scholen	23,105*	20,456*	8,225	8,517	7,269
-2 log likelihood	6160,331	6158,916	6147,691	6146,697	6141,231
N scholen	27	27	27	27	27
N leerlingen	728	728	728	728	728

<i>Groep 8</i>	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
	B	B	B	B	B
Intercept	64,402	69,831	66,483	62,413	215,404
Score Begrijpend Lezen juni 2020 (voormeting)	-0,249***	-0,248***	-0,256***	-0,246***	-0,256***
Achtergrondkenmerken leerling					
Meisje	1,654	1,802	2,062	1,642	2,227
<i>Migratieachtergrond</i>					
Geen migratieachtergrond (ref.)					
Westerse migratieachtergrond	3,870	2,747	4,352#	-4,874	4,307#
Niet-westerse migratieachtergrond	-3,098	-3,897	-2,488	11,581	-1,992
<i>Opleidingsniveau ouders</i>					
Laagopgeleid (ref.)					
Middelbaar opgeleid	-4,635	-3,610	-3,555	-0,791	-123,661
Hoogopgeleid	-3,835	-2,818	-2,994	0,153	-154,827
Invulling begrijpend leesonderwijs school					
Tijdens tweede scholensluiting					
Gebruik (oefen)software / digitaal materiaal voor leesonderwijs		-4,164	-4,881	-6,317#	-60,071
Monitoring van leesresultaten (analyse digitale toetsen en dashboards)		-0,721	0,866	2,497	-8,337
Contact met thuisfront (leerlingen en ouders) over voortgang lezen		3,630	3,210	2,536	3,196
Schoolkenmerken					
<i>Schoolweging</i>					
Lage schoolweging (ref.)					
Gemiddelde schoolweging			3,122	3,268	3,146
Hoge schoolweging			-7,735#	-8,019*	-7,817#
<i>Stedelijkheid</i>					
niet-stedelijk (ref.)					
Weinig stedelijk			10,247*	11,798*	11,102*
Matig stedelijk			4,200	4,303	4,755
Sterk stedelijk			3,911	5,409	3,953
Zeer sterk stedelijk			5,497	5,289	5,299
Interactietermen					
Gebruik oefensoftware * westerse migratieachtergrond				3,639	42,898
Gebruik oefensoftware * niet-westerse migratieachtergrond				1,587	54,407
Monitoring leesresultaten * westerse migratieachtergrond				-8,899*	13,524
Monitoring leesresultaten * niet-westerse migratieachtergrond				4,263	12,284
Contact thuisfront voortgang * westerse migratieachtergrond				9,761#	-1,350
Contact thuisfront voortgang * niet-westerse migratieachtergrond				-13,482*	-1,276
Gebruik oefensoftware * middelbaar opgeleid					
Gebruik oefensoftware * hoogopgeleid					
Monitoring leesresultaten * middelbaar opgeleid					
Monitoring leesresultaten * hoogopgeleid					
Contact thuisfront voortgang * middelbaar opgeleid					
Contact thuisfront voortgang * hoogopgeleid					
Variantie tussen scholen	34,550#	15,570	0	0	0
-2 log likelihood	2973,832	2969,553	2951,315	2937,421	2941,884
N scholen	15	15	15	15	15
N leerlingen	353	353	353	353	353